

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

C 195

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

58ο έτος
12 Ιουνίου 2015

Περιεχόμενα

I Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Επιτροπή των Περιφερειών

111η σύνοδος ολομέλειας, 16—17 Απριλίου 2015

2015/C 195/01	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική για τη διεύρυνση και κυριότερες προκλήσεις για την περίοδο 2014-2015»	1
2015/C 195/02	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή της λευκής βίβλου του 2011 σχετικά με τις μεταφορές»	10
2015/C 195/03	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον του γαλακτοκομικού τομέα»	15
2015/C 195/04	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης»	22
2015/C 195/05	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η βελτίωση της εφαρμογής της εδαφικής ατζέντας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020».	30
2015/C 195/06	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευκαιρίες αποδοτικής χρήσης των πόρων στον οικοδομικό τομέα»	36

III Προπαρασκευαστικές πράξεις

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

111η σύνοδος ολομέλειας, 16—17 Απριλίου 2015

2015/C 195/07	Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Επενδυτικό σχέδιο και Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων»	41
---------------	--	----

EL

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

111Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 16—17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Στρατηγική για τη διεύρυνση και κυριότερες προκλήσεις για την περίοδο 2014-2015»

(2015/C 195/01)

Εισηγητής:	Ο καθηγητής Franz SCHAUSBERGER (AT/EPP), εκπρόσωπος του ομόσπονδου κράτους του Σάλτσμπουργκ στην Επιτροπή των Περιφερειών
Έγγραφο αναφοράς:	«Η στρατηγική για τη διεύρυνση και τα κυριότερα ζητήματα ενόψει της περιόδου 2014-2015» COM(2014) 700 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Συστάσεις γενικής πολιτικής

1. υπογραμμίζει τον βασικό ρόλο των εκπροσώπων των τοπικών και των περιφερειακών αρχών στη διαδικασία διεύρυνσης και προτρέπει τις χώρες της διεύρυνσης (Μαυροβούνιο, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, Σερβία, Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κοσσυφοπέδιο ⁽¹⁾, Τουρκία και Ισλανδία) να εντείνουν τις προσπάθειες αποκέντρωσης και περιφερειοποίησης. Δίνει δε ιδιαίτερη βαρύτητα στον σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας·
2. επαναλαμβάνει και ενστερνίζεται την άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως προς την ανάγκη μεσολάβησης μιας πενταετούς περιόδου παγίωσης χωρίς νέες εντάξεις χωρών. Ωστόσο, τονίζει ότι η τακτική αυτή δεν πρέπει να οδηγήσει σε αποτελμάτωση. Αυτή η πενταετής περίοδος πρέπει να γίνει αντιληπτή ως μια φάση προπαρασκευής και υιοθέτησης των πολιτικών που απαιτούνται για την εκπλήρωση των ενταξιακών κριτηρίων·
3. υπογραμμίζει πόσο σημαντική είναι η ύπαρξη μιας ρεαλιστικής προοπτικής προσχώρησης στην ΕΕ για τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες ως σταθεροποιητικός παράγοντας και ως βασικό κίνητρο για την υλοποίηση των απαραίτητων πολιτικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων·
4. επαναλαμβάνει την εισήγησή της προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να υπεισελθεί σε περισσότερες λεπτομέρειες όσον αφορά τις τοπικές και περιφερειακές αρχές στις μελλοντικές της εκθέσεις με θέμα τη στρατηγική για τη διεύρυνση. Επίσης, επισημαίνει την ανάγκη περαιτέρω μεταρρυθμίσεων υπέρ της περιφερειοποίησης και της αποκέντρωσης στις χώρες της διεύρυνσης και τις προτρέπει να προσαρμόσουν και να εφαρμόσουν στο ακέραιο ένα ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο, με το οποίο θα ιδρύονται ισχυροί θεσμοί αποκεντρωμένης δημόσιας διοίκησης. Συν τοις άλλοις, φρονεί ότι οι εκχωρηθείσες εξουσίες πρέπει να αντιστοιχούν στον βαθμό των ευθυνών που θα αναλαμβάνονται κατά την εισαγωγή των κοινοτικών κεκτημένων σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο·

⁽¹⁾ Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

5. προτείνει την εμβάθυνση της συνεργασίας, χωρίς επικαλύψεις, με το Συμβούλιο της Ευρώπης και ιδίως με το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών, το οποίο συστηματικά επιβλέπει τη συμμόρφωση όλων των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης με τα όσα διαλαμβάνει ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τα πορίσματα και οι προτάσεις των εκθέσεων εποπτείας του Κογκρέσου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη διαμόρφωση των θέσεων της ΕΕ ως προς τις εν λόγω χώρες·
6. επιδοκιμάζει την ενεργοποίηση του νέου μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας, μέσω του οποίου θα διατεθούν έως και 11,7 δισ. ευρώ κατά την περίοδο 2014-2020 για την ενίσχυση τόσο της προετοιμασίας των χωρών της διεύρυνσης όσο και της περιφερειακής και διακρατικής συνεργασίας·
7. αναγνωρίζει την καθοδηγητική και συντονιστική λειτουργία της Στρατηγικής της ΕΕ για την περιφέρεια της Αδριατικής και του Ιονίου (EUSAIR) και ευελπιστεί, όσον αφορά τις συμμετέχουσες σε αυτήν υποψήφιες προς ένταξη χώρες (Μαυροβούνιο, Σερβία και Αλβανία), καθώς και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες (Βοσνία-Ερζεγοβίνη), ότι θα στηριχθεί, μέσω της εν λόγω στρατηγικής, η προσπάθειά τους να επιταχύνουν τη σύγκλιση κατά την ενταξιακή διαδικασία, ιδίως ως προς τις διοικητικές τους ικανότητες και τους τομείς που αντιστοιχούν στους πυλώνες της. Επίσης, ο συντονισμός ενός πυλώνα από τις χώρες αυτές μαζί με ένα κράτος μέλος αποτελεί καλή ευκαιρία ανταλλαγής γνώσεων και εκμάθησης ως προς τον σχεδιασμό και τη διάθεση των ενωσιακών κονδυλίων·
8. διατυπώνει το αίτημα της ουσιαστικής συμμετοχής των τοπικών και των περιφερειακών αρχών από τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες στην προενταξιακή διαδικασία·
9. αναγνωρίζει ότι η δημόσια διοίκηση σε όλα της τα επίπεδα παραμένει αδύναμη στις περισσότερες χώρες της διεύρυνσης, καθότι οι διοικητικές της ικανότητες της είναι περιορισμένες και μαστίζεται από φαινόμενα διαφθοράς, αδιαφάνειας και πολιτικών περιχαρακώσεων. Οι πολιτικές αυτές περιχαρακώσεις, τόσο σε κεντρικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, εξακολουθούν να αποτελούν πηγή ανησυχίας στις περισσότερες χώρες της διεύρυνσης και πρέπει να διευκρινιστεί η ασαφής διάκριση μεταξύ του κράτους και των κυβερνώντων κομμάτων καθότι γεννά επιφυλάξεις επιζήμιες για την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τους δημόσιους θεσμούς·
10. υπογραμμίζει την ανάγκη θωράκισης των δημοκρατικών θεσμών και σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου –συμπεριλαμβανομένης της χρηστής λειτουργίας των εκλογικών διαδικασιών, των κοινοβουλίων, των περιφερειακών συνελεύσεων και των δημοτικών συμβουλίων, καθώς και διεξαγωγής ενός εποικοδομητικού και βιώσιμου διαλόγου σε όλο το πολιτικό φάσμα. Επ' αυτού, πρέπει να ληφθούν περισσότερα μέτρα για τη συμμετοχή της κοινωνίας πολιτών·
11. πιστεύει ακράδαντα ότι είναι απαραίτητο να τηρείται η αρχή των σχέσεων καλής γειτονίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ, των υποψήφιων χωρών και άλλων χωρών, καθώς και να αναγνωρίζεται ο ρόλος και η σημασία της ανάπτυξης διακρατικής και περιφερειακής συνεργασίας μεταξύ των χωρών αυτών·

Ειδικές παρατηρήσεις ανά χώρα διεύρυνσης

Ισλανδία

12. επισημαίνει με απογοήτευση την απόφαση της κυβέρνησης της Ισλανδίας να αποσύρει την αίτηση ένταξής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση·

Τουρκία

13. επικροτεί την προσήλωση που εξακολουθεί να επιδεικνύει η Τουρκία στον στόχο της προσχώρησής της στην ΕΕ, όπως δείχνουν τόσο η υιοθέτηση της «Στρατηγικής της Τουρκίας για την ΕΕ» τον Σεπτέμβριο του 2014 –η οποία αποσκοπούσε στην αναθέρμανση της διαδικασίας προσχώρησής της χώρας– όσο και η ανακήρυξη του 2014 σε «Έτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης»·

14. επιδοκιμάζει την έναρξη των διαπραγματεύσεων για το Κεφάλαιο 22 «Περιφερειακή πολιτική και συντονισμός των διαρθρωτικών μέσων» και ζητεί να συνεχιστεί η προσπάθεια ολοκλήρωσης της «Εθνικής στρατηγικής για την περιφερειακή ανάπτυξη». Υπενθυμίζει επ' αυτού τα συμπεράσματα του Συμβουλίου Γενικών Υποθέσεων του Δεκεμβρίου 2014 και καλεί την Τουρκία να προβεί στην υλοποίηση των απαραίτητων μεταρρυθμίσεων, οι οποίες θα είναι επωφελείς και στο επίπεδο των τοπικών κοινωνιών. Επίσης, καλεί την Τουρκία να εκπληρώσει στο ακέραιο τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από το Πρόσθετο Πρωτόκολλο της συμφωνίας σύνδεσης καθώς και να αναγνωρίσει την Κυπριακή Δημοκρατία·

15. εκφράζει την ικανοποίησή της για την κατά το μάλλον ή ήττον καλή οργάνωση και ομαλή διεξαγωγή των δημοτικών εκλογών του 2014 σε εν γένει ειρηνικές συνθήκες –συμπεριλαμβανομένου του ΝΑ τμήματος της χώρας. Εντούτοις, υπογραμμίζει τα χαρακτηριστικά πτώσης και έντασης της προεκλογικής εκστρατείας και επισημαίνει τις κατηγορίες για καλπνοθεία που προκάλεσαν διαδηλώσεις σε αρκετές πόλεις·

16. παρατηρεί ότι, μετά τις εκλογές του περασμένου έτους, έχει αυξηθεί ο αριθμός και η έκταση των μητροπολιτικών δήμων και υπογραμμίζει ότι αυτές οι αλλαγές θα επηρεάσουν τις αρμοδιότητες των υποεθνικών αρχών, ιδίως όσον αφορά το περιβάλλον·
17. τάσσεται υπέρ της λήψης περαιτέρω μέτρων για την ενίσχυση της διαφάνειας και τη συνέχιση της πάταξης της διαφθοράς, ιδίως σε επίπεδο τοπικών αρχών·
18. αποδοκιμάζει τόσο τη στασιμότητα στη διαδικασία εκχώρησης αρμοδιοτήτων στις τοπικές αρχές, όσο και την πολύ περιορισμένη δημοσιονομική αποκέντρωση·
19. ζητά τη συνέχιση των προσπαθειών για την αναβάθμιση της ομάδας εργασίας της ΕτΠ με την Τουρκία σε μικτή συμβουλευτική επιτροπή·
20. διαπιστώνει με απογοήτευση ότι το έτος 2013 το ποσοστό των εσόδων και δαπανών της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν κατώτερο του 10 %·
21. χαιρετίζει την ενίσχυση των θεσμικών οργάνων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του μέσου προενταξιακής βοήθειας (IPA) μέσω της παροχής κατάρτισης και τεχνικής βοήθειας, και συνιστά να γίνουν περαιτέρω προσπάθειες για να αυξηθεί η διοικητική ικανότητα των τοπικών αρχών·
22. επισημαίνει ότι, εξαιτίας της κρίσης στη Συρία, ο αριθμός των Σύρων προσφύγων που έχουν καταφύγει στην Τουρκία έχει αυξηθεί κατακόρυφα αγγίζοντας το 1.600.000. Συγχαίρει την Τουρκία για την πολύτιμη βοήθειά της προς τους εν λόγω πρόσφυγες και δεν παραγνωρίζει τη σημαντική πίεση που υφίστανται εξαιτίας αυτού οι υποδομές των τοπικών και περιφερειακών αρχών. Επίσης υπογραμμίζει τον καθοριστικό ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης και την επείγουσα ανάγκη υποστήριξής της από την κεντρική δημόσια διοίκηση, καθώς και από εξωτερικές ανθρωπιστικές οργανώσεις·
23. σημειώνει ότι, βάσει του νέου μέσου προενταξιακής βοήθειας (IPA II), η Τουρκία θα εξακολουθήσει να λαμβάνει προενταξιακή βοήθεια κατά την περίοδο 2014-20, με την ενδεικτική χρηματοδότηση να ανέρχεται στα 620 εκατ. ευρώ ετησίως. Τονίζει δε ότι, βάσει του IPA II, η χρηματοδότηση θα αποσκοπεί στην υποστήριξη των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών σε ζητήματα κράτους δικαίου, δημόσιας διοίκησης, δημοκρατικής και οικονομικής διακυβέρνησης, ανταγωνιστικότητας και ανάπτυξης. Εντούτοις, πρέπει να βελτιωθεί η ικανότητα των τοπικών αρχών να συγχρηματοδοτούν έργα με την υποστήριξη της ΕΕ·
24. Επιπλέον, επισημαίνει ότι απαιτούνται περισσότεροι πόροι για την ολοκλήρωση της διαδικασίας διοικητικής αποκέντρωσης και για τη στήριξη της τοπικής ανάπτυξης·
25. παρατηρεί ότι η δεύτερη φάση της φορολογικής αποκέντρωσης δεν έχει ολοκληρωθεί σε όλους τους δήμους και υπογραμμίζει ότι αυτοί χρειάζονται οικονομική επάρκεια για να μπορούν να φέρουν εις πέρας τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί·
26. διαπιστώνει με απογοήτευση ότι δεν έχουν ακόμα εφαρμοστεί ακόμα πλήρως οι νόμοι για την περιφερειακή ανάπτυξη και ότι οι αρμόδιες για την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη αρχές δεν διαθέτουν αρκετούς πόρους·
27. ευελπιστεί ότι η Τουρκία θα στηρίξει ενεργά τις προσπάθειες του ΟΗΕ για εξεύρεση μιας δίκαιης, συνολικής και βιώσιμης λύσης στο Κυπριακό. Καλεί την Τουρκία να αρχίσει να αποσύρει τις δυνάμεις της από τη νήσο και να μεταβιβάσει στα Ηνωμένα Έθνη την περίκλειστη περιοχή της Αμμοχώστου στον ΟΗΕ σύμφωνα με το ψήφισμα 550 (1984) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, επειδή η πράξη αυτή θα αποτελούσε μέτρο δημιουργίας κλίματος εμπιστοσύνης και θα πρόσφερε πραγματική προοπτική στην ειρήνη, και την οικονομική, κοινωνική και περιφερειακή ανάπτυξη και των δύο κοινοτήτων·
28. καλεί την Τουρκία να διατηρεί σχέσεις καλής γειτονίας με όλες τις γειτονικές της χώρες, βασικό προαπαιτούμενο της ενταξιακής διαδικασίας, και δη όσον αφορά την άρση της απειλής casus belli σε βάρος της Ελλάδας και το ζήτημα της Κύπρου. Επιδιοκιμάζει την ιδιαίτερα ανοικτή στάση που τήρησαν έναντι της ΕΕ οι εκπρόσωποι των αυτοδιοικητικών αρχών της Τουρκίας που συμμετείχαν στην ομάδα εργασίας Τουρκία-ΕΕ της ΕτΠ. Επαναλαμβάνει εν προκειμένω τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της ΕΕ της 24ης Οκτωβρίου και της 16ης Δεκεμβρίου 2014, υποστηρίζει δε ένθερμα το ψήφισμα P8_TA(2014)0052 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2014, σχετικά με τις ενέργειες της Τουρκίας που προκαλούν εντάσεις στην Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Κύπρου·

29. επικροτεί τις αλλαγές του νομικού πλαισίου όσον αφορά τα πολιτικά κόμματα και τις προεκλογικές εκστρατείες. Επαναλαμβάνει ότι πρέπει να μειωθεί το εκλόγιμο ποσοστό του 10 % έτσι ώστε να μπορούν να συμμετέχουν όλες οι κοινωνικές ομάδες στον πολιτικό βίο της χώρας, σύμφωνα με τα πολιτικά κριτήρια της Κοπεγχάγης·

30. υπογραμμίζει τη μεγάλη σημασία του διαδηρσκευτικού και του διαπολιτισμικού διαλόγου σε όλα τα επίπεδα, ως μέσου ενίσχυσης της κοινωνίας πολιτών και των διεθνών εταιρικών σχέσεων. Επισημαίνει δε πως ένας σημαντικός παράγοντας είναι εν προκειμένω το Οικουμενικό Πατριαρχείο, και καλεί την Τουρκία να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη στήριξη του ρόλου του, συμπεριλαμβανομένης της δημόσιας χρήσης του εκκλησιαστικού του τίτλου, της αναγνώρισης της νομικής του οντότητας και της άδειας επαναλειτουργίας της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης·

31. με απογοήτευση διαπιστώνει την όξυνση των φαινομένων διαφθοράς στην Τουρκία τον τελευταίο χρόνο και υπογραμμίζει ότι πρέπει να θεοπιστεί το κατάλληλο νομικό πλαίσιο για την καταπολέμησή τους. Αποδοκιμάζει, επίσης, την έλλειψη σεβασμού της ελευθερίας έκφρασης, της ελευθερίας σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, καθώς και της ελευθερίας του συνέρχεσθαι και του συνεταιρίζεσθαι·

Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ΠΓΔΜ)

32. αναγνωρίζει τη θετική εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς το Συμβούλιο για την έναρξη των διαπραγματεύσεων με βάση την έκθεση προόδου του 2013 με θέμα την ΠΓΔΜ, η οποία καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η χώρα ικανοποιεί τα πολιτικά κριτήρια. Εξάλλου, διαπιστώνει με μεγάλη ανησυχία την αύξηση της πολιτικοποίησης τόσο σε κεντρικό όσο και σε τοπικό επίπεδο το τελευταίο διάστημα, καθώς και την έλλειψη σαφούς διαχωρισμού ανάμεσα στο κράτος και στα κυβερνητικά κόμματα, καθότι η κατάσταση αυτή προκαλεί ανησυχίες και συντελεί στην υπονόμηση της εμπιστοσύνης στους δημόσιους θεσμούς σε όλα τα επίπεδα·

33. υπογραμμίζει ότι οι σχέσεις καλής γειτονίας –συμπεριλαμβανομένης της εξεύρεσης μιας αμοιβαίως αποδεκτής λύσης για την ονομασία της χώρας κατόπιν διαπραγμάτευσης υπό την αιγίδα του ΟΗΕ– παραμένουν ουσιώδες ζήτημα. Επ' αυτού, επισημαίνει τον εποικοδομητικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, χωρίς ενέργειες και δηλώσεις που υπονομεύουν τις σχέσεις καλής γειτονίας με κράτη μέλη της ΕΕ

34. παρατηρεί με θλίψη και ενόχληση την εξέλιξη του πρόσφατου σκανδάλου εκβιασμών και τηλεφωνικών παρακολουθήσεων, ελπίζει δε πως η κυβέρνηση θα προβεί στην ταχεία διερεύνησή του καθώς αυτό το γεγονός θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην πορεία ένταξης της ΠΓΔΜ·

35. εκφράζει την ανησυχία της για τη συνεχώς μεγαλύτερη απογοήτευση των πολιτών της χώρας και το φθίνον ενδιαφέρον τους για την ένταξή της στην ΕΕ, παρά τη σημαντική επίδραση της προοπτικής της προσχώρησης σε όλα τα επίπεδα εγχώριου πολιτικού γίνεσθαι·

36. τάσσεται υπέρ της συμπερίληψης της ΠΓΔΜ στην πρωτοβουλία για τη μακροπεριφέρεια Αδριατικής-Ιονίου·

37. επικροτεί το έργο της ZELS, της Ένωσης Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στην εκπροσώπηση των υποεθνικών αρχών στη χώρα·

38. στηρίζει τις προσπάθειες της ΜΣΕ και της ΕτΠ να ενισχυθεί η διοικητική ικανότητα της τοπικής αυτοδιοίκησης, ιδίως όσον αφορά την περιβαλλοντική νομοθεσία, την εκπαίδευση, τα θεμελιώδη δικαιώματα, την πάταξη της διαφθοράς, τα δικαιώματα των μειονοτήτων, τα πολιτισμικά δικαιώματα και την αποκέντρωση·

39. επιδοκιμάζει τις εξελισσόμενες μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση και το έργο της σχετικής ειδικής ομάδας, σκοπεύει δε να συμβάλει στην προσπάθεια ενίσχυσης της διοικητικής ικανότητας της τοπικής αυτοδιοίκησης με στόχο την αποκέντρωση της διακυβέρνησης, που είναι βασικό στοιχείο της συμφωνίας πλαισίου της Οχρίδας·

40. διαπιστώνει με απογοήτευση ότι δεν έχουν ακόμα εφαρμοστεί ακόμα πλήρως οι νόμοι για την περιφερειακή ανάπτυξη και ότι οι αρμόδιες για την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη αρχές δεν διαθέτουν αρκετούς πόρους·

41. ζητά να ενταχθεί η προσπάθεια δίκαιης διανομής των επιχορηγήσεων στις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης·

42. εκφράζει την απογοήτευσή της για την άρνηση της αντιπολίτευσης να συμμετέχει στις εργασίες του Κοινοβουλίου, απόφαση που υπονομεύει τον δημοκρατικό χαρακτήρα των θεσμών της τοπικής αυτοδιοίκησης·

43. εκφράζει την ανησυχία της διότι, παρά τη συντελεσθείσα πρόοδος στα της νομοθεσίας, η δημόσια διοίκηση εξακολουθεί να είναι κατακερματισμένη και έρμαιο των πολιτικών επιρροών. Ως εκ τούτου, προτείνει ανεπιφύλακτα να ενδυναμωθεί ο επαγγελματισμός και το αυτοδιοίκητο σε όλα τα επίπεδα και να κατοχυρωθεί ο σεβασμός των αρχών της διαφάνειας, της αξιοκρατίας και της ίσης εκπροσώπησης. Τέλος, προτρέπει την κυβέρνηση της χώρας να υιοθετήσει ένα πρόγραμμα δημοσιονομικής μεταρρύθμισης·

Μαυροβούνιο

44. χαιρετίζει τις τροποποιήσεις στον νόμο περί εδαφικής οργάνωσης της τοπικής αυτοδιοίκησης στο Μαυροβούνιο. Υπογραμμίζει δε ότι στα κριτήρια εγκαθίδρυσης νέων δήμων πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η οικονομική και διοικητική βιωσιμότητά τους·

45. επικροτεί την έγκριση του σχεδίου δράσης για το 2014 με θέμα τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Εκφράζει δε την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι το Μαυροβούνιο εφαρμόζει ένα συνολικό στρατηγικό πλαίσιο όσον αφορά τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Η *Στρατηγική μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης για την περίοδο 2011-2016* αφορά τη δημόσια κεντρική και τοπική διοίκηση και η ΕτΠ τάσσεται υπέρ της ταχείας εφαρμογής της·

46. επιδοκιμάζει την αναβάθμιση της εκλογικής νομοθεσίας και την τελική υπερψήφιση του νομοσχεδίου για την εκλογή δημοτικών συμβούλων, αλλά θεωρεί ότι κακώς αυτό δεν διαλαμβάνει τη χρηματοδότηση των προεκλογικών εκστρατειών των δημάρχων και των προέδρων κοινοτήτων. Υπογραμμίζει, επίσης, ότι πρέπει να εφαρμοστούν οι συστάσεις του ΓΔΘΑΔ (Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων) του ΟΑΣΕ ως προς τους κανόνες διεξαγωγής των εκλογών σύμφωνα με τα πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος υποβολής ανεξάρτητης υποψηφιότητας, της αναλογικής δημόσιας χρηματοδότησης για την προώθηση του ισότιμου ανταγωνισμού μεταξύ όλων των υποψηφίων και του οικονομικού ελέγχου των πολιτικών κομμάτων·

47. επισημαίνει ότι ο νόμος για την τοπική αυτοδιοίκηση πρέπει να εναρμονιστεί με τους νέους κανόνες περί διοίκησης των δημόσιων υπηρεσιών·

48. σημειώνει ότι το Μαυροβούνιο πρέπει να ενισχύσει τη διοικητική ικανότητα των καθιερωμένων δομών του μηχανισμού προενταξιακής βοήθειας και να τις προετοιμάσει επαρκώς, έτσι ώστε να αυξηθεί η ικανότητα απορρόφησης των προενταξιακών κονδυλίων·

49. επισημαίνει ότι το ζητούμενο είναι η ύπαρξη αδιάτρητων, αποτελεσματικών και λογοδοτουσών αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης και ότι στα κριτήρια σύστασης νέων δήμων πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η οικονομική και διοικητική τους βιωσιμότητα·

50. επικροτεί την ομόφωνη υπερψήφιση στο Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου ψηφίσματος με θέμα την ενταξιακή πορεία της χώρας προς την ΕΕ. Επίσης επιδοκιμάζει τη διεξαγωγή, από την κοινοβουλευτική επιτροπή Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, ακρόασεων εν είδει διαβούλευσης, την ανάλυση των διαπραγματευτικών θέσεων που συνέταξε η κυβέρνηση, καθώς και την πραγματοποίηση δημόσιων διαλόγων σε θέματα σχετικά με την ΕΕ·

51. κρίνει θετική την προσηλωση που εξακολουθεί να επιδεικνύει η κυβέρνηση στον στόχο της ένταξης στην ΕΕ, καθώς και την έγκριση από την ίδια αρκετών στρατηγικής σημασίας εγγράφων σχετικών με την ενταξιακή διαδικασία·

52. επικροτεί το γεγονός ότι οι εκπρόσωποι των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών εξακολουθούν να συμμετέχουν στις δραστηριότητες του κράτους και της τοπικής αυτοδιοίκησης, συμπεριλαμβανομένων ομάδων εργασίας επιφορτισμένων με την εξέταση των κεφαλαίων των ενταξιακών διαπραγματεύσεων·

53. υπογραμμίζει ότι το Μαυροβούνιο συνεχίζει να συμβάλλει ενεργά στη σταθερότητα της ευρύτερης περιοχής·

54. χαιρετίζει τη συνέχιση των εργασιών της ΜΣΕ της ΕτΠ με το Μαυροβούνιο και ευελπιστεί ότι, κατά τα επόμενα έτη, θα αναπτυχθεί μια αμοιβαία επωφελής συνεργασία μεταξύ της ΕτΠ και των υποεθνικών αρχών του Μαυροβουνίου·

55. επιδοκιμάζει την υιοθέτηση της έκθεσης της ΜΣΕ με θέμα «Ενίσχυση της ικανότητας απορρόφησης των προενταξιακών κονδυλίων της ΕΕ και βελτίωση της τοπικής διοικητικής ικανότητας στο Μαυροβούνιο»⁽²⁾

⁽²⁾ CdR3127-2013_00_00.

56. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη διεξαγωγή της Δ' συνεδρίασης της ΜΣΕ στις 27 Οκτωβρίου 2014, στο Κότορ του Μαυροβουνίου με σκοπό την ανάλυση του σχεδίου δράσης για τη μεταρρύθμιση της αυτοδιοίκησης του 2014 και τη συμμετοχή των τοπικών και των περιφερειακών αρχών σε ζητήματα γεωργίας, αγροτικής ανάπτυξης και υπηρεσιών δημόσιου οικονομικού συμφέροντος·

57. εκτιμά τη σύντομη προσπάθεια που καταβάλλει η κυβέρνηση για την κατάρτιση του νέου νόμου περί της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπως άλλωστε τονίστηκε και κατά τη συνεδρίαση της ΜΣΕ στις 27 Οκτωβρίου 2014·

58. διαπιστώνει ότι, δυστυχώς, το έντονα πολωτικό πολιτικό κλίμα οδήγησε στην αποχή της αντιπολίτευσης από τις εργασίες του Κοινοβουλίου, με συνέπεια να παρακωλύεται η πρόοδος των μεταρρυθμίσεων. Συνεπώς, προτρέπει όλα τα πολιτικά κόμματα – τόσο της κυβέρνησης όσο και της αντιπολίτευσης– να συνεχίσουν να επικεντρώνονται στο θεματολόγιο της ένταξης της ΕΕ μέσω του βιώσιμου διαλόγου και της εποικοδομητικής συνεργασίας σε όλα τα επίπεδα·

Σερβία

59. εκφράζει την ικανοποίησή της για την επίσημη έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων στις 21 Ιανουαρίου 2014 και επικροτεί το υψηλό επίπεδο ετοιμότητας και συμμετοχής της σερβικής κυβέρνησης στη διαδικασία ελέγχου του κεκτημένου της ΕΕ, στο πλαίσιο της πρώτης ΔΚΔ ΕΕ-Σερβίας·

60. προτρέπει τη σερβική κυβέρνηση να συμπεριλάβει εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης και της αυτόνομης επαρχίας της Βοϊβοντίας στην ενταξιακή διαδικασία από την απαρχή αυτής·

61. επιδοκιμάζει την πλήρη προσήλωση που επιδεικνύει η νέα κυβέρνηση στη συνέχιση του διαλόγου με την Πρίστινα, με τη διαμεσολάβηση της ΕΕ, και την προτρέπει να συνεχίσει τις μεταρρυθμίσεις ως προς το κράτος δικαίου, το δικαστικό σύστημα και την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος σε όλα τα επίπεδα·

62. επικροτεί τη σύσταση Υπουργείου Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μέτρο που συνιστά βήμα προόδου στην προσπάθεια ενίσχυσης της αποτελεσματικής λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης σε τοπικό επίπεδο·

63. επιδοκιμάζει την υιοθέτηση τον Ιανουάριο του 2014 μιας νέας στρατηγικής για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης, η οποία άπτεται της οργανωτικής πολιτικής σε κεντρική και τοπική κλίμακα, καθώς και της αποκέντρωσης. Καλεί δε το νεοσυσταθέν Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης να συμπεριλάβει όλους τους άμεσα ενδιαφερομένους στην επιλογή των μέτρων υπό το σχέδιο δράσης·

64. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συγκρότηση ειδικής ομάδας Μεταρρύθμισης της Δημόσιας Διοίκησης ως βήματος διαλόγου της Σερβίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ζητεί να οργανωθούν οι δραστηριότητες της εν λόγω ομάδας σε υποεθνικό επίπεδο·

65. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι εκκρεμεί ακόμα η θέσπιση νομοθεσίας σχετικής τόσο με τη ρύθμιση του καθεστώτος και των απολαβών των υπαλλήλων της τοπικής αυτοδιοίκησης, όσο και με την πολιτική επιμόρφωσης του συγκεκριμένου προσωπικού·

66. υπογραμμίζει ότι η διαφθορά στον τοπική αυτοδιοίκηση επιδέχεται περαιτέρω βελτιώσεις και εκφράζει την ανησυχία της για τις συνεχιζόμενες απειλές και την άσκηση βίας εις βάρος ορισμένων δημοσιογράφων σε τοπική κλίμακα·

67. τονίζει ότι, σύμφωνα με τον νέο μηχανισμό προενταξιακής βοήθειας (IPA II), η Σερβία θα εξακολουθήσει να λαμβάνει προενταξιακή βοήθεια ύψους 1,5 δισ. ευρώ. Ευελπιστεί δε ότι ικανό μέρος αυτών των κονδυλίων θα διατεθεί σε υποεθνικό επίπεδο·

68. σημειώνει τη θέσπιση αναθεωρημένου καθεστώτος της Βοϊβοντίας, το οποίο θεσπίστηκε τον περασμένο Μάιο ως προϊόν κοινής διαδικασίας στην Εθνοσυνέλευση και στην Περιφερειακή Βουλή, και σε συνέχεια της απόφασης που έλαβε το Συνταγματικό Δικαστήριο τον προηγούμενο Δεκέμβριο. Εντούτοις, διαπιστώνει μετά λύπης τη μείωση του βαθμού αυτονομίας της Αυτόνομης Επαρχίας της Βοϊβοντίας σε σχέση με το προηγούμενο καθεστώς της·

69. επισημαίνει ότι, δυστυχώς, δεν έχει ακόμα διευθετηθεί καταλλήλως το ζήτημα της συμμετοχής της Αυτόνομης Επαρχίας της Βοϊβοντίας στη χρηματοδότηση από τον εθνικό προϋπολογισμό της Σερβίας·

70. επικροτεί τον υψηλό βαθμό προστασίας των μειονοτήτων από πλευράς Αυτόνομης Επαρχίας της Βοϊβοντίας, καθώς και την εν γένει θετική κατάσταση των σχέσεων των διαφόρων εθνοτήτων·

71. εκφράζει την ανησυχία της για τη συνεχιζόμενη διοικητική και διαχειριστική αδυναμία που διακρίνουν τις τοπικές αρχές, για τις εμφανείς ανισότητες που εξακολουθούν να υφίστανται μεταξύ των δημοτικών αρχών, καθώς και για την αδράνεια που συνεχίζουν να επιδεικνύουν το Εθνικό Συμβούλιο Αποκέντρωσης και η διυπουργική Δημοτική Επιτροπή Οικονομικών·

72. επικροτεί τη σύσταση από το 2015 της ΜΣΕ με τη Σερβία, η οποία θα καταγράφει την ενταξιακή διαδικασία και θα συνεργάζεται με εκπροσώπους των τοπικών και των περιφερειακών αρχών της χώρας και προσβλέπει στη συνεργασία με τις εν λόγω αρχές·

73. επιδοκιμάζει την εγκαθίδρυση Εθνικής Σύμβασης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ως βήματος συνεργασίας με την κοινωνία πολιτών ενόψει των διαπραγματεύσεων για την ενταξιακή διαδικασία. Συν τοις άλλοις, προτείνει να υπάρξουν διαβουλεύσεις σε ευρύτερο κύκλο και με καλύτερο χρονοδιάγραμμα·

Αλβανία

74. προτρέπει τις αλβανικές αρχές να ενισχύσουν την ανεξαρτησία των εκλογικών αρχών αρκετά πριν από τη διεξαγωγή των φετινών δημοτικών εκλογών·

75. επισημαίνει ότι, βασιζόμενη στη συντελεσθείσα πρόοδο των βουλευτικών εκλογών του 2013, η Αλβανία πρέπει να εφαρμόσει τις συστάσεις της αποστολής παρατηρητών εκλογών του ΟΑΣΕ-ΓΔΘΑΔ (Γραφείο Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων), ιδίως όσον αφορά την ενίσχυση της ανεξαρτησίας των εκλογικών επιτροπών, πολύ πριν από τη διεξαγωγή των δημοτικών εκλογών του 2015·

76. χαιρετίζει τον ορισμό υπουργού με νέο χαρτοφυλάκιο σχετικό με την τοπική αυτοδιοίκηση·

77. εκφράζει την ικανοποίησή της για τη συντελεσθείσα πρόοδο των αποκεντρωτικών μεταρρυθμίσεων και για την απαρχή της προσπάθειας διασάφησης των αρμοδιοτήτων των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης βάσει της νέας διοικητικής οργάνωσης·

78. ζητεί να καταβληθεί περισσότερη προσπάθεια για την προαγωγή των μεταρρυθμιστικών προσπαθειών και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των τοπικών αρχών κατά τρόπο οικονομικά βιώσιμο. Σημειώνει ότι η χορήγηση καθεστώτος υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην Αλβανία αποτελεί ευκαιρία να συνεχιστούν οι μεταρρυθμίσεις στα πεδία της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης, της πάταξης της διαφθοράς, της καταπολέμησης του οργανωμένου εγκλήματος και της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων·

79. σημειώνει ότι οι συνολικές δαπάνες της τοπικής αυτοδιοίκησης για το έτος 2013 υπολογίζονται στο 2,2 % του ΑΕγχΠ, ενώ τα αντίστοιχα έσοδα παρέμειναν στο 0,8 % και η τοπική φορολογία συνέχισε να αποτελεί την κύρια πηγή εσόδων για τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης·

80. υπογραμμίζει ότι οι επίσημες αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης δεν έχουν προβεί ακόμα στην πλήρη εφαρμογή του νέου νόμου περί δημόσιων υπηρεσιών·

81. επισημαίνει μετά λύπης ότι οι ισχυρές πολιτικές περιχαράκωσεις συνεχίζουν να παρεμβάλλονται στις σχέσεις της κεντρικής διοίκησης με τις τοπικές αρχές, με αποτέλεσμα να περιορίζεται ο ρόλος των ενώσεων της τοπικής αυτοδιοίκησης και να επηρεάζεται αρνητικά η συνεργασία των ενώσεων αυτών·

82. προτρέπει τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης να προβούν στη διεξαγωγή διεξοδικού διαλόγου με την κοινωνία πολιτών και τις τοπικές κοινότητες·

83. διαπιστώνει ότι, δυστυχώς, δυνάμει του νέου νόμου περί τοπικής και διοικητικής μεταρρύθμισης (θεσπίστηκε τον περασμένο Ιούλιο), μειώνεται δραστικά το πλήθος των οντοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης από 373 σε 61, καταργούνται οι κοινότητες και διατηρούνται οι ήδη υφιστάμενες 12 περιφέρειες χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ανησυχίες των μειονοτήτων. Δεδομένων αυτών, τονίζει τη σημασία διατήρησης της τοπικής ταυτότητας και της εγγύτητας στους πολίτες·

84. διαπιστώνει ότι, δυστυχώς, η διαχείριση του έμψυχου δυναμικού και ο οικονομικός έλεγχος από την τοπική αυτοδιοίκηση εξακολουθούν να είναι ανεπαρκείς·

Βοσνία-Ερζεγοβίνη

85. επιδοκιμάζει τη γραπτή δέσμευση της Προεδρίας της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, την οποία υπέγραψαν οι πολιτικοί ηγέτες και ενέκρινε το Κοινοβούλιο της, όσον αφορά μέτρα για τη δημιουργία λειτουργικών και αποδοτικών θεσμών, την εγκαινίαση μεταρρυθμίσεων σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, καθώς και την επιτάχυνση της διαδικασίας συμφιλίωσης και την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας. Τονίζει πως η ισχύς της ΣΣΣ είναι πλέον δυνατή, και καλεί τους νέους ηγέτες να συμφωνήσουν με την ΕΕ χάρτη πορείας για ένα ευρύ και περιεκτικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων με στόχο την πρόοδο της χώρας·

86. υπογραμμίζει ότι ο μεγάλος και αναποτελεσματικός δημόσιος τομέας, με πολλαπλές επικαλύψεις αρμοδιοτήτων σε επίπεδο κρατικό, οντοτήτων, δήμων ή καντονιών (ιδίως στην Ομοσπονδία), εξακολουθεί να απειλεί τη δημοσιονομική βιωσιμότητα της χώρας·

87. επισημαίνει ότι η τρέχουσα πολιτική κατάσταση στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη επηρεάζει αρνητικά την ικανότητα της χώρας να εκφράζεται με μια φωνή ως προς τα θέματα που άπτονται της ΕΕ. Εξίσου σημαντικό ζήτημα είναι η δημιουργία ενός συντονιστικού μηχανισμού για θέματα ΕΕ μεταξύ των διαφόρων επιπέδων κυβέρνησης·

88. επισημαίνει ότι η νομοθεσία για τις διοικητικές υποδιαιρέσεις είναι μεν εν πολλοίς εναρμονισμένη με τον Ευρωπαϊκό χάρτη τοπικής αυτοδιοίκησης, αλλά υπάρχουν ακόμα ασάφειες ως προς την κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των καντονιών, των δήμων και των λοιπών διοικητικών οντοτήτων, με περιορισμένη οικονομική αυτονομία των δημοτικών αρχών·

89. διαπιστώνει ότι, δυστυχώς, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δεν έχει προοδεύσει σε γενικές γραμμές στο ζήτημα της λειτουργικότητας και της αποτελεσματικότητας όλων των επιπέδων της δημόσιας διοίκησης, ούτε έχει καταφέρει να εξασφαλίσει την ισοτιμία μεταξύ των τριών λαών που την απαρτίζουν, γεγονός που αποτελεί σημαντικό εμπόδιο για την καλή λειτουργία των θεσμών και του κράτους·

90. διαπιστώνει μετά λύπης ότι ο ρυθμός των κρατικών μεταρρυθμίσεων παραμένει χαμηλός –αν όχι μηδενικός– σε όλα τα επίπεδα και ότι οι κρατικές αρχές δεν έχουν σημειώσει καμία πρόοδο ως προς τη δημιουργία της αναγκαίας δομής για την αποκεντρωμένη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ·

91. αποδοκιμάζει τη συνεχιζόμενη χρήση διχαστικής ρητορικής από πλευράς ορισμένων πολιτικών από όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης και την αμφισβήτηση της ικανότητας της Βοσνίας — Ερζεγοβίνης να λειτουργήσει ως ενιαίο κράτος·

92. διαπιστώνει μετά λύπης ότι οι εκλογές της 12ης Οκτωβρίου δεν διεξήχθησαν σύμφωνα με την απόφαση στην υπόθεση Sejdic-Finci, κάτι το οποίο δυσχεραίνει περαιτέρω την προσπάθεια εναρμόνισης της ΕΕ με τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη·

93. επιδοκιμάζει, τέλος, την ενεργό συμμετοχή της περιφέρειας του Μπρτσκο στο προενταξιακό προπαρασκευαστικό στάδιο, την προσήλωσή της στον στόχο και την αξιόλογη πρόοδό της –ιδίως σε σχέση με τις άλλες διοικητικές οντότητες της χώρας– στην εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων·

Κοσσυφοπέδιο ⁽³⁾

94. επικροτεί τη δρομολόγηση της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης μεταξύ της ΕΕ και του Κοσσυφοπεδίου·

95. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ενεργό συμμετοχή του Κοσσυφοπεδίου και της Σερβίας σε έναν γόνιμο διάλογο με τη διαμεσολάβηση της ΕΕ·

96. επισημαίνει την επιτυχή διεξαγωγή δημοτικών εκλογών στο Κοσσυφοπέδιο το φθινόπωρο του 2013 και βουλευτικών εκλογών στις 8 Ιουνίου 2014·

97. υπογραμμίζει ότι οι προσπάθειες ενίσχυσης των διοικητικών ικανοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης συνεχίζονται και ότι το Υπουργείο Τοπικής Αυτοδιοίκησης συντονίζει πλέον καλύτερα τις δημοτικές αρχές·

⁽³⁾ Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με την επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση 1244/99 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου. Διακήρυξη ανεξαρτησίας.

98. τονίζει ότι εξακολουθούν να υφίστανται πολιτικές παρεμβάσεις στα της δημόσιας διοίκησης, τόσο σε κεντρικό όσο και σε τοπικό επίπεδο, καθώς και ότι απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την πλήρη εφαρμογή των οικείων διατάξεων για την πάταξη της διαφθοράς και την εμπέδωση της ακεραιότητας του Δημοσίου·
99. υπογραμμίζει ότι οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου –ιδίως δε οι τοπικές– πρέπει να επιδιώξουν πιο επισταμένα την προστασία της πολιτιστικής και θρησκευτικής κληρονομιάς του τόπου·
100. κρίνει θετικό το γεγονός ότι, για πρώτη φορά, εγκαθιδρύεται τοπική αυτοδιοίκηση στο βόρειο Κοσσυφοπέδιο σύμφωνα με το δίκαιο του Κοσσυφοπεδίου·
101. σημειώνει ότι πρέπει να συνεχιστούν οι προσπάθειες των τοπικών αρχών να ενισχύσουν τη διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων και την υλοποίηση της αποκέντρωσης, καθώς και οι προσπάθειες κατάλληλης υποστήριξης των μέσων των λόγων αρχών·
102. αναμένει μια ταχεία διευκρίνιση όσον αφορά τις πρόσφατες κατηγορίες περί διαφθοράς που απευθύνθηκαν κατά των εκπροσώπων της EULEX, με μέλημα την προστασία της εμπιστοσύνης των πολιτών του Κοσσυφοπεδίου προς τους θεσμούς της ΕΕ·
103. εκφράζει την ανησυχία της εξαιτίας της ανυπαρξίας ουσιαστικής προόδου στην καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, δύο σημαντικών, δηλαδή, προσκομμάτων στη δημοκρατική, κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη του Κοσσυφοπεδίου·
104. με χαρά διαπιστώνει τη μερική πρόοδο που έχει συντελεστεί, ιδίως όσον αφορά την εκλογή δημάρχων μέσω εκλογών ανά την επικράτεια του Κοσσυφοπεδίου και τον αυξημένο αριθμό των χρηματοδοτούμενων από την ΕΕ έργων στο βόρειο τμήμα. Εντούτοις, υπογραμμίζει την ανάγκη εγκαθίδρυσης της Ένωσης Σερβικών Δήμων, χωρίς την ύπαρξη παράλληλων δομών. Παράλληλα, υπενθυμίζει ότι πρέπει να συνεχιστεί η προσπάθεια σύγκλισης των αλβανικών και των σερβικών κοινοτήτων·
105. συνιστά στο Κοσσυφοπέδιο να λάβει μέρος σε όλα τα φόρουμ περιφερειακής συνεργασίας στα Δυτικά Βαλκάνια και δι σε όσα σχετίζονται με την τοπική αυτοδιοίκηση. Επίσης εισηγείται τη συμπερίληψη των δήμων του Κοσσυφοπεδίου και των Κοσοβάρων σε όργανα ευρωπαϊκής τοπικής αυτοδιοίκησης όπως το Συμβούλιο Δήμων, Κοινοτήτων και Περιφερειών της Ευρώπης ή το Κογκρέσο των Τοπικών και Περιφερειακών Αρχών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Επιπροσθέτως, στηρίζει τη συμμετοχή του Κοσσυφοπεδίου σε ενωσιακά προγράμματα που θα το βοηθήσουν να αντλήσει ουσιαστικά οικονομικά οφέλη σε τοπικό επίπεδο·
106. επιδοκιμάζει, τέλος, τον διορισμό σε 35 δήμους δημοτικών αξιωματούχων αρμόδιων σε θέματα ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Βρυξέλλες, 16 Απριλίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Εφαρμογή της λευκής βίβλου του 2011 σχετικά με τις μεταφορές»

(2015/C 195/02)

Εισηγητής: Ο κ. Σπύρος Σπυρίδων (EL/EPP), Δημοτικός Σύμβουλος Πόρου

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ⁽¹⁾

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Οι μεταφορές ως βασικός παράγοντας οικονομικής, κοινωνικής και χωρικής συνοχής

1. τονίζει ότι η κινητικότητα προσώπων και αγαθών αποτελεί προϋπόθεση για την επίτευξη των θεμελιωδών στόχων της ΕΕ για οικονομική, κοινωνική και χωρική συνοχή και για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς. Οι μεταφορές συμβάλλουν στην ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης και των περιφερειών της, ενώ η ΕΕ είναι παγκοσμίως πρωτοπόρος στον τομέα·
2. επισημαίνει το υψηλό ποσοστιαίο κόστος των μεταφορών για αγαθά και νοικοκυριά: το 13,2 % του οικογενειακού προϋπολογισμού αφορά τις μεταφορές, ενώ αντιπροσωπεύουν έως 15 % της τιμής των προϊόντων. Παράλληλα, οι μεταφορές εξακολουθούν να εξαρτώνται κατά 96 % από το πετρέλαιο, μεγάλο μέρος του οποίου παράγεται σε ασταθείς περιοχές του πλανήτη·
3. διαπιστώνει ότι δεν έχουν θεσπιστεί ενδιάμεσοι στόχοι, με συνέπεια να δυσχεραίνεται η αποτίμηση των πεπραγμένων. Ωστόσο, η συγκυρία του διορισμού της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής και η επικείμενη αξιολόγηση της πορείας υλοποίησης της λευκής βίβλου, σε συνδυασμό με το ραγδαία μεταβαλλόμενο περιβάλλον (οικονομική κρίση, ευρύτερες γεωπολιτικές εξελίξεις που επηρεάζουν τις μεταφορές) δημιουργούν το πλαίσιο για τη μερική αποτίμηση των έως τώρα πεπραγμένων·
4. σημειώνει ότι οι φιλόδοξοι στόχοι της λευκής βίβλου αποτελούν κινητήριο δύναμη για την επίτευξη προόδου. Επισημαίνει τον αλληλένδετο χαρακτήρα των πολιτικών για τις μεταφορές με τις πολιτικές για το περιβάλλον, την καινοτομία, τις κοινωνικές υποθέσεις και την οικονομία. Προτείνει τη σύνδεση των στόχων αυτών με στόχους για τη μείωση της εξάρτησης από το πετρέλαιο, τον περιορισμό του θορύβου, τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης και του υψηλού κόστους, καθώς και την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής λόγω των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου·
5. προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβει υπ' όψιν της, κατά την αποτίμηση της πορείας και την πιθανή επικαιροποίηση των στόχων, νέες προκλήσεις όπως οι γεωπολιτικές εξελίξεις, η μετατόπιση των μεταφορικών ροών, η ανάδυση νέων ανταγωνιστών, οι νέες τεχνολογικές εξελίξεις, το κοινωνικό ντάμπινγκ και οι ιδιαίτερες συνθήκες που διαμορφώνονται σε κάθε κράτος μέλος και περιφέρεια. Πρέπει επίσης να θεσμοθετήσει ενδιάμεσους στόχους, με ορίζοντα τη μετά το 2020 περίοδο·
6. συγχαίρει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ετοιμότητα που έχει επιδείξει, υιοθετώντας σειρά νομοθετικών προτάσεων και πρωτοβουλιών για τα πακέτα μέτρων για τις σιδηροδρομικές και τις αεροπορικές μεταφορές και τη λιμενική πολιτική, και ζητεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να επισπεύσουν τις διαδικασίες για την ταχεία υιοθέτησή τους. Τα μέτρα αυτά πρέπει να εκπονηθούν με γνώμονα την επικουρικότητα και την ελαχιστοποίηση της γραφειοκρατίας·
7. ωστόσο, η ΕτΠ ζητά να καταβληθεί ανάλογη τουλάχιστον προσπάθεια όσον αφορά τις αστικές συγκοινωνίες, οι οποίες αποτελούν σημαντική συνιστώσα του συστήματος δημόσιων συγκοινωνιών και ενδεχομένως έχουν τον μεγαλύτερο άμεσο αντίκτυπο στο περιβάλλον και στην ποιότητα ζωής των περισσότερων κατοίκων στις πιο πυκνοκατοικημένες περιοχές της ΕΕ·
8. επισημαίνει ότι, προκειμένου να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του ευρωπαϊκού τομέα μεταφορών και εφοδιαστικής έναντι του ανταγωνισμού από άλλες γωνιές του πλανήτη, πρέπει πρωτίστως να διασφαλιστεί η ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και αγαθών ακόμη και στην εσωτερική αγορά της ΕΕ·

⁽¹⁾ Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 55 παράγραφος 2 του Εσωτερικού Κανονισμού της ΕτΠ, «οι γνωμοδοτήσεις της ΕτΠ, όταν αφορούν προτάσεις για νομοθετικές πράξεις [...], διατυπώνουν άποψη ως προς τη συμμόρφωση των γνωμοδοτήσεων αυτών με την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας».

Η ανταγωνιστικότητα των περιφερειών επηρεάζεται από και διαμορφώνει την ποιότητα των μεταφορών

9. τονίζει τον γενικότερο ρόλο της αυτοδιοίκησης στον σχεδιασμό των αστικών και των περιφερειακών μεταφορών και της κινητικότητας, καθώς και την καθοριστική σημασία αυτών για την ποιότητα ζωής των πολιτών και την ανταγωνιστικότητα των περιφερειών. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές έχουν την ευθύνη του σχεδιασμού και της συντήρησης των δικτύων, της στάθμευσης, της προσβασιμότητας και της επιτήρησης της εφαρμογής των περιβαλλοντικών όρων και, άρα, πρέπει να συνεργούν βάσει της εταιρικής σχέσης και της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης. Η ΕτΠ ζητά να υπάρξει ενεργότερη ανάμιξη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών κατά τη διαδικασία λήψεως αποφάσεων·

10. επισημαίνει ότι ο σχεδιασμός των μεταφορών στα αστικά κέντρα έχει άμεση σχέση με τον πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό. Υπογραμμίζει εκ νέου τη σημασία του σχεδιασμού της βιώσιμης αστικής κινητικότητας (συμπεριλαμβανομένης της τιμολόγησης), όπου ο ρόλος της ΕΕ πρέπει να προωθεί την εναρμόνιση χωρίς να είναι δεσμευτικός·

11. επαλαναμβάνει ότι, για την εξασφάλιση της καλής ποιότητας των μεταφορών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι επιτακτική ανάγκη να διασφαλιστεί ότι τα μέρη από τα οποία ξεκινούν και στα οποία καταλήγουν οι κυκλοφοριακές ροές θα τύχουν της ίδιας προσοχής και της ίδιας υποστήριξης με τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών. Είναι σκόπιμο να δοθεί πλήρης στήριξη στα εν λόγω σημεία αναχώρησης και άφιξης και εκεί να πραγματοποιείται η διαχείριση όλων των τρόπων και των ειδών μεταφοράς·

12. παρατηρεί ότι, ενώ στη λευκή βίβλο επισημαίνεται ότι είναι απαραίτητη, για τη μελλοντική ευημερία, η εξασφάλιση της ύπαρξης αποτελεσματικών μεταφορών σε όλες τις περιφέρειες, ωστόσο ο τομέας των μεταφορών αντιμετωπίζεται ολοένα και περισσότερο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως οποιοσδήποτε άλλος τομέας της ελεύθερης αγοράς, και τούτο όχι μόνο κατά την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων. Οι δημόσιοι πάροχοι υπηρεσιών μεταφοράς (ή εκείνοι που ανήκουν σε δημόσιο οργανισμό) συχνά αντιμετωπίζουν προβλήματα, επειδή οι ιδιωτικοί πάροχοι αναλαμβάνουν κερδοφόρες μεταφορές και συνδέσεις (μερικές φορές σε τιμές που αποτελούν αντικείμενο ντάμπινγκ με στόχο την καθιέρωση, μελλοντικά, μονοπωλίου), ενώ οι δημόσιοι οργανισμοί και ορισμένοι μεταφορείς (συμπεριλαμβανομένων φορέων που ανήκουν στον δημόσιο τομέα) εκμεταλλεύονται μόνο άγονες γραμμές και συνδέσεις. Αν θεωρούμε ότι η λευκή βίβλος αναλύει τις μεταφορές όχι μόνο ως εμπορικό τομέα, αλλά και ως εργαλείο για την εξασφάλιση της ανταγωνιστικότητας και της ευημερίας της ΕΕ και των διαφόρων περιφερειών της, θα πρέπει να αλλάξει ριζικά η προσέγγιση έναντι των δημοσίων ή των θεωρούμενων ισοδύναμων φορέων, σε σύγκριση με τους ιδιωτικούς φορείς. Λογικά, οι ιδιωτικοί φορείς αντιλαμβάνονται τις μεταφορές μόνο ως πιθανή πηγή εμπορικού κέρδους, χωρίς να λαμβάνουν υπόψη την ανάγκη διατήρησης της ανταγωνιστικότητας των διαφόρων περιφερειών και της ΕΕ ως συνόλου·

13. υποστηρίζει την ενθάρρυνση των μη μηχανοκίνητων τρόπων μετακίνησης (ποδήλατο, περπάτημα) για μικρές αποστάσεις, ως πιο οικολογικών, οικονομικότερων και συχνά ταχύτερων λύσεων. Τα κατάλληλα δίκτυα μετακίνησης και η προώθηση δράσεων ενθάρρυνσης της αλλαγής νοοτροπίας, ιδίως σε σχέση με την προώθηση και τη χρήση αυτών των τρόπων μετακίνησης, θα συμβάλουν προς αυτή την κατεύθυνση·

14. όσον αφορά τη μεταφορά εμπορευμάτων σε μεγάλες αποστάσεις, τάσσεται υπέρ της προώθησης της διατροπικότητας μεταξύ βιώσιμων τρόπων μεταφοράς και της στροφής από τις οδικές προς τις βιώσιμες μεταφορές, όπως είναι οι σιδηροδρομικές, οι θαλάσσιες και οι εσωτερικές πλωτές μεταφορές·

15. τονίζει τη σημασία της ύπαρξης ικανοποιητικών και επαρκώς χρηματοδοτούμενων δικτύων και μέσων μεταφορών για τις δημογραφικώς ή γεωγραφικώς μειονεκτούσες περιοχές, όπως οι περιοχές με μεγάλη διασπορά του πληθυσμού, καθώς και για τις νησιωτικές, τις εξόχως απόκεντρες, τις παραμεθόριες και τις ορεινές περιοχές, ως βασικό στοιχείο επίτευξης της χωρικής συνοχής. Οι ανάγκες αυτών των περιοχών δεν αποτυπώνονται επαρκώς στις πολιτικές και τα προγράμματα της ΕΕ που αφορούν τις μεταφορές. Τάσσεται υπέρ της ανάγκης προσεκτικού σχεδιασμού που να συνδυάζει τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις, τις ανάγκες των παρόχων του μεταφορικού έργου και τη θέσπιση ενός εύλογου κόστους για τους χρήστες·

16. τονίζει ότι εφόσον τα νέα κράτη μέλη εξακολουθούν να μην έχουν ποιοτικές βασικές συγκοινωνιακές συνδέσεις, και τούτο όχι μόνο στον τομέα των δικτύων ΔΕΔ-Μ, αλλά κυρίως στις βασικές περιφερειακές και τοπικές συνδέσεις (παράκαμψη των δήμων, υφιστάμενο περιφερειακό και τοπικό οδικό δίκτυο από το οποίο εξαρτάται η κινητικότητα του εργατικού δυναμικού κλπ.), που συνιστούν βασικό παράγοντα ανταγωνιστικότητας των περιοχών αυτών, είναι απαραίτητο, για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα των μεταφορών και να ενθαρρυνθεί ο τομέας στα νέα κράτη μέλη, να υιοθετηθεί μια προσέγγιση πολύ διαφορετική από εκείνη που εφαρμόζεται στα παλαιά κράτη μέλη, όπου υπάρχει ήδη η υποδομή·

17. τονίζει ότι οι διασυνοριακές συνδέσεις μεταφοράς σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο είναι ζωτικής σημασίας για τη συνοχή των παραμεθόριων περιοχών και την ανάπτυξη της συνεργασίας πέρα από τα σύνορα και επιμένει ότι, δυστυχώς, αυτό δεν έχει ληφθεί επαρκώς υπόψη κατά την εκπόνηση των προγραμμάτων διασυνοριακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020·
18. υπογραμμίζει την προσοχή που πρέπει να δοθεί για την εξασφάλιση ενός υψηλού επιπέδου παροχής υπηρεσιών μεταφοράς στις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, καθώς και στις περιοχές με δημογραφικά προβλήματα·
19. τονίζει τη θεμελιώδη σχέση μεταξύ της παροχής ενός αξιόπιστου, ευέλικτου και ποιοτικού συστήματος μεταφορών και της ανταγωνιστικότητας της τουριστικής βιομηχανίας·
20. εκφράζει την απογοήτευσή της για την ελάχιστη πρόοδο που έχει μέχρι στιγμής συντελεστεί ως προς το «ένα εισιτήριο για όλο το ταξίδι» και δη όσον αφορά τις διατροπικές μεταφορές πέραν των περιφερειακών ή εθνικών συνόρων. Ευελπιστεί δε ότι θα υπάρξει ουσιώδης πρόοδος εν προκειμένω έως το έτος 2020·
21. επισημαίνει ότι πολύ λίγη πρόοδος έχει σημειωθεί στον τομέα των ευρωπαϊκών πληροφοριών για τις πολυτροπικές μεταφορές και την έκδοση εισιτηρίων και ότι προς το παρόν, η πλειονότητα των κρατών μελών της ΕΕ εξακολουθεί να στερείται εθνικού συστήματος καθορισμένων δρομολογίων μεταφορών, το οποίο να συγκεντρώνει όλα τα δρομολόγια που πραγματοποιούνται στη χώρα και να επιτρέπει την αναζήτηση και την κράτηση στα μαζικά μέσα μεταφοράς στο εσωτερικό ενός κράτους. Οι πληροφορίες σχετικά με τις συνδυασμένες μεταφορές είναι ένα από τα εργαλεία που μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά το ενδιαφέρον των ταξιδιωτών να χρησιμοποιούν τα μέσα μαζικής μεταφοράς. Επιπλέον θεωρεί ότι, η εγκατάσταση αυτών των συστημάτων πληροφοριών και της διασύνδεσής τους θα πρέπει να στηριχθεί όχι μόνο στις στατικές πληροφορίες που παρέχουν τα καθορισμένα δρομολόγια, αλλά και στις μεγάλες δυνατότητες που παρέχουν οι πληροφορίες που θα λαμβάνονται μέσω των συστημάτων GNSS, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού συστήματος πλοήγησης Galileo·
22. χαιρετίζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς τα δικαιώματα των επιβατών. Ωστόσο, διαπιστώνει τον κατακερματισμό της πληροφόρησης και των ίδιων των δικαιωμάτων, ανάλογα με το μέσο μεταφοράς, και ζητά να υπάρξει περισσότερη ομογενοποίηση, προς όφελος των χρηστών· ζητά, επίσης, τα δικαιώματα αυτά, που παρέχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, να εφαρμόζονται ευρύτερα από τα κράτη μέλη, τα οποία χρησιμοποιούν προς το παρόν όλες τις δυνατές εξαιρέσεις προκειμένου να περιορίσουν την εφαρμογή τους·
23. υπογραμμίζει ότι το πιο περίπλοκο στάδιο όσον αφορά την ενημέρωση και την παροχή ταξιδιωτικών υπηρεσιών αφορά το λεγόμενο «πρώτο και τελευταίο χιλιόμετρο», δηλαδή το τμήμα της διαδρομής που κατά κανόνα εμπίπτει στην αρμοδιότητα των τοπικών και των περιφερειακών αρχών. Επομένως, είναι απαραίτητο να συμμετέχουν οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές στην εφαρμογή και την παρακολούθηση συγκεκριμένων λύσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το σύστημα συνολικά λειτουργεί ομαλά·
24. διαπιστώνει με απογοήτευση ότι μόνο τέσσερα κράτη μέλη εφαρμόζουν πλήρως τον κανονισμό σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των επιβατών σιδηροδρομικών γραμμών και προτρέπει μετ' επιτάσεως και τα υπόλοιπα εξ αυτών να άρουν τις ισχύουσες εξαιρέσεις·
25. επισημαίνει ότι η ελλιπής εναρμόνιση των προδιαγραφών μεταξύ των κρατών μελών έχει ως συνέπεια την αλλοίωση του ανταγωνισμού και την ενδεχόμενη εκτροπή του συγκοινωνιακού φόρτου, με περιβαλλοντικές, συγκοινωνιακές και διοικητικές συνέπειες·
26. η δημιουργία άρτιων υποδομών των μεταφορών και η διευκόλυνση της χρήσης τους θα ενισχύσει οικονομικά όλες τις περιφέρειες και θα τις βοηθήσει να προσελκύουν άμεσες επενδύσεις, με αποτέλεσμα να τονωθεί τόσο η δική τους ανταγωνιστικότητα όσο και αυτή της ΕΕ εν γένει·
27. πιστεύει ότι πρέπει να διασαφηνιστούν οι αρμοδιότητες των εθνικών αρχών εποπτείας των δικαιωμάτων των ταξιδιωτών πέραν των εθνικών συνόρων·

Προς ένα ευρωπαϊκό ολοκληρωμένο, αξιόπιστο, καθαρό και ασφαλές σύστημα μεταφορών

28. επισημαίνει την άνιση ανάπτυξη και τον κατακερματισμό του δικτύου μεταφορών, ειδικά δε των σιδηροδρομικών και οδικών, μεταξύ των περιφερειών της Ευρώπης· η ενίσχυση του ανταγωνισμού απαιτεί ποιοτικό μεταφορικό δίκτυο παράλληλα με τη δημιουργία ευέλικτων χρηματοδοτικών εργαλείων· θεωρείται, συνεπώς, σημαντική η ανάπτυξη του δικτύου ΔΕΔ-Μ και ιδιαίτερα η αύξηση των σιδηροδρομικών μεταφορών εμπορευμάτων και η ανάπτυξη ενός δικτύου περιφερειακών αεροδρομίων·

29. υποστηρίζει την ενσωμάτωση του εξωτερικού κόστους (κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος, συμπεριλαμβανομένων των ατυχημάτων, της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, του θορύβου και της κυκλοφοριακής συμφόρησης) και την αρχή ότι ο χρήστης πληρώνει και ο ρυπαίνων πληρώνει, προκειμένου να ευθυγραμμιστούν οι επιλογές της αγοράς με τις ανάγκες βιωσιμότητας. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα λήψης περαιτέρω μέτρων προκειμένου να εισαχθεί σταδιακά ένα υποχρεωτικό εναρμονισμένο σύστημα ενσωμάτωσης του κόστους όσον αφορά τα επαγγελματικά οχήματα σε ολόκληρο το υπεραστικό δίκτυο, βάζοντας τέλος στη σημερινή κατάσταση όπου διεθνείς μεταφορείς χρειάζονται το ευρωπαϊκό σήμα τέλους κυκλοφορίας (ευρωβινέτα), 5 εθνικά σήματα και 8 διαφορετικές ετικέτες και συμβάσεις διοδίων προκειμένου να οδηγήσουν απρόσκοπτα στο ευρωπαϊκό οδικό δίκτυο που περιλαμβάνει διόδια·

30. διαπιστώνει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί ως προς την ασφάλεια των οδικών μεταφορών, αλλά και την ύπαρξη διαφορών στη νομοθεσία και τις προδιαγραφές μεταξύ των κρατών μελών, όπως σε θέματα μεταφοράς επικίνδυνων προϊόντων. Επαναλαμβάνει το αίτημα για παρουσίαση ενός επιστημονικού μοντέλου ενσωμάτωσης του κόστους, ειδικά για τα οδικά ατυχήματα·

31. διαπιστώνει ότι, για τις επιβατικές μεταφορές, και ειδικότερα για τις αεροπορικές, η ασφάλεια των επιβατών, εκτός από την τεχνική αρτιότητα, εξαρτάται και από την τακτική αξιολόγηση των πληρωμάτων και τη συνεχή βελτίωση των προδιαγραφών ασφαλείας, και καλεί τους αρμόδιους φορείς για άμεση ανάληψη δράσης στους συγκεκριμένους τομείς·

32. χαιρετίζει την πρωτοβουλία «shift2rail» και την προώθηση της «Γαλάζιας ζώνης», εφιστώντας παράλληλα την προσοχή στο γεγονός ότι η στροφή προς τον σιδηρόδρομο και τις πλωτές ή θαλάσσιες μεταφορές δεν έχει προχωρήσει ικανοποιητικά —παρά τη συμφόρηση στους δρόμους και στους αιθέρες. Το τρένο και το πλοίο μπορούν να συμβάλουν περαιτέρω στην επίτευξη των στόχων μείωσης των αερίων του θερμοκηπίου και των ατυχημάτων. Γι' αυτό, θα πρέπει να ενθαρρυνθούν η ανάπτυξη και η υλοποίηση του δικτύου ΔΕΔ-Μ, η ενοποίηση των κριτηρίων και των κανόνων μεταξύ των διάφορων σιδηροδρομικών αρχών και η διευκόλυνση της πρόσβασης νέων φορέων σε πλαίσιο ελεύθερου ανταγωνισμού·

33. χαιρετίζει την πρακτική εφαρμογή της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», αλλά εκφράζει την ανησυχία ότι το σχέδιο Juncker θα απορροφήσει 2,7 δισ. ευρώ, ενώ ο προϋπολογισμός της διευκόλυνσης αυτής είναι ήδη ανεπαρκής για την υλοποίηση του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών· εν προκειμένω, εκφράζει τη λύπη της για την προφανή έλλειψη επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα αποτελεσματικό και βιώσιμο σύστημα μεταφορών και στην οικολογική μετάβαση·

34. καλεί τα κράτη μέλη, σε συνέχεια πρόσφατης έκθεσης του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, να αναλάβουν δράση για την εξάλειψη των σημείων συμφόρησης στις πλωτές μεταφορές (γέφυρες, δεξαμενές ανύψωσης, πλάτος ποταμών κλπ.), τον συντονισμό μεταξύ τους, την ωρίμανση των έργων υποδομών και την εφαρμογή σχεδίων συντήρησης·

35. διαπιστώνει την ανυπαρξία αναφοράς σε συνδυαστικές θαλάσσιες ή πλωτές και αεροπορικές μεταφορές, όπως επίσης στην ανάπτυξη των υδροπλάνων, και ζητεί τη συμπεριλήψή τους στον σχεδιασμό των μεταφορών·

36. στηρίζει την πρωτοβουλία του Ενιαίου Ευρωπαϊκού Ουρανού και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρουσιάσει ένα σύστημα διάθεσης των χρονοθυρίδων με διαφάνεια για την καλύτερη εκμετάλλευση των αεροδρομίων, προς όφελος του ανταγωνισμού. Επισημαίνει το πρόβλημα των καθυστερήσεων που παρατηρούνται κατά την απογείωση και προσγείωση, που αποτελεί παράγοντα αύξησης του κόστους, και ζητά την εξέταση των ενδεχόμενων περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την αύξηση του ύψους λόγω των εκπομπών ρύπων στην τροπόσφαιρα·

37. καλεί σε συντονισμένη δράση προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης των πολυτροπικών μεταφορών, κυρίως μέσω της δημιουργίας των απαραίτητων συνδέσμων στα σημεία συνάντησης (όπως αεροδρόμια, λιμένες και διατροφικά κέντρα μεταφορών) και επισημαίνει την ανάγκη συντονισμού στα σύνορα των κρατών μελών, τον οποίο θα μπορούσαν να αναλάβουν οι Ευρωπαϊκοί Όμιλοι Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΟΕΣ)·

38. αποτιμά ιδιαίτερα θετικά την πρόοδο που έχει γίνει σε σχέση με την αναζήτηση εναλλακτικών πηγών και μεθόδων χρηματοδότησης των μεγάλων έργων μεταφορών, που απαιτούν μακροπρόθεσμο σχεδιασμό και χρηματοδότηση. Ωστόσο, η ΕτΠ εφιστά την προσοχή στις διαφορετικές προσεγγίσεις που έχουν υιοθετηθεί για την προώθηση εναλλακτικών πηγών και στην απουσία κλιμάκωσης της ενίσχυσης που να συνδέεται με τον βαθμό «καθαρότητας» του εν λόγω εναλλακτικού τρόπου κίνησης. Προτείνει, συνεπώς, να υποστηριχθούν αποτελεσματικότερα οι τρόποι κίνησης που παράγουν ελάχιστες ή καθόλου εκπομπές και για τους οποίους υπάρχουν ήδη και λειτουργούν υποδομές με αξιόπιστο τρόπο (όπως για παράδειγμα τα τραμ και τα τρέλα)·

39. τονίζει ότι οι τεχνολογικές και νομοθετικές εξελίξεις στο σύνολο των μεταφορών θα απαιτήσουν νέες δεξιότητες για τους χρήστες. Καλεί τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να λάβουν υπ' όψιν τους την ανάγκη διαρκούς επιμόρφωσης και το κόστος αυτής κατά τον σχεδιασμό και τον προγραμματισμό για την πλήρη εφαρμογή·

40. διαπιστώνει τις ραγδαίες μεταβολές στις συνθήκες εργασίας στον τομέα των μεταφορών και καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προβούν σε ενίσχυση της εναρμόνισης των προδιαγραφών και των κοινωνικών δικαιωμάτων, με στόχο τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και την αποθάρρυνση του αθέμιτου ανταγωνισμού·

41. τονίζει ότι οι καθαρότερες μεταφορές απαιτούν παράλληλες ενέργειες για την προώθηση της μετακίνησης με δημόσια μέσα μεταφοράς, την έρευνα για καθαρότερα καύσιμα και αποδοτικότερες μηχανές. Προς τούτο, είναι απαραίτητο να εφαρμοστούν πολιτικές που ενθαρρύνουν τη χρήση υβριδικών οχημάτων και ηλεκτροκίνητων μεταφορών·

42. υπογραμμίζει τη σημασία της τεχνολογικής καινοτομίας βάσει των εναλλακτικών καυσίμων και των ανανεωμένων υποδομών για μια αειφόρο, φιλική προς το περιβάλλον και χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών οικονομία, ούτως ώστε να διευρυνθούν οι εξαγωγές των εταιρειών της ΕΕ και να τονωθούν η ανάπτυξη και η απασχόληση·

Η Ευρώπη πρέπει να εξάγει το επιτυχημένο μεταφορικό της μοντέλο

43. επαναλαμβάνει τη στήριξη της στις προσπάθειες που αναλαμβάνει η Ευρωπαϊκή Ένωση διεθνώς για την εξαγωγή των προτύπων μεταφορών που εφαρμόζει, μέσω της ενεργού συμμετοχής στα διεθνή fora·

44. η ποιότητα και η ασφάλεια των ευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών, που βασίζονται σε υψηλά πρότυπα, αποτελούν παράδειγμα για τις τρίτες χώρες, ενώ συμβάλλουν στην ασφάλεια και ποιότητα ζωής των ίδιων των Ευρωπαίων. Παράλληλα, η εξαγωγή των ευρωπαϊκών προτύπων και το άνοιγμα των διεθνών αγορών ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας·

45. διαπιστώνει ότι ο τομέας των μεταφορών είναι ιδιαίτερα σύνθετος, και περιλαμβάνει τουλάχιστον τις υποδομές, τις τεχνολογίες πληροφορικής, την έρευνα και καινοτομία, τις προδιαγραφές οχημάτων και τις συμπεριφορές των χρηστών. Η ΕτΠ καλεί τα κράτη μέλη και τους θεσμούς να επιδείξουν τη δέουσα προσοχή για να επιτευχθεί ο συντονισμός μεταξύ των διαφορετικών αυτών τομέων για το βέλτιστο αποτέλεσμα, με ελάχιστη γραφειοκρατία και σε στενή συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές.

Βρυξέλλες, 16 Απριλίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Το μέλλον του γαλακτοκομικού τομέα»

(2015/C 195/03)

Εισηγητής: ο κ. René SOUCHON (FR/PSE), Πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου της Auvergne

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ,

I. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ**Σχετικά με την εξέλιξη της κατάστασης της αγοράς γαλακτοκομικών προϊόντων**

1. επισημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην έκθεσή της COM(2014) 345 final της 13ης Ιουνίου 2014, η οποία συντάχθηκε με βάση δεδομένα που ήταν διαθέσιμα στα μέσα Μαρτίου 2014, εκτιμά ότι η κατάσταση στην αγορά γάλακτος είναι ευνοϊκή, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, και ότι η κατάργηση των ποσοτώσεων θα εξελιχθεί ομαλά. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι υπάρχουν ακόμη ζητήματα προς ρύθμιση, αλλά εκτιμά ότι, σε αυτό το στάδιο, είναι ακόμη πολύ νωρίς για να αξιολογηθεί ο αντίκτυπος της κατάργησης των ποσοτώσεων και επιθυμεί να αναμένει έως το 2018 προκειμένου να υποβάλει νέες νομοθετικές προτάσεις·
2. θεωρεί ότι, από τον Μάρτιο του 2014, αυτή η ιδιαίτερα ευνοϊκή εξέλιξη της αγοράς και των τιμών έχει αντιστραφεί εξαιτίας τριών παραγόντων: της μεγάλης παγκόσμιας παραγωγής, της μειωμένης παγκόσμιας ζήτησης και του ρωσικού εμπάργκο· σε αυτή τη συγκυρία μεγάλης αύξησης της ευρωπαϊκής παραγωγής, αυτά τα τρία στοιχεία συμβάλλουν στη ραγδαία μείωση της τιμής του γάλακτος·
3. επισημαίνει ότι οι προβλέψεις για το πρώτο εξάμηνο του 2015 υποδηλώνουν μείωση των τιμών και των αποθεμάτων γαλακτοκομικών προϊόντων που θα μπορούσαν να υπερβούν τα αντίστοιχα επίπεδα του 2009, με σημαντικές διαφορές μεταξύ ή ακόμη και εντός των κρατών μελών·

Σχετικά με την υλοποίηση της «δέσμης μέτρων για τον τομέα του γάλακτος»

4. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την έκθεση της Επιτροπής, η σύναψη συμβάσεων παραμένει περιορισμένη, γεγονός το οποίο υπονομεύει την επανεξισορρόπηση των συσχετισμών δυνάμεων προς όφελος των παραγωγών. Οι συνεταιρισμοί, οι οποίοι εκμεταλλεύονται ποσοστό μεγαλύτερο του 60 % του γάλακτος στην Ευρώπη, εξαιρούνται από τη σύναψη συμβάσεων και την εποπτεία της παραγωγής, ανακοινώνοντας εκ των προτέρων ότι θα συλλέγουν το σύνολο του γάλακτος των παραγωγών που είναι μέλη τους. Αυτό περιορίζει σε μεγάλο βαθμό το εύρος εφαρμογής της δέσμης μέτρων για το γάλα·
5. επισημαίνει ότι η πολύ υψηλή αύξηση της παραγωγής και της συλλογής στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2014 καταδεικνύει σαφώς ότι η σύναψη συμβάσεων δεν είχε, και δεν θα έχει, αντίκτυπο στη διαχείριση της συνολικής προσφοράς στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς οι γαλακτοβιομηχανίες βρίσκονται σε ανοικτό ανταγωνισμό μεταξύ τους·
6. επισημαίνει ότι ο τελευταίος κρίκος της τροφικής αλυσίδας του γάλακτος, ο κλάδος της εμπορίας, χρησιμοποιεί συχνά το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα που διατίθενται στους καταναλωτές ως προϊόντα προσέλκυσης πελατών, προσφέροντάς τα σε χαμηλές τιμές και μεταφέροντας τη μείωση αυτή σε αντίστροφη φορά κατά μήκος της αλυσίδας, έως τον κλάδο της παραγωγής, ο οποίος υφίσταται τελικά τις συνέπειες των επιθετικών αυτών εμπορικών πολιτικών, με αποτέλεσμα τα έσοδα που λαμβάνει ο παραγωγός πολύ συχνά να μην καλύπτουν το κόστος παραγωγής·
7. επισημαίνει ότι τα συγκεκριμένα μέτρα, τα οποία δεν προβλέπονται στη δέσμη μέτρων για τον τομέα του γάλακτος και εγκρίθηκαν λόγω του ρωσικού εμπάργκο, αποδεικνύονται σαφώς ανεπαρκή υπό το πρίσμα των απωλειών που σημειώνονται από τον Αύγουστο του 2014·
8. επισημαίνει ότι η δυνατότητα διαχείρισης της προσφοράς για τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, η οποία επιτρέπεται βάσει της δέσμης μέτρων για τον τομέα του γάλακτος, φαίνεται να έχει αξιοποιηθεί σε μικρό βαθμό (τρία είδη τυριού στη Γαλλία και δύο στην Ιταλία), και θα επιθυμούσε να λάβει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα εν εξελίξει αιτήματα από την Επιτροπή και τάσσεται υπέρ της προώθησης της δυνατότητας αυτής στα κράτη μέλη και υπέρ της απλούστευσης, από την Επιτροπή, της πρόσβασης στα συστήματα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΠΟΠ) και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ)·

Προοπτικές για την εποχή μετά την κατάργηση των ποσοτώσεων

Βραχυπρόθεσμα:

Ο αντίκτυπος στη γαλακτοκομική παραγωγή σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης

9. επισημαίνει ότι, τόσο στην ανάλυση που πραγματοποιήθηκε για τη διάσκεψη «Ο τομέας των γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ: εξελίξεις μετά το 2015» στις 24 Σεπτεμβρίου 2013 όσο και στην έκθεση της Επιτροπής για τις προοπτικές της περιόδου 2014-2024, καταδεικνύεται ότι η αύξηση της γαλακτοπαραγωγής της ΕΕ εξαρτάται πρωτίστως από την παγκόσμια αγορά γάλακτος και γαλακτοκομικών, η οποία αντιπροσωπεύει μόνο το 7 % της παγκόσμιας παραγωγής, αλλά είναι πολύ ανταγωνιστική. Το γάλα σε σκόνη αποτελεί τα 2/3 των ποσοτήτων που διατίθενται από τους τρεις σημαντικότερους εξαγωγείς: ΕΕ, Νέα Ζηλανδία και ΗΠΑ. Ο ΟΟΣΑ και ο FAO προβλέπουν πως η παγκόσμια ζήτηση γάλακτος θα αυξάνεται κατά 2 % ετησίως έως το 2023. Υπάρχει συνεχής ανάγκη εντοπισμού και ανάπτυξης νέων αγορών, ενίσχυσης του μεριδίου της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά, εξασφάλισης δίκαιης πρόσβασης για τους Ευρωπαίους εξαγωγείς και τόνωσης της ανάπτυξης των εξαγωγών. Η βελτίωση της μεταφοράς γνώσης, της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και μέτρα για τη βελτίωση της ποιότητας και της επισήμανσης θα προσφέρουν επιπλέον προστιθέμενη αξία στα γαλακτοκομικά προϊόντα της ΕΕ και θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητά τους στην εσωτερική και την παγκόσμια αγορά·

10. επισημαίνει ότι στην εν λόγω ανάλυση του Σεπτεμβρίου του 2013 προβλέπεται ότι, σταδιακά, ολοένα και περισσότερα προϊόντα του γαλακτοκομικού τομέα της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα μεταποιούνται σε προϊόντα με υψηλότερη προστιθέμενη αξία, σε βάρος της χύδην παραγωγής χωρίς μεταποίηση·

11. τονίζει επίσης ότι στην ανάλυση αναγνωρίζεται η αυξανόμενη ανισορροπία στην κατανομή της προστιθέμενης αξίας σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού γαλακτοκομικών προϊόντων, προς όφελος των μεταποιητών·

12. διαπιστώνει ότι είναι ευρέως αποδεκτό ότι η κατάργηση των ποσοτώσεων θα έχει ως αποτέλεσμα επιπλέον συγκέντρωση της παραγωγής γάλακτος στις μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις και σε συγκεκριμένες Περιφέρειες της ΕΕ·

13. θεωρεί ότι η ΕΕ δεν διαθέτει επιχειρησιακά εργαλεία για τον περιορισμό των διακυμάνσεων των τιμών γάλακτος κατά την έξοδο από την εκμετάλλευση·

14. υπογραμμίζει δε ότι μεγάλο μέρος των πρόσφατων επενδύσεων στον ευρωπαϊκό τομέα γαλακτοκομικών είναι περισσότερο ευνοϊκές για τις εγκαταστάσεις αποξήρανσης της σκόνης γάλακτος παρά για τη μεταποίηση του γάλακτος σε προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία όπως τα τυριά (50 % για τη σκόνη έναντι του 20 % για τα τυριά ⁽¹⁾)·

15. θεωρεί ότι η συγκέντρωση της παραγωγής στις μεγαλύτερες εκμεταλλεύσεις δεν συνιστά εξ ορισμού εγγύηση αποτελεσματικότητας ή εσόδων, όπως δείχνει το παράδειγμα της Δανίας·

Ο προβλέψιμος εδαφικός αντίκτυπος και οι συνεπαγόμενες συνέπειες

16. διαπιστώνει ότι, σε πολυάριθμες μελέτες ⁽²⁾ για την περίοδο μετά την κατάργηση των ποσοτώσεων, επιβεβαιώνεται η συγκέντρωση της παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων στις πιο παραγωγικές περιοχές με τη μεγαλύτερη γαλακτοκομική πυκνότητα και το χαμηλότερο κόστος συλλογής, καθώς και ο περιορισμός ή η εγκατάλειψη γεωργικών εκτάσεων γαλακτοκομικής παραγωγής στις περιφέρειες που θεωρούνται μειονεκτικές ή ευάλωτες. Επισημαίνει δε ότι στις περιφέρειες αυτές –είτε είναι απομακρυσμένες είτε ορεινές είτε εξόχως απόκεντρες– η γαλακτοπαραγωγή είναι δύσκολο να υποκατασταθεί από άλλη οικονομική δραστηριότητα, ενώ διαδραματίζει επίσης σημαντικό κοινωνικό και περιβαλλοντικό ρόλο·

17. εκφράζει δυσaréσκεια για το γεγονός ότι υπάρχουν ελάχιστες εξειδικευμένες μελέτες σχετικά με το μέλλον των μειονεκτικών περιοχών σε περίπτωση σταδιακής εγκατάλειψης της γαλακτοκομικής παραγωγής, ενώ η έκθεση της Επιτροπής για την υλοποίηση της δέσμης μέτρων για το γάλα το 2014 επισημαίνει πως είναι υπερβολικά νωρίς για να διαπιστωθεί αν η δέσμη είχε ουσιαστικά αποτελέσματα στον τομέα του γάλακτος σε μειονεκτικές περιοχές·

18. Εκφράζει ειδικότερα τη λύπη της για την απουσία ειδικών μελετών σχετικά με τις περιοχές όπου η γαλακτοκομική παραγωγή, πέραν της καθοριστικής σημασίας της για τη δημιουργία και διατήρηση της απασχόλησης, υποστηρίζει στρατηγικά άλλους οικονομικούς κλάδους, όπως ο τουρισμός. Οι εν λόγω περιοχές σπάνια λαμβάνονται υπόψη όσον αφορά τον αριθμό εκμεταλλεύσεων και τοπικών θέσεων εργασίας, ενώ δεν λαμβάνονται ποτέ υπόψη όσον αφορά τη συμβολή σε δημόσια αγαθά (ποιότητα νερού και τοπίου, βιοποικιλότητα, ποιότητα προϊόντων, οικότουρισμός και περιφερειακές αγορές κ.ά.) ούτε όσον αφορά τη συμβολή σε άλλους οικονομικούς κλάδους·

19. επισημαίνει ότι οι τελευταίες μελέτες της Επιτροπής και εμπειρογνομώνων προβλέπουν επιτάχυνση της εγκατάλειψης της γαλακτοκομικής δραστηριότητας σε όλες σχεδόν τις χώρες της ανατολικής Ευρωπαϊκής Ένωσης (εκτός από την Πολωνία), ενώ η εκτροπή ζώων γαλακτοπαραγωγής συχνά συνιστά την κύρια γεωργική δραστηριότητα στις χώρες αυτές, πράγμα επιζήμιο για την ικανότητα των αγροτικών περιοχών να σταθεροποιήσουν τον πληθυσμό τους·

20. θεωρεί επίσης επιτακτική την ανάγκη υπολογισμού της συνολικής απώλειας θέσεων εργασίας που θα προκαλούσε στις «ενδιάμεσες περιοχές» μικτής γεωργίας-κτηνοτροφίας η εγκατάλειψη της γαλακτοκομικής παραγωγής προς όφελος των σιτηρών·

⁽¹⁾ Έκθεση της Επιτροπής με τίτλο «Prospects for EU agricultural markets 2014-2024» (Προοπτικές για τις γεωργικές αγορές της ΕΕ 2014-2024), σ.

⁽²⁾ Smooth Phasing out of the milk quotas in the European Union (Ομαλή σταδιακή κατάργηση του συστήματος ποσοτώσεων γάλακτος στην Ευρωπαϊκή Ένωση). Μελέτη των Progress Consulting και Living prospects για την Επιτροπή των Περιφερειών, Νοέμβριος 2014.

21. υπογραμμίζει πως τα υφιστάμενα δίχτυα ασφαλείας, όπως η δημόσια παρέμβαση και η ιδιωτική συνδρομή στην αποθήκευση, δεν είναι κατάλληλα για την αντιμετώπιση της παρατεταμένης διακύμανσης ή της κρίσης στον γαλακτοκομικό τομέα, η οποία επιδεινώνεται περαιτέρω από το ρωσικό εμπάργκο, το οποίο πλήττει ιδιαίτερα τις χώρες της Βαλτικής και τη Φινλανδία·

Μεσοπρόθεσμα:

22. διαπιστώνει ότι οι τελευταίες προβλέψεις που δημοσιεύθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποδηλώνουν, παρά την κατάργηση των ποσοτώσεων, περιορισμένη αύξηση της ευρωπαϊκής παραγωγής, κυρίως λόγω των ολοένα και πιο αυστηρών περιβαλλοντικών περιορισμών σε ορισμένα κράτη μέλη. Η αύξηση της παραγωγής το 2014 καταδεικνύει πάντως ότι ο συνδυασμός μιας καλής τιμής του γάλακτος και μιας καλής χρονιάς χορτονομής επέφερε σημαντικό πλεόνασμα γάλακτος το οποίο δεν είχε προβλεφθεί·

23. επισημαίνει ότι, σύμφωνα με την Επιτροπή, η μέση τιμή γάλακτος θα κυμανθεί στα 350 ευρώ ανά τόνο για την περίοδο 2016-2024, με διακυμάνσεις από 300 έως 400 ευρώ ανά τόνο για τα οκτώ από τα δέκα έτη και με πιο έντονες διακυμάνσεις για τα δύο από τα δέκα έτη·

24. θεωρεί ότι η εν λόγω διακύμανση, η σημαντική αναστάτωση που συνεπάγεται και η αβεβαιότητα που δημιουργεί στον κλάδο του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων στον ευρωπαϊκό χώρο δεν συνάδουν με τις σημαντικές επενδύσεις στις εκμεταλλεύσεις κτηνοτροφίας και με την εγκατάσταση νέων παραγωγών, καθώς και ότι θα γίνουν ιδιαίτερα αισθητές στις ορεινές ή στις εξόχως απόκεντρες περιοχές που χαρακτηρίζονται από μεγαλύτερους περιορισμούς και από μικρότερες οικονομίες κλίμακας·

25. επισημαίνει, ωστόσο, ότι οι επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντιμετωπίζουν ανταγωνισμό από άλλους παγκόσμιους εξαγωγείς, ολιγάριθμους μεν αλλά ισχυρούς (Νέα Ζηλανδία, ΗΠΑ, Αυστραλία), οι οποίοι διαθέτουν παραδοσιακά πρόσβαση στις ασιατικές αγορές και διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στις τιμές της παγκόσμιας αγοράς γαλακτοκομικών προϊόντων·

26. είναι της άποψης ότι δεν πρέπει να συγχέεται η μεγέθυνση της παγκόσμιας αγοράς με την αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης, καθώς η ζήτηση είναι αρκετά σταθερή μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, δεδομένου ότι η παγκόσμια αγορά εξελίσσεται με τρόπο μάλλον απόρροιο, ενώ επηρεάζει το 7 % της παραγωγής και τα πλεονάσματα ορισμένων χωρών·

27. θεωρεί απαράδεκτο το γεγονός η τιμή του γάλακτος κατά την έξοδο από την εκμετάλλευση στην Ευρώπη συνδέεται τόσο στενά με τις παγκόσμιες τάσεις, καθώς το 90 % της παραγωγής στην Ευρωπαϊκή Ένωση αξιοποιείται στην ευρωπαϊκή αγορά·

Σχετικά με τους κινδύνους και τις ευκαιρίες για τον ευρωπαϊκό γαλακτοκομικό τομέα που συνδέονται με τις εμπορικές συμφωνίες υπό συζήτηση

28. θεωρεί ότι η ζήτηση γαλακτοκομικών προϊόντων και οι δυνατότητες εξαγωγής θα επηρεαστούν από τα αποτελέσματα των διαφόρων συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών και των περιφερειακών εμπορικών συμφωνιών που βρίσκονται υπό διαπραγμάτευση·

29. επισημαίνει ότι ο μείζων κίνδυνος που σχετίζεται με τις εν λόγω συμφωνίες για την εκτροφή ζώων γαλακτοπαραγωγής και για τον καταναλωτή είναι η μείωση των προδιαγραφών ποιότητας και υγειονομικής ασφάλειας για τους Ευρωπαίους, αλλά και η μη αναγνώριση των ονομασιών προστατευόμενης προέλευσης, όπως αυτές έχουν απαιτηθεί από τον γαλακτοκομικό κλάδο·

30. εκτιμά επίσης πως η υπό διαπραγμάτευση συμφωνία με τις Ηνωμένες Πολιτείες για την εναρμόνιση και την ουσιαστική μείωση των τελωνειακών δασμών, στο πλαίσιο της διαπραγματευτικής εντολής της ΕΕ, ενέχει ευκαιρίες αλλά και κινδύνους για το γαλακτοκομικό τομέα, ιδίως όσον αφορά τους τελωνειακούς δασμούς στα γαλακτοκομικά προϊόντα, που συνήθως είναι ιδιαίτερα υψηλοί σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τη στιγμή που η στήριξη στους αμερικανούς γαλακτοπαραγωγούς ενισχύεται μέσω του Farm Bill 2014-2018·

31. υπογραμμίζει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση πρόκειται να συνάψει συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης με τη δυτική Αφρική, με στόχο την κατάργηση των τελωνειακών δασμών όσον αφορά αυτές τις χώρες για ποσοστό τουλάχιστον 75 % των εξαγωγών της, συμπεριλαμβανομένων των εξαγωγών γάλακτος σε σκόνη. Αλλά οι μεγαλύτερες εξαγωγές της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα υπονομεύσουν την ανάπτυξη του κλάδου εκτροφής ζώων γαλακτοπαραγωγής και των μικρών γαλακτοκομικών μονάδων στις εν λόγω χώρες και θα επιταχύνουν τη μετανάστευση των αγροτικών πληθυσμών προς τις πόλεις και προς την Ευρώπη·

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Πλήρης αξιοποίηση των διαθέσιμων εργαλείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Βελτίωση του επιπέδου που παρέχει το δίκτυ ασφαλείας

32. επισημαίνει ότι, στο πλαίσιο της νέας ΚΠΠ (2014-2020), ο γαλακτοκομικός τομέας διαθέτει δίκτυ ασφαλείας που σχετίζεται με ρυθμιστικό πλαίσιο το οποίο δίνει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αντιδράσει σε έκτακτες περιστάσεις·

33. θεωρεί ότι το επίπεδο που παρέχει σήμερα το δίκτυ ασφαλείας (217 ευρώ ανά τόνο) είναι πολύ χαμηλό και, συνεπώς, δεν προσφέρει προστασία σε περίπτωση μείωσης της τιμής του γάλακτος·

34. προτείνει στην Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε η τιμή παρέμβασης να αντανakλά περισσότερο το κόστος παραγωγής και να προσαρμόζεται στις μεταβολές της αγοράς· Η σημερινή τιμή παρέμβασης, αμετάβλητη από το 2008, πρέπει να αναθεωρηθεί για να ληφθούν υπόψη οι αυξημένες δαπάνες παραγωγής και προμήθειας και να αναθεωρείται σε τακτή βάση·

Βελτίωση των εργαλείων της δέσμης μέτρων για το γάλα

35. διαπιστώνει ότι, για τις χώρες που έχουν αποφασίσει να καταστούν υποχρεωτικές οι συμβάσεις γαλακτοκομικών προϊόντων, η δημιουργία οργανώσεων παραγωγών δεν συνέβαλε στην επίτευξη του στόχου για τον οποίο συστάθηκαν, διότι οι μεταποιητές συνέχισαν να διαπραγματεύονται συμβάσεις απευθείας με τους παραγωγούς, επιβάλλοντάς τους συμβάσεις μικρής διάρκειας και χωρίς εγγύηση τιμής του γάλακτος· προτείνει, αντί των απευθείας συμβάσεων των παραγωγών/γαλακτοκομικών μονάδων, να προωθηθεί η σύσταση οργανώσεων παραγωγών, με τοπικό και περιφερειακό χαρακτήρα, που να μην εξαρτώνται από μία μόνο γαλακτοκομική μονάδα, όπως υπάρχουν και λειτουργούν στο Κεμπέκ, και οι οποίες να έχουν πολύ ισχυρότερη διαπραγματευτική δύναμη·

36. κρίνει ζωτικής σημασίας την ενίσχυση του ρόλου των οργανώσεων παραγωγών προκειμένου να διαδραματίζουν σαφή οικονομικό ρόλο στη διαχείριση των τιμών και της προσφοράς·

37. προτείνει τη βελτίωση της αποδοτικότητας της σύναψης συμβάσεων, μέσω της διεύρυνσης του συγκεκριμένου μηχανισμού σε όλον τον κλάδο, συμπεριλαμβανομένων πρωτίστως των μεγάλων διανομέων·

38. συνιστά την ενθάρρυνση της συμμετοχής και ένταξης των παραγωγών σε οργανώσεις ικανές να αναλαμβάνουν τη μεταποίηση του γάλακτος, ώστε να μειώνεται ο αριθμός των κρίκων της αλυσίδας·

39. προτείνει την προώθηση της εσωτερικής κατανάλωσης γαλακτοκομικών προϊόντων στην ΕΕ και τη θέσπιση ρυθμίσεων για τη σήμανση που να προσφέρουν πλήρη πληροφόρηση σχετικά με την προέλευση, τις μεθόδους παραγωγής, τις χρησιμοποιηθείσες βιομηχανικές επεξεργασίες κλπ·

40. προτείνει να απαγορευθεί στον κλάδο της εμπορίας η χρήση πρακτικών που οδηγούν σε απαξίωση του γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, ώστε να μην χρησιμοποιούνται στις εμπορικές του πολιτικές ως προϊόντα προσέλκυσης πελατών·

41. προτείνει τη βελτίωση της λειτουργίας του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου Γάλακτος (European Milk Market Observatory) και τη θέσπιση των αναγκαίων μέτρων ώστε αυτό να καταστεί πραγματικό μέσο καθοδήγησης και όχι μόνο εκ των υστέρων παρατήρησης. Για τον σκοπό αυτό, πρέπει να θεσπιστεί εντός του παρατηρητηρίου ένα σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης σε περίπτωση ενδεχόμενης κρίσης στην αγορά. Προς τούτο, είναι σημαντικό το παρατηρητήριο να παράγει δεδομένα έγκαιρα και σε αναλυτικότερο επίπεδο από ό,τι τα κράτη μέλη, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές συνθήκες στις ευρωπαϊκές περιφέρειες· Η Επιτροπή πρέπει να κοινοποιεί στα κράτη μέλη και τα ενδιαφερόμενα μέρη τις έγκαιρες προειδοποιήσεις και να λαμβάνει αμέσως όλα τα αναγκαία μέτρα·

Αξιοποίηση των μέτρων του 1ου πυλώνα

42. υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν μια προαιρετική συνδεδεμένη στήριξη των γαλακτοπαραγωγών έως ένα συγκεκριμένο ποσοστό του εθνικού τους κονδυλίου στο πλαίσιο του 1ου πυλώνα, και να προβούν σε πληρωμές προς περιοχές οι οποίες αντιμετωπίζουν φυσικούς περιορισμούς, έως 5 % του εθνικού κονδυλίου. Για τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν καταρτιστεί οι διατάξεις POSEI («Πρόγραμμα ειδικών μέτρων λόγω του απομακρυσμένου και νησιωτικού χαρακτήρα ορισμένων περιφερειών»), προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τα γεωγραφικά και οικονομικά μειονεκτήματα των περιφερειών αυτών, όχι όμως για να αντιμετωπιστούν οι κρίσεις που θα προκύψουν από την άρση των κανονιστικών ρυθμίσεων του γαλακτοκομικού τομέα·

43. δεδομένου ότι αναγνωρίζεται η ύπαρξη πρόσθετου κόστους παραγωγής και μεταποίησης στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες, θεωρεί αναγκαία μια στήριξη, συμπληρωματική προς το πρόγραμμα POSEI, ώστε να αντισταθμίζονται για τα γαλακτοκομικά προϊόντα οι επιπτώσεις της απορύθμισης των αγορών και να εξασφαλίζεται η διατήρηση της ανταγωνιστικότητάς τους έναντι των παραγωγών του λοιπού ευρωπαϊκού χώρου·

44. ωστόσο, καθώς κάθε χώρα μπορεί να προβεί στις δικές της επιλογές, εκφράζει τον φόβο μήπως προκύψει μεγάλη ποικιλομορφία ειδών και επιπέδων στήριξης μεταξύ των εκτροφών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι ανακατανομές διατηρούνται συχνά σε υπερβολικά χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τα περιθώρια κόστους παραγωγής·

Αξιοποίηση των μέτρων του 2ου πυλώνα

45. επισημαίνει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αντιμετωπίσουν συγκεκριμένες ανάγκες του γαλακτοκομικού τομέα με στρατηγική προσέγγιση, καταρτίζοντας θεματικά υποπρογράμματα τα οποία θα είναι προσαρμοσμένα και θα αποσκοπούν, για παράδειγμα, στον περιορισμό της αναδιάρθρωσης του κλάδου του γάλακτος·

46. επισημαίνει ότι η στήριξη προς περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικούς περιορισμούς και άλλους ειδικούς περιορισμούς προβλέπει αυξημένες αντισταθμιστικές πληρωμές για απώλειες εσόδων και πρόσθετες δαπάνες παραγωγής·

47. θεωρεί ότι ο εν λόγω μηχανισμός πρέπει να αφορά επίσης τους παραγωγούς γάλακτος, σε περίπτωση που βρίσκονται σε περιοχή με φυσικούς περιορισμούς. Οι εν λόγω πληρωμές είναι ιδιαίτερα σημαντικές προκειμένου να αποφευχθεί η εγκατάλειψη των γεωργικών γαιών και της υπαίθρου·

48. υπογραμμίζει, ωστόσο, τη σημαντική μείωση των διαθέσιμων δημοσιονομικών μέσων για την πολιτική ανάπτυξη της υπαίθρου σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση του εκσυγχρονισμού των μικρών εκμεταλλεύσεων, εμποδίζοντας τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος·

49. ενθαρρύνει, για ένα πιο βιώσιμο μέλλον, τις βιώσιμες επενδύσεις στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις και τις δράσεις γεωργικής επέκτασης προκειμένου να βελτιωθεί η κερδοφορία του γάλακτος και η απόδοση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων π.χ. μέσω καλύτερων εγκαταστάσεων άμελης, βελτιωμένης αναπαραγωγής και συστημάτων ΤΠΕ, και να υπάρχει ένα ασφαλέστερο περιβάλλον εργασίας· υποστηρίζει, κατά συνέπεια, τα συμπληρωματικά μέτρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της ΕΤΕπ για τη χορήγηση επενδύσεων και ρευστότητας στον κλάδο·

50. εκφράζει τον φόβο μήπως η υποχρέωση συγχρηματοδότησης όσον αφορά τα μέτρα του 2ου πυλώνα επιφέρει έντονες ανισότητες μεταξύ των παραγωγών, δεδομένων των διαφορών στους δημοσιονομικούς πόρους μεταξύ κρατών μελών·

51. αναγνωρίζει την ανάγκη συνέπειας των πολιτικών της ΕΕ για την αντιμετώπιση ζητημάτων κλιματικής αλλαγής και επισιτιστικής ασφάλειας· συνιστά την υποστήριξη των πιο αποδοτικών από άποψη άνθρακα και περιβαλλοντικά βιώσιμων συστημάτων γαλακτοκομίας·

52. συνιστά, στο πλαίσιο μακροπρόθεσμης στρατηγικής, να αναπτυχθεί η στήριξη της γαλακτοκομικής παραγωγής σε μειονεκτούσες περιοχές με ενισχυμένο νομικό πλαίσιο·

Άλλα μέτρα

53. προτείνει την ενίσχυση του προγράμματος «Καθεστώς ενισχύσεων για την παροχή οπωροκηπευτικών προϊόντων, μπανανών και γάλακτος στα εκπαιδευτικά ιδρύματα» και εκφράζει τη δυσαρέσκειά της για την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στο πρόγραμμα εργασίας της για το 2015, να αποσύρει τη νομοθετική πρόταση που βρίσκεται υπό συζήτηση σχετικά με το συγκεκριμένο θέμα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, εν αναμονή των αποτελεσμάτων νέας αξιολόγησης των προγραμμάτων «Φρούτα στο σχολείο» και «Γάλα στο σχολείο»·

54. θεωρεί εν προκειμένω ότι η διανομή γάλακτος στα σχολεία θα μπορούσε να έχει πραγματικό αντίκτυπο σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς θα ξεκινούσε στοχευμένος εφοδιασμός των περιφερειακών κοινοτήτων με τοπικά προϊόντα υψηλής περιβαλλοντικής ποιότητας, στο πλαίσιο μικρών κυκλωμάτων, και θα επέτρεπε την επανασύνδεση των παιδιών με τη γεωργία·

55. φρονεί πως θα πρέπει να αξιοποιηθούν πλήρως τα ερευνητικά μέτρα για την ανάπτυξη καινοτόμων υψηλής αξίας γαλακτοκομικών προϊόντων σε αγορές έντονης ανάπτυξης, όπως τα ιατρικά διατροφικά προϊόντα και τα διατροφικά προϊόντα για βρέφη και αθλητές·

56. θεωρεί σκόπιμο να δοθεί έμφαση στην έρευνα, την ανάπτυξη και την καινοτομία στον κλάδο ώστε οι μεταποιητές της ΕΕ να είναι ανταγωνιστικότεροι σε παγκόσμιο επίπεδο·

Παραδείγματα εργαλείων που είναι διαθέσιμα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης

57. επισημαίνει ότι, στις Ηνωμένες Πολιτείες, ο αγροτικός νόμος του 2014 αναθεώρησε τους τρόπους στήριξης του γαλακτοκομικού τομέα. Στο νέο πρόγραμμα προστασίας των περιθωρίων κέρδους των παραγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων προτείνεται η καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση που η διαφορά μεταξύ των τιμών γάλακτος και των δαπανών για ζωοτροφές μειωθεί κάτω από ένα ορισμένο όριο. Το ελάχιστο περιθώριο κέρδους επί του διατροφικού κόστους είναι εγγυημένο με δημόσιους πόρους, ενώ μπορούν να επιλεγούν υψηλότερα περιθώρια με το κόστος να επιβαρύνει τους παραγωγούς. Οι εν λόγω νέες διατάξεις χωρίς ανώτατα όρια για τα μεγάλα κοπάδια θα ευνοήσουν την αύξηση της παραγωγής και των εξαγωγών των ΗΠΑ·

58. επισημαίνει ότι, στον Καναδά, η προσαρμογή της παραγωγής στην εσωτερική αγορά και η τιμαριθμική προσαρμογή της τιμής του γάλακτος βασίζονται κυρίως στο πραγματικό κόστος παραγωγής και όχι στις παγκόσμιες τιμές. Ο εν λόγω μηχανισμός μεταφράζεται σε μια τιμή γάλακτος αμιγώς πιο σταθερή και πιο υψηλή από ό,τι στην Ευρώπη. Ο συγκεκριμένος μηχανισμός ελέγχου της προσφοράς βασίζεται σε μια οργάνωση παραγωγών που εντάσσονται σε ένα μόνο γραφείο εμπορικής διάθεσης ανά επαρχία·

59. προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αντλήσει έμπνευση από αυτά τα μοντέλα προκειμένου να εξετάσει εκ νέου το είδος στήριξης και το σύστημα λειτουργίας των οργανώσεων παραγωγών γαλακτοκομικών προϊόντων ανά περιοχή μεγάλης παραγωγής·

Προτάσεις που καταρτίστηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο

60. επισημαίνει ότι η Επιτροπή Γεωργίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκρινε, κατά τη συνεδρίαση που πραγματοποίησε στις 23 και 24 Ιανουαρίου 2013, συμβιβαστική τροπολογία επί της έκθεσης Dantin (ενιαία ΚΟΑ) σχετικά με μηχανισμό ο οποίος προέβλεπε, σε περίπτωση σοβαρής κρίσης, τη χορήγηση ενίσχυσης στους γαλακτοπαραγωγούς που μειώνουν εθελοντικά την παραγωγή τους·

61. προτείνει τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού παρατηρητηρίου μονάδων παραγωγής για την ανάλυση των δεδομένων όσον αφορά τις μονάδες παραγωγής γαλακτοκομικών προϊόντων·

62. υπογραμμίζει ότι το πρόγραμμα υπευθυνότητας των αγορών που προτάθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Γάλακτος (EMB) με στόχο την εφαρμογή του όταν υπάρχει κίνδυνος ανισορροπίας στην αγορά γάλακτος, συνιστά μια ευέλικτη και μη δαπανηρή πρόταση, η οποία πρέπει να εξεταστεί και αξιολογηθεί βάσει της αποτελεσματικότητάς της λαμβάνοντας ως έτος δοκιμής το 2014·

63. συνιστά, δεδομένης της αποτυχίας των εθελοντικών κωδικών ορθής πρακτικής, την κατάθεση προτάσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτως ώστε όλοι οι κρίκοι της αλυσίδας τροφίμων, συμπεριλαμβανομένου του υγρού γάλακτος και των γαλακτοκομικών προϊόντων, να τυγχάνουν δίκαιης αντιμετώπισης και να περιοριστούν τυχόν πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού που δεν συνάδουν με τη διατήρηση βιώσιμων αλυσίδων εφοδιασμού·

64. διερωτάται ειδικότερα ως προς τις δυνατότητες που προσφέρει η ενιαία ΚΟΑ, ιδίως στα άρθρα 219, 221 και 222, για την υλοποίηση μιας τέτοιας πρότασης·

Συμπέρασμα

65. επισημαίνει ότι, σε αρκετά κράτη μέλη και περιφέρειες, η γαλακτοκομική παραγωγή συνιστά βασικό πυλώνα της περιφερειακής οικονομίας και της γεωργικής προστιθέμενης αξίας. Η μεταποίηση του γάλακτος σε πληθώρα τυριών, χάρη σε χιλιαετείς παραδόσεις, που διαφέρουν ανά ευρωπαϊκή περιοχή ή χώρα, συνδιαμορφώνει αποφασιστικά τον χαρακτήρα ολόκληρων περιοχών και συμβάλλει στη θετική εικόνα της αγροδιατροφικής βιομηχανίας της ΕΕ παγκοσμίως. Επιπλέον, η ο κλάδος παραγωγής τυροκομικών προϊόντων συμμετέχει στη διατήρηση της εργασίας στις αγροτικές περιοχές, εξασφαλίζει την προστασία των εδαφών και περιορίζει την απώλεια αγροτικών γαιών που συνδέεται με την αστικοποίηση·

66. συνιστά στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να αναπτύξουν επειγόντως συμπληρωματικά, ευέλικτα και αποτελεσματικά εργαλεία για τη σταθεροποίηση της αγοράς γάλακτος και την εξασφάλιση του εισοδήματος των παραγωγών γάλακτος σε περιόδους κρίσης, κυρίως με τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των μέτρων διαχείρισης κινδύνου με έμφαση στη σταθεροποίηση των εσόδων έναντι των διακυμάνσεων των τιμών της αγοράς ή στην κατοχύρωση της τιμής του γάλακτος· όσον αφορά δε την εξασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας απαιτούνται απλοποιήσεις, λιγότερες διαδικασίες και εξάλειψη της γραφειοκρατίας·

67. συνιστά στα θεσμικά όργανα της ΕΕ, όσον αφορά τη στήριξη των εξαγωγών ευρωπαϊκών γαλακτοκομικών προϊόντων με σήμανση ποιότητας (ΠΟΠ, ΠΓΕ...) σε τρίτες χώρες, να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις στις υλικοτεχνικές δομές για την εξαγωγή προϊόντων, να στηρίζουν την κατάρτιση των επαγγελματιών του κλάδο και να ενθαρρύνουν δράσεις στοχευμένης προώθησης στις αναδυόμενες αγορές·

68. προτείνει στα θεσμικά όργανα της ΕΕ να ενισχύσουν την προστασία των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ της ΕΕ στο πλαίσιο των σχετικών διεθνών συμφωνιών, με σκοπό την καταπολέμηση της παραποίησης και απομίμησης των ευρωπαϊκών προϊόντων·

69. ζητεί, για τις ορεινές περιοχές παραγωγής γάλακτος, καθώς και για περιοχές βόρεια του γεωγραφικού πλάτους των 62°, την σύγκλιση των αντισταθμιστικών αποζημιώσεων για φυσικά μειονεκτήματα, την αποκατάσταση της ενίσχυσης για τη συλλογή γάλακτος (συγχρηματοδότηση με τον προϋπολογισμό της κοινής γεωργικής πολιτικής), τη στήριξη της προώθησης και της ανάπτυξης της ένδειξης «προϊόν ορεινής παραγωγής» για τα γαλακτοκομικά προϊόντα, με την επιφύλαξη ενός ικανοποιητικού επιπέδου επισιτιστικής αυτονομίας·

70. ζητεί ένα μείζον σχέδιο ανάπτυξης της υπαίθρου για τις χώρες της Βαλτικής, τη Βουλγαρία, τη Ρουμανία, τη Σλοβενία και μεγάλο μέρος της Πολωνίας και της Ελλάδας. Οι εν λόγω χώρες διαθέτουν στην πραγματικότητα πολύ μικρά κοπάδια, από τα οποία προέρχεται η πλειονότητα του γάλακτος των εκμεταλλεύσεων, και των οποίων το μέλλον φαίνεται να διακυβεύεται μετά την κατάργηση των ποσοτώσεων, ενώ οι εκμεταλλεύσεις αυτές αποτελούν σήμερα τη βάση του αγροτικού ιστού.

Βρυξέλλες 16 Απριλίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Markku MARKKULA

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης»

(2015/C 195/04)

Εισηγήτρια:	Η κ. Cristina MAZAS PÉREZ-OLEAGA (Ισπανία/ΕΡΡ), Υπουργός Οικονομικών, Φορολογίας και Απασχόλησης της Αυτόνομης Περιφέρειας της Κανταβρίας
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών — Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης COM(2014) 477 final

I. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Η πολυμορφία και η ολοκληρωμένη προσέγγιση της πολιτιστικής κληρονομιάς

1. εκφράζει την ικανοποίησή της για την ανακοίνωση «Προς μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς», διττός στόχος της οποίας είναι, πρώτον, να αξιολογήσει τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη της πολιτιστικής κληρονομιάς και, δεύτερον, να επισημάνει το γεγονός ότι η Ευρώπη βρίσκεται σε μια κρίσιμη καμπή, δηλαδή ότι πρέπει να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς μέσω μιας στρατηγικής, σφαιρικής και ολοκληρωμένης προσέγγισης. Η ΕτΠ επικροτεί ιδιαίτερα την έμφαση που δίδεται στην ανακοίνωση σχετικά με τη σημασία που έχει η αξιοποίηση των ευκαιριών οι οποίες προωθούν την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, καθώς και το γεγονός ότι ζητείται η πλήρης χρήση των πόρων των ευρωπαϊκών ταμείων για την πολιτιστική κληρονομιά. Η Επιτροπή των Περιφερειών συμμερίζεται την άποψη της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η ανταλλαγή των βέλτιστων πρακτικών και ιδεών απαιτεί την καθιέρωση, από το τοπικό έως το ευρωπαϊκό επίπεδο, στενότερης και πιο συντονισμένης συνεργασίας, και για τον σκοπό αυτό προτείνει τη συνεργασία της·

2. αναγνωρίζει το επιτυχημένο έργο που επιτελεί εδώ και καιρό το Συμβούλιο της Ευρώπης όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά και ζητεί να διατηρηθεί η στενή συνεργασία τόσο σε επίπεδο νομοθεσίας όσο και σε επίπεδο πρακτικών. Σχετικά με το θέμα της επικοινωνίας, η ΕτΠ εφιστά την προσοχή στη σύμβαση πλαίσιο του Φάρο για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς, που προστατεύει όλες τις μορφές πολιτιστικής κληρονομιάς που υπάρχουν στην Ευρώπη και οι οποίες από κοινού αποτελούν την κοινή βάση της μνήμης, της αμοιβαίας κατανόησης, της ταυτότητας, του αισθήματος του ανήκειν και της δημιουργικότητας⁽¹⁾. Παράλληλα, η ΕτΠ παρακολουθεί με προσοχή το παγκόσμιο Φόρουμ της UNESCO για τον Πολιτισμό και τις Πολιτιστικές Βιομηχανίες, οι στόχοι του οποίου συνάδουν με τη θέση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών, σύμφωνα με την οποία ενδείκνυται, στο πλαίσιο του προγράμματος ανάπτυξης μετά το 2015, η πλήρης ενσωμάτωση του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς, με πλήρη σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας⁽²⁾.

3. τονίζει τον σημαντικό ρόλο που πρέπει να διαδραματίσουν όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, με την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων, για την προστασία και τη στήριξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις προκλήσεις του εικοστού πρώτου αιώνα όσον αφορά την ανάδειξη του ρόλου της πολυμορφίας της πολιτιστικής κληρονομιάς προς όφελος της οικονομικής ανάκαμψης. Σύμφωνα με τη Συνθήκη της Λισαβόνας «η Ένωση σέβεται τον πλούτο της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας και μεριμνά για την προστασία και ανάπτυξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς»⁽³⁾. Η Ένωση συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους και την αρχή της επικουρικότητας, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά⁽⁴⁾. Από την πολιτιστική, ιστορική και κοινωνική πολυμορφία θα προκύψουν οι καινοτομίες του μέλλοντος στον οικονομικό, επιστημονικό, πολιτιστικό και πολιτικό τομέα, καθώς και στην καθημερινή ζωή·

⁽¹⁾ Σύμβαση πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς για την κοινωνία, Faro, 27 Οκτωβρίου 2005.

⁽²⁾ Δήλωση της Φλωρεντίας με τίτλο «Πολιτισμός, Δημιουργικότητα και Βιώσιμη Ανάπτυξη, Έρευνα, Καινοτομία, Ευκαιρίες» — Τρίτο Παγκόσμιο Φόρουμ της UNESCO για τον πολιτισμό και τις πολιτιστικές βιομηχανίες (FOCUS) 4 Οκτωβρίου, 2014.

⁽³⁾ Άρθρο 3, παράγραφος 3 της ΣΕΕ.

⁽⁴⁾ Άρθρο 167 της ΣΛΕΕ

4. τονίζει ότι η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των τομέων του πολιτισμού και της δημιουργίας, ότι συγκροτείται από το σύνολο των, υλικών, άυλων και φυσικών πόρων, αγαθών και γνώσεων που αποτελούν κληρονομιά του παρελθόντος, και ότι μπορεί να βοηθήσει στη διαμόρφωση της φυσιογνωμίας των δήμων, των πόλεων και των περιφερειών και να συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής Ευρώπη 2020, καθώς και στην ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί κοινή αξία, κοινό αγαθό, που εάν αναγνωρισθεί, μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη ενός οράματος για το μέλλον. Η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, η αξιοποίησή της και η διασφάλιση της βιωσιμότητάς της συνιστούν κοινή αποστολή, ευθύνη και στόχο. Σχετικά με την προστασία και τη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των κρατών μελών της ΕΕ, η ΕτΠ συμφωνεί με την ανακοίνωση που υπογραμμίζει τη σημασία του άρθρου 36 της Συνθήκης ΕΚ ⁽⁵⁾, τον κανονισμό (ΕΚ) Νο 116/2009 σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών ⁽⁶⁾, καθώς και την οδηγία 2014/60/ΕΕ σχετικά με την επιστροφή πολιτιστικών αγαθών που έχουν απομακρυνθεί παράνομα από το έδαφος κράτους μέλους.

5. θεωρεί ότι ο ρόλος της πολιτιστικής κληρονομιάς παραμένει υποτιμημένος. Πράγματι, το μερίδιο των κρατικών ενισχύσεων για τους στόχους που σχετίζονται με την πολιτιστική κληρονομιά εξακολουθεί να μειώνεται. Δεδομένου ότι η πολιτιστική κληρονομιά υπερβαίνει την απλή οικονομική αξία και οι πραγματοποιούμενες οικονομικές περικοπές μπορούν να αποβούν επιζήμιες, είναι απαραίτητη η αναζήτηση νέων τρόπων χρηματοδότησης για τη διατήρηση της μεγάλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, η ΕτΠ εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόοδο που σημειώνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά τα νομοθετικά μέτρα, τη διεύρυνση —στο πλαίσιο του εκσυγχρονισμού των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις— το πεδίο εφαρμογής του γενικού κανονισμού περί απαλλαγής κατά κατηγορία ⁽⁷⁾ για τις ενισχύσεις που προωθούν τον πολιτισμό και τη διαφύλαξη της κληρονομιάς· με την εξέλιξη αυτή αναγνωρίζεται, αφενός, η σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς ως παράγοντα δημιουργίας θέσεων εργασίας και, αφετέρου, ο ρόλος της ως φορέα ταυτοτήτων και αξιών που διέπουν μια κοινωνία, δύο χαρακτηριστικά που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά τη χορήγηση των κρατικών ενισχύσεων.

6. εκφράζει τη δυσaréσκειά της για το γεγονός ότι δεν γίνεται καμία αναφορά στη φυσική κληρονομιά ως αναπόσπαστο μέρος της πολιτιστικής κληρονομιάς. Επικροτεί εν προκειμένω τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 651/2014 ⁽⁸⁾ της Επιτροπής, ο οποίος αναγνωρίζει σαφώς ότι «επειδή η φυσική κληρονομιά είναι συχνά ζωτικής σημασίας για τη διαμόρφωση της καλλιτεχνικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, η διατήρηση της κληρονομιάς κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να νοείται ότι καλύπτει και τη φυσική κληρονομιά που συνδέεται με την πολιτιστική κληρονομιά ή έχει αναγνωρισθεί επίσημα από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές ενός κράτους μέλους».

7. επικροτεί την εισαγωγή, στην πρόσφατα αναθεωρημένη οδηγία 2014/52/ΕΥ για την εκτίμηση των επιπτώσεων στο περιβάλλον ⁽⁹⁾, της ιδέας βάσει της οποίας είναι σημαντικό να λαμβάνεται επίσης υπόψη ο πιθανός αντίκτυπος των δημόσιων και ιδιωτικών έργων στην πολιτιστική κληρονομιά. Οι εν λόγω διατάξεις της ΕΕ ενδέχεται να ενθαρρύνουν τα μέτρα που υιοθετούν οι τοπικές αρχές στον τομέα του πολιτισμού καθώς και στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη και σκοπιμότητα προστασίας και διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο των πολύπλοκων σχεδίων τους αστικοποίησης και εδαφικής ανάπτυξης.

8. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι η καταστροφή πολιτιστικής περιουσίας καθώς και οι μη εξουσιοδοτημένες ανασκαφές και το λαθρεμπόριο πολιτιστικών τεχνουργημάτων απειλούν τη βιωσιμότητα και την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και παραμένουν ζήτημα που απαιτεί συλλογική δράση σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο. Η δράση αυτή απαιτεί ανοικτούς διαύλους επικοινωνίας και στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ καθώς και τις υποψήφιες και τρίτες χώρες. Η ΕτΠ επιδοκιμάζει την καθιέρωση του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI), που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1024/2012, και προσβλέπει στη δημιουργία ιδιαίτερης ενότητας στο σύστημα IMI ειδικά προσαρμοσμένης στα πολιτιστικά αγαθά, έτσι ώστε να διευκολύνεται η εφαρμογή της οδηγίας 2014/60/ΕΕ.

⁽⁵⁾ Το άρθρο 36 της Συνθήκης προβλέπει απαγορεύσεις ή περιορισμούς εισαγωγών, εξαγωγών ή διαμετακομίσεων για την προστασία εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία.

⁽⁶⁾ Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 116/2009 του Συμβουλίου σχετικά με την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών, θεσπίζει διατάξεις προκειμένου οι εξαγωγές πολιτιστικών αγαθών να υπόκεινται σε ενιαίους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης. Στα πολιτιστικά αγαθά περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, άμεσα προϊόντα ανασκαφών, ευρήματα ή αρχαιολογικοί χώροι εντός ενός κράτους μέλους.

⁽⁷⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης (Όσον αφορά τις ενισχύσεις για επενδύσεις υπέρ του πολιτισμού και της διαφύλαξης της κληρονομιάς: 100 εκατομμύρια ανά έργο· όσον αφορά τις ενισχύσεις λειτουργίας για τον πολιτισμό και τη διαφύλαξη της κληρονομιάς: 50 εκατομμύρια ευρώ ανά επιχείρηση).

⁽⁸⁾ Αιτιολογική σκέψη 72.

⁽⁹⁾ Οδηγία 2014/52/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/92/ΕΕ σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον.

9. θεωρεί ότι η Επιτροπή θα πρέπει να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά την έλλειψη δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ όσον αφορά τη συμβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην οικονομική ανάπτυξη και στην κοινωνική συνοχή. Ενθαρρύνει, επομένως, τη δημιουργία μιας ενιαίας ευρωπαϊκής βάσης δεδομένων, στην οποία θα μπορούσαν να συμβάλουν τα διάφορα σχέδια που αναπτύσσονται προς αυτή την κατεύθυνση⁽¹⁰⁾. Ενθαρρύνει επίσης την ανάπτυξη προτύπων που να μπορούν να αποτελέσουν τη βάση αναλύσεων κόστους-οφέλους οι οποίες να είναι σε θέση να αποδεικνύουν την έκταση της οικονομικής και κοινωνικής συμβολής της πολιτιστικής κληρονομιάς, και να επισημαίνουν το πραγματικό όφελος αυτής της κληρονομιάς που χρησιμεύει ως βάση για τη λήψη πρόσθετων μέτρων διαφύλαξης.

10. υποστηρίζει την Ανοικτή Μέθοδο Συντονισμού (ΑΜΣ) στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής ατζέντας για τον πολιτισμό επειδή συγκροτεί την πολιτιστική συνεργασία μέσω στρατηγικών στόχων και διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των κρατών μελών, τη διάδοση των καλών πρακτικών και την αμοιβαία μάθηση. Η ΕτΠ προτείνει να εξεταστεί, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η δυνατότητα εκπροσώπησης της ΕτΠ από το 2015 στις ομάδες εργασίας που προβλέπονται από το νέο πρόγραμμα εργασίας για τον πολιτισμό. Η ΕτΠ επαναλαμβάνει, επίσης, την ανάγκη διεξαγωγής συστηματικών διαβουλεύσεων των εθνικών εκπροσώπων με τους τοπικούς και περιφερειακούς φορείς, προκειμένου τα θέματα αυτά να προετοιμαστούν με τη βέλτιστη δυνατή ενημέρωση⁽¹¹⁾ και να εξασφαλιστεί ότι η εμπειρογνωμοσύνη, οι γνώσεις και η πείρα που έχουν συσσωρευτεί σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο καθώς και οι δημιουργικές και καινοτόμες προτάσεις σχετικά με τα επιτευχθέντα αποτελέσματα σε βασικούς τομείς θα αξιοποιηθούν μέσω της διάδοσης των ορθών πρακτικών.

Πολιτιστική κληρονομιά και ταυτότητα

11. τονίζει ότι η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο της τοπικής, περιφερειακής, εθνικής και ευρωπαϊκής ταυτότητας. Η διαφύλαξη και η προστασία της, καθώς και η ενίσχυση της κοινωνικής ταυτότητας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο αποτελούν βασικούς παράγοντες βιωσιμότητας, οι οποίοι θα εξασφαλίσουν τη διατήρηση των αξιών της ΕΕ για τις μελλοντικές γενιές και τη μακροβιότητα των παραδοσιακών ιδιαιτεροτήτων και γνώσεων. Η πολιτιστική κληρονομιά είναι επικεντρωμένη στην κοινωνία και διαδραματίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού καθώς αποτελεί πηγή οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής συνοχής. Συγχρόνως, η εξοικείωση με την πολιτική κληρονομιά σε τοπικό και σε περιφερειακό επίπεδο θα πρέπει να καταστεί αναπόσπαστο μέρος όλων των επίσημων προγραμμάτων σπουδών.

12. τονίζει ότι οι τοπικές πολιτιστικές αξίες — η καλλιτεχνική, η λογοτεχνική, η αρχιτεκτονική και η οπτικοακουστική δημιουργία, η δημιουργική εργασία, ο σύγχρονος πολιτισμός, η βιοτεχνία, η λαογραφία, η αρχαιολογική, ιστορική, θρησκευτική και εθνογραφική κληρονομιά, οι διάλεκτοι, η μουσική, τα τρόφιμα και η γαστρονομία, τα τοπικά και φυσικά ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, η εμπειρογνωμοσύνη και οι παραδοσιακές γνώσεις, η τεχνογνωσία, οι ζωντανές παραδόσεις, κ.λπ.— συνδέονται στενά με την ταυτότητα, η οποία έχει τις ρίζες της στην υλική, άυλη και φυσική κληρονομιά των κοινοτήτων. Η ΕτΠ υπενθυμίζει ότι η ανάπτυξη του πολιτισμού σε τοπικό επίπεδο ενισχύει την ταυτότητα μιας πόλης ή μιας περιοχής και τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της, ο δε συνδυασμός των διαφόρων ταυτοτήτων, με βάση τον αμοιβαίο σεβασμό, συντελεί στην οικοδόμηση της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα πολιτιστικά προϊόντα που δημιουργούνται με αυτόν τον τρόπο παράγουν μια μοναδική τοπική αξία. Αυτοί οι πολιτιστικοί παράγοντες είναι σημαντικοί και σε ευρωπαϊκό επίπεδο⁽¹²⁾.

13. υπογραμμίζει ότι η άυλη πολιτιστική κληρονομιά είναι αυτή που προσδιορίζει την ταυτότητα μιας περιοχής και ότι η αξιοποίησή της προάγει την περιφερειακή ανάπτυξη. Στο πλαίσιο της διασυνοριακής και διακρατικής συνεργασίας παρατηρούνται πολλές καλές πρακτικές όσον αφορά την ανάπτυξη στρατηγικών που βασίζονται σε άυλους πολιτιστικούς πόρους. Με επίκεντρο τη μοναδικότητα και την ιδιαιτερότητα, οι εν λόγω πρακτικές στρέφουν την προσοχή σε αυτό για το οποίο μπορούμε να είμαστε υπερήφανοι και ταυτόχρονα ενισχύουν την τοπική ή περιφερειακή ελκυστικότητα από πλευράς ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων⁽¹³⁾ και συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

14. σημειώνει ότι η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς συμβάλλει στην ενίσχυση της αίσθησης της ταυτότητας μέσω της αναγνώρισης της αξίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, της ενίσχυσης του αισθήματος του ανήκειν, της σύνδεσης με την έννοια της διαμόρφωσης του χώρου και της εκτίμησης της σημασίας της. Τούτο μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της κοινωνικής εταιρικής σχέσης, καθώς και των δομών συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, ενώ η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς μπορεί να δημιουργήσει θέσεις εργασίας και να δώσει ώθηση στην κοινωνική οικονομία. Σε αυτό το πλαίσιο, κρίνει σημαντική την ανταλλαγή εμπειριών με άλλα μέλη στον τομέα της καταγραφής και της ολοκληρωμένης προστασίας της τοπικής κληρονομιάς.

⁽¹⁰⁾ Το έργο που αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Η πολιτιστική κληρονομιά μετρά για την Ευρώπη: προς ένα ευρωπαϊκό δείκτη για την Πολιτιστική Κληρονομιά» μπορεί να χρησιμεύσει τα μάλα στη συλλογή, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, δεδομένων σχετικά με συναφή θέματα, καταγράφοντας στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής χαρτογράφησης τα αποτελέσματα των ερευνών που διεξάγονται σε εθνικό, περιφερειακό, τοπικό και/ή τομεακό επίπεδο.

⁽¹¹⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽¹²⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽¹³⁾ Για παράδειγμα, όσον αφορά τη διακρατική συνεργασία, στο έργο «Cultural Capital Counts» (2011-2014) συμμετέχουν δέκα περιφέρειες έξι χωρών της Κεντρικής Ευρώπης με κοινό στόχο την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις παραδόσεις, τις γνώσεις και την τεχνογνωσία, και αξιοποιώντας την πολιτιστική τους κληρονομιά, στο πλαίσιο αυτής της συνεργασίας. Το έργο, που συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ, υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος «CENTRAL EUROPE».

Η πολιτιστική κληρονομιά ως οικονομικός πόρος

15. θεωρεί σημαντικό η πολιτική της βιώσιμης ανάπτυξης της πολιτιστικής κληρονομιάς να έχει θετικό αντίκτυπο βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα για τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης και της ποιότητας της ζωής στη συγκεκριμένη περιοχή. Η πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να αποτελέσει κινητήρια δύναμη για τον σχεδιασμό της τοπικής και περιφερειακής χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και την ανάπτυξη των δημιουργικών βιομηχανιών, και να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη διευρύνοντας την πρόσβαση σε πολιτιστικά αγαθά. Ένα σημαντικό στοιχείο της ανταγωνιστικότητας είναι το άνοιγμα σε καινοτόμες λύσεις διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς που να εφαρμόζονται και μέσω συμπράξεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα·

16. τονίζει την ανάγκη να ενσωματωθούν καλύτερα στην αναθεωρημένη στρατηγική Ευρώπη 2020 ο τομέας της πολιτιστικής κληρονομιάς, ο πολιτισμός, η δημιουργικότητα και οι σχετικές εμβληματικές πρωτοβουλίες και να διασφαλιστεί η συνθεώρηση στη στρατηγική των στοιχείων που μαρτυρούν τη συμβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς στην οικονομία·

17. κρίνει αναγκαίο να διατεθούν περισσότεροι πόροι για τους τομείς του πολιτισμού και της δημιουργικότητας που έχουν σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά στον προϋπολογισμό των νέων ταμείων (π.χ. ΕΤΠΑ, ΕΚΤ, ΕΓΤΑΑ και ΕΤΑ) και προγραμμάτων (π.χ. το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» και το 7ο ΠΠ) της ΕΕ, ώστε η πολιτιστική κληρονομιά να ενταχθεί καλύτερα στον νέο δημοσιονομικό κύκλο της ΕΕ (2014-2020)· επικροτεί κυρίως την χαρτογράφηση των δράσεων για την πολιτιστική κληρονομιά στις πολιτικές και στα προγράμματα της ΕΕ⁽¹⁴⁾· συνιστά να αξιοποιηθούν πλήρως οι πόροι της ΕΕ για την ανάπτυξη και την εφαρμογή τοπικών και περιφερειακών στρατηγικών σε δημιουργικούς και καινοτόμους στόχους. Παραμένει επίσης σημαντικό να δημιουργηθούν βέλτιστες συνέργειες μεταξύ των ταμείων και των προγραμμάτων της ΕΕ προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητά τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συμβάλλει σε αυτό με τις κατευθυντήριες γραμμές της όσον αφορά τον συντονισμό, τις συνέργειες και τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων, του προγράμματος Ορίζοντας 2020 και άλλων προγραμμάτων της ΕΕ που διαχειρίζεται άμεσα η Επιτροπή στον τομέα της έρευνας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας⁽¹⁵⁾·

18. τονίζει ότι, στο πλαίσιο της ανάπτυξης της περιφερειακής οικονομίας και των στρατηγικών και προγραμμάτων περιφερειακής, εδαφικής και αστικής ανάπτυξης, συνιστάται θερμά να ληφθούν υπόψη η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών πόρων που είναι φορείς αξιών, η επιβάρυνση που μπορεί να αντέξουν το περιβάλλον και οι περιφέρειες, καθώς και τα θέματα που αφορούν στην προστασία του περιβάλλοντος. Οι παρεμβάσεις, τα μέτρα και τα εργαλεία που σέβονται το περιβάλλον και τη φύση και είναι αποτελεσματικά από ενεργειακή άποψη —τα οποία θα μπορούσαν να αποτρέψουν τις επιπτώσεις των φυσικών (π.χ. πλημμύρες) ή των ανθρωπογενών καταστροφών— έχουν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην άμβλυση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και στην αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης που βασίζεται σε τοπικά και περιφερειακά πλεονεκτήματα·

19. κρίνει σημαντική την αξιοποίηση της ανάπτυξης της κτιριακής κληρονομιάς, η οποία μπορεί να προσδώσει νέες λειτουργίες στους χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς στο πλαίσιο της αστικής ανάπλασης και να συμβάλει, με την υποστήριξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, στη δημιουργία απασχόλησης και θέσεων εργασίας. Η επαγγελματική αξιοπιστία της αποκατάστασης κτιρίων αυξάνει όταν η παρέμβαση πραγματοποιείται όχι μόνο με παραδοσιακά υλικά, αλλά με παραδοσιακές και με σύγχρονες τεχνικές. Οι εν λόγω γνώσεις, καθώς και τα ιστορικά έγγραφα, πρέπει να διαφυλάσσονται και να μεταδίδονται, στο πλαίσιο της επαγγελματικής κατάρτισης. Θα υπάρχει ζήτηση στην αγορά για καταρτισμένο και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό. Υπάρχουν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, πολλές βέλτιστες πρακτικές για την υποστήριξη και την προώθηση ενός δημιουργικού περιβάλλοντος, την αξιοποίηση των δυνατοτήτων της πολιτιστικής πολυμορφίας και την ενσωμάτωση των πολιτιστικών στρατηγικών στην τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της στρατηγικής Ευρώπη 2020, η δε Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών συμβάλλει στη διάδοση των γνώσεων και στην ανταλλαγή εμπειριών στον τομέα αυτό. Αυτές οι προσεγγίσεις και τα πρακτικά μοντέλα ευνοούν τον σχηματισμό ενός βιώσιμου πολιτιστικού οικοσυστήματος με την ενθάρρυνση της δημιουργικής επιχειρηματικότητας·

20. επικροτεί το γεγονός ότι η Επιτροπή, στο πλαίσιο της οικονομικής αξίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, προβάλλει την ευρωπαϊκή κατασκευαστική βιομηχανία και τις επενδύσεις στο ιστορικό περιβάλλον, που δημιουργούν θέσεις εργασίας και συμβάλλουν στην έναρξη νέων οικονομικών δραστηριοτήτων· ενθαρρύνει τους ΟΤΑ να συμμετέχουν στη διαχείριση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και των ιστορικών κτηρίων, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις είναι δημόσια, και να τα αξιοποιήσουν με διάφορους τρόπους ώστε να αποκομίζονται έσοδα και να εξασφαλιστεί η διατήρηση και η βιωσιμότητά τους· επισημαίνεται ότι το πρόγραμμα της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης αποτελεί επίσης μια σημαντική συμβολή της Ένωσης στη διαφύλαξη και την αναπροσαρμογή της διάστασης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, στο πλαίσιο της οποίας μια σειρά από ιστορικές τοποθεσίες και αστικές περιοχές θα μπορούσαν να αναγεννηθούν παράλληλα με τις διαδικασίες διαχείρισης και προβληματισμού σχετικά με τη βιομηχανική κληρονομιά και τις εγκαταλελειμμένες βιομηχανικές εκτάσεις·

⁽¹⁴⁾ European Commission — Mapping of Cultural Heritage actions in European Union policies, programmes and activities, (Ευρωπαϊκή Επιτροπή — Χαρτογράφηση δράσεων για την Πολιτιστική Κληρονομιά σε πολιτικές, προγράμματα και δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης) http://ec.europa.eu/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf

⁽¹⁵⁾ Enabling synergies between European Structural and Investment Funds, Horizon 2020 and other research, innovation and competitiveness-related Union programmes — Guidance for policy-makers and implementing bodies, (Ενεργοποίηση των συνεργιών μεταξύ των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων, του Ορίζοντας 2020 και άλλων προγραμμάτων της Ένωσης για την έρευνα, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα — Οδηγίες για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους φορείς υλοποίησης) http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/synergy/synergies_en.pdf

21. επισημαίνει ότι οι ΟΤΑ, ως η πλησιέστερη στους πολίτες διοικητική βαθμίδα, πρέπει να αναλάβουν πρωταγωνιστικό ρόλο όσον αφορά την ανάπτυξη ευθύνης για την προστασία του δομημένου και φυσικού περιβάλλοντος, τη θετική αλλαγή νοοτροπίας και την κινητοποίηση των πολιτών προς αυτή την κατεύθυνση. Η τακτική παρακολούθηση της κατάστασης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς πρέπει να αποτελεί κοινή πρακτική· οι αρχές οφείλουν επίσης να ενθαρρύνουν τη διάδοση των πρακτικών συντήρησης και την κατάρτιση των υπαλλήλων και των ιδιοκτητών μνημείων·

22. τονίζει εκ νέου ότι σε όλα τα επίπεδα, η πολιτική για τις ΜΜΕ πρέπει να λαμβάνει υπόψη και να προσαρμόζεται σε διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα με στόχο τη μεγιστοποίηση της δημιουργίας θέσεων εργασίας και τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη (όπως βιομηχανίες πολιτιστικής και δημιουργικής παραγωγής) ⁽¹⁶⁾·

23. σε όλους τους τομείς της πολιτιστικής κληρονομιάς, συνιστάται η ενθάρρυνση της συμμετοχής των ιδιωτικών κεφαλαίων, πράγμα που απαιτεί τόσο την παροχή φορολογικών κινήτρων όσο και τη διαμόρφωση μιας υπεύθυνης κοινής γνώμης σε σχέση με τη διαφύλαξη της υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς· υπενθυμίζει ότι ο ιδιωτικός τομέας διαδραματίζει συχνά καταλυτικό ρόλο στην προαγωγή του πολιτισμού στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης μέσω χορηγιών ή άλλων μορφών στήριξης, αλλά ότι οι ΟΤΑ μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη βέλτιστη αξιοποίηση αυτής της συνδρομής ⁽¹⁷⁾·

Πολιτιστικός τουρισμός

24. είναι πεπεισμένη ότι η πολιτιστική κληρονομιά συνιστά ισχυρή κινητήρια δύναμη για την τοπική και περιφερειακή ανάπτυξη του συνόλου του πληθυσμού και ότι δημιουργεί σημαντικά υλικά αγαθά, χάρη στην προώθηση ενός βιώσιμου, ποιοτικού και υπεύθυνου πολιτιστικού τουρισμού, η ανάπτυξη του οποίου στηρίζεται στην υλική και άυλη κληρονομιά των τοπικών και περιφερειακών κοινοτήτων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών εκτιμά ότι έχει πλέον καθοριστική σημασία να δημιουργηθούν συνέργειες ανάμεσα στις στρατηγικές υπέρ του βιώσιμου τουρισμού και τις τοπικές και περιφερειακές επιχειρήσεις των κλάδων του πολιτισμού και της δημιουργικότητας, με στόχο την υποστήριξη της μεγέθυνσης της οικονομίας και της αύξησης της απασχόλησης, καθώς και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στον πολιτισμό·

25. επισημαίνει, ωστόσο, ότι έχει μεγάλη σημασία η επίτευξη της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ εξάπλωσης του πολιτιστικού τουρισμού και προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς·

26. όσον αφορά την αξιοποίηση του πολυλειτουργικού δυναμικού της πολιτιστικής κληρονομιάς, εφιστά την προσοχή στις πολιτιστικές διαδρομές, είτε στο εσωτερικό μιας χώρας είτε πέραν των συνόρων της, οι οποίες, με τη συμμετοχή του πληθυσμού και όλων των ενδιαφερομένων φορέων, προσφέρουν αξιολογη συμβολή στη διάδοση των τοπικών και περιφερειακών αξιών, ενώ παράλληλα συντελούν, κατά πολύπλευρο τρόπο, στην απασχόληση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας, καθώς και στη λειτουργία των επιχειρήσεων (παρασκευή και μεταφορά τοπικών προϊόντων, καταλύματα, εστιατόρια κ.ά.). Οι διαδρομές με βάση —ή συνδεδετικό στοιχείο— μια θεματική οργάνωση ⁽¹⁸⁾ συχνά συνδέουν τουριστικούς προορισμούς, κοινότητες, λιγότερο γνωστά χωριά, ενισχύοντας έτσι την ποικιλία της τουριστικής προσφοράς και την προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς της υπαίθρου (αρχιτεκτονική, τοπία, γαστρονομία, άυλη κληρονομιά)· Οι πολιτιστικές διαδρομές (μονοπάτια, ποδηλατόδρομοι κ.λπ.) μπορούν επίσης να συμβάλουν σημαντικά στη βελτίωση της υγείας του πληθυσμού·

27. σημειώνει ότι, στο πλαίσιο του πολιτιστικού τουρισμού που συνδέεται με τη γαστρονομία, οι τοπικές σπεσιαλιτέ θεωρούνται σημαντικό πολιτιστικό στοιχείο, που προσελκύει τουρίστες χάρη στα τοπικά και παραδοσιακά εδέσματα και γεωργικά προϊόντα. Τονίζει ότι η βιώσιμη παραγωγή τροφίμων και τα μέτρα για την προστασία της ποικιλομορφίας της τοπικής και περιφερειακής γαστρονομικής κληρονομιάς συμβάλλουν στη δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων εργασίας που θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη και στην τοπική και περιφερειακή συνοχή·

⁽¹⁶⁾ CdR 151/2011 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽¹⁸⁾ Λόγου χάρι ο «δρόμος της Σίσι» (Αυστρία, Γερμανία, Ουγγαρία και Ιταλία), που συνδέει πύργους, αρχοντικά, πάρκα και καφενεία που έχουν σχέση με την Ελισάβετ, αυτοκράτειρα της Αυστρίας και βασίλισσα της Ουγγαρίας.

28. τονίζει τη σημαντική προστιθέμενη αξία των προγραμμάτων ευρωπαϊκής εδαφικής συνεργασίας για τη διασυνοριακή διαφύλαξη και στήριξη της πολιτιστικής κληρονομιάς: με την κατάργηση των συνόρων, εξασφαλίζουν μεγαλύτερη προβολή στην Ευρώπη και τις περιφέρειες, τις πόλεις και τα χωριά της, χάρη στην τοπική και περιφερειακή συνεργασία· από άποψη πολιτιστικού τουρισμού, προωθούν το εμπόριο τοπικών προϊόντων, ενώ από άποψη κλάδων της δημιουργίας συμβάλλουν στην ανταλλαγή δεξιοτήτων και γνώσεων, στην ενίσχυση της περιφερειακής οικονομίας και στη διάνοιξη νέων αγορών. Βοηθούν στην πρόληψη της εξαφάνισης των παραδοσιακών δεξιοτήτων και της λαϊκής τέχνης που αντιμετωπίζουν δημογραφικές προκλήσεις ⁽¹⁹⁾. Η ΕτΠ θεωρεί σημαντικό οι μακροπεριφερειακές στρατηγικές ανάπτυξης να συμβάλλουν επίσης, στα πλαίσια της διεθνικής συνεργασίας, στην κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή, μετατρέποντας τις αξίες της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς σε τουριστικό προϊόν και εφαρμόζοντας καινοτόμες και δημιουργικές επιλογές·

Η πολιτιστική κληρονομιά στην κοινωνία της πληροφορίας

29. αναγνωρίζει ότι μια από τις προκλήσεις της ευρωπαϊκής ψηφιακής στρατηγικής είναι η ψηφιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και των ιστορικών μνημείων της Ευρώπης, η διάθεσή τους σε ηλεκτρονική πρόσβαση και η διαφύλαξή τους για τις επόμενες γενεές, ένας τομέας στον οποίο έχει ήδη σημειωθεί πρόοδος ⁽²⁰⁾. Όταν αναθεωρείται η συνολική προσέγγιση και ο ρόλος της πολιτιστικής κληρονομιάς, πρέπει να υπάρχει μέριμνα για την προσέλκυση νέου και ευρέος κοινού, χάρη στην αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων που προσφέρει η τεχνολογία και στην προσφυγή στα νέα μέσα επικοινωνίας, καθώς αυτό ευνοεί τη δημιουργία κοινοτήτων, την ανταλλαγή και την αύξηση των γνώσεων, τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, τη μάθηση και την έρευνα· εκτιμά ότι η ψηφιοποίηση και οι νέες τεχνολογίες δημιουργούν, παράλληλα, δυνατότητες καινοτομίας για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας· οι καινοτόμοι κλάδοι της δημιουργικότητας και το ψηφιακό πολιτιστικό υλικό που τίθεται στη διάθεσή τους ενισχύονται αμοιβαία·

30. τονίζει ότι τα μουσεία, οι βιβλιοθήκες και οι χώροι αρχαίων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της ευρωπαϊκής συνοχής όσον αφορά την πολιτιστική κληρονομιά. Στην κοινωνία της πληροφορίας του 21ου αιώνα, πρέπει να αναπτυχθεί ένας προβληματισμός σχετικά με τον ρόλο και το μέλλον των τοπικών βιβλιοθηκών —η χρηματοδότηση και η διαχείριση των οποίων, σε πολλά κράτη μέλη, εξαρτάται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ)— σε σχέση με τη δυνατότητα πρόσβασης και διάδοσης της γνώσης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Κατά τον σχεδιασμό του υλικού για τις νέες υπηρεσίες και τα αναδυόμενα ψηφιακά μέσα, δεν πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αποκλειστικά τα οικονομικά κριτήρια, αλλά και οι κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες ⁽²¹⁾. Οι διαλέξεις, τα προγράμματα κατάρτισης και οι επισκέψεις μελέτης που πραγματοποιούνται με την ευκαιρία της αδελφοποίησης πόλεων, θα μπορούσαν να συμβάλλουν στην ανταλλαγή εμπειριών για την αναζήτηση σύγχρονων επιλογών και ορθών πρακτικών·

31. θεωρεί καθοριστικό τον ρόλο των έργων της ΕΕ για την προώθηση της ψηφιοποίησης και τονίζει τη σημασία της πλατφόρμας Europeana, που συγκεντρώνει και διαθέτει στο διαδίκτυο ψηφιοποιημένο υλικό των ευρωπαϊκών βιβλιοθηκών, μουσείων και χώρων αρχαίων, με στόχο να τεθεί στη διάθεση όλων η πολιτιστική και επιστημονική κληρονομιά της Ευρώπης. Αναγνωρίζει ότι τα ζητήματα που σχετίζονται με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και τη διασαφήνιση των επιγραμμικών δικαιωμάτων εξακολουθούν να συνιστούν πρόκληση και τάσσεται υπέρ της θέσπισης νομικού πλαισίου για την ψηφιοποίηση·

32. αναγνωρίζει ότι η κινηματογραφική κληρονομιά —η κινηματογραφική δημιουργία ως πηγή ενημέρωσης σχετικά με την ευρωπαϊκή ιστορία και κοινωνία— αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς και, συνεπώς, είναι ευκατό να αξιοποιηθεί καλύτερα το παραγωγικό και το πολιτιστικό δυναμικό της. Όσον αφορά την ψηφιοποίηση των ταινιών και τη διάθεσή τους στο διαδίκτυο, εξακολουθούν ακόμη να υπάρχουν φραγμοί ⁽²²⁾. Εξάλλου, ο κινηματογράφος διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην απεικόνιση της πολιτιστικής και πολιτισμικής παράδοσης του κάθε λαού. Δεδομένου ότι η ψηφιακή επανάσταση και το οικονομικό βάρος κινδυνεύουν να επιφέρουν μόνιμες μεταβολές στην τοπική και περιφερειακή κινηματογραφική παραγωγή, η ΕτΠ επαναλαμβάνει το αίτημά της για κοινές προσπάθειες και ανάπτυξη της συνεργασίας ώστε να αποτραπεί η εξαφάνιση των μικρών κινηματογραφικών αιθουσών ⁽²³⁾, ενώ προτρέπει τους ΟΤΑ να κάνουν χρήση των κονδυλίων της Ένωσης που προβλέπονται για τον εκσυγχρονισμό των συνοικιακών κινηματογράφων·

⁽¹⁹⁾ Για παράδειγμα, η «ακαδημία της χειροτεχνίας» (Ουγγαρία, Σλοβενία): η επισφαλής κατάσταση στην οποία βρίσκονταν τα επαγγέλματα της βιοτεχνίας, της χειροτεχνίας και της λαϊκής τέχνης υπήρξε το έναυσμα για το πρόγραμμα αυτό: τα προγράμματα κατάρτισης γι' αυτά τα επαγγέλματα προσήλκαν ολοένα και λιγότερους ενδιαφερόμενους και ορισμένες τέτοιες σχολές είχαν κλείσει. Το πρόγραμμα ανέστρεψε την τάση, δημιούργησε νέες ευκαιρίες για τους νέους και συνέβαλε στη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, με τη συμμετοχή περίπου χιλίων επιχειρηματιών.

⁽²⁰⁾ Survey Report on Digitisation in European Cultural Heritage Institutions 2014 — Θεματικό δίκτυο ENUMERATE (Ιανουάριος 2014).

⁽²¹⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽²²⁾ Εφαρμογή της σύστασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την κινηματογραφική κληρονομιά και την ανταγωνιστικότητα των συναφών δραστηριοτήτων της κινηματογραφικής βιομηχανίας — Τέταρτη έκθεση προόδου (Επιτροπή — ενδιάμεση έκθεση 2012-2013), 1η Οκτωβρίου 2014.

⁽²³⁾ CdR 293/2010 fin.

33. τονίζει τη σημασία της απόκτησης ψηφιακών ικανοτήτων από πολύ νεαρή ηλικία, μέσω του εκπαιδευτικού συστήματος, ώστε η νέα γενιά να διαθέτει κατάλληλα μέσα για να ωφεληθεί πλήρως από τους νέους τρόπους πρόσβασης στον πολιτισμό και να είναι καλύτερα προετοιμασμένη για τις θέσεις εργασίας του μέλλοντος· ειδικότερα, πρέπει να παρασχεθεί κατάλληλη συνδρομή στη νέα γενιά, αλλά και σε ένα μεγάλο μέρος της κοινωνίας, ώστε να ανταποκριθούν στις ανάγκες της ψηφιακής μετάβασης⁽²⁴⁾.

Ένταξη της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κοινωνία

34. χαιρετίζει το γεγονός ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής αναγνωρίζει τα αποτελέσματα των προγραμμάτων και πρωτοβουλιών της Ένωσης με στόχο την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης στην κοινωνική αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς και την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου. Συμφωνεί ότι το σήμα ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς και ο θεσμός της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης αποτελούν πρωτοβουλίες που προβάλλουν τον πλούτο, την ποικιλία και τις κοινές πτυχές των ευρωπαϊκών πολιτισμών⁽²⁵⁾, και υπογραμμίζει την υποχρέωση των υποψήφιων πόλεων να καταρτίσουν ειδικό πολιτιστικό πρόγραμμα, σε συνάρτηση με τους διαθέσιμους τοπικούς και περιφερειακούς πόρους, και να του προσδώσουν μια σημαντική ευρωπαϊκή διάσταση, γεγονός που έχει μακροπρόθεσμη θετική επίδραση στον πολιτιστικό τομέα και στη διοργανώτρια πόλη⁽²⁶⁾. Αξίζει να υπενθυμιστεί ότι η αντίληψη της κοινωνίας σχετικά με την αξία της ευρωπαϊκής κληρονομιάς ως παράγοντα ανάπτυξης μπορεί να βοηθήσει στη θέσπιση τυποποιημένων δεικτών σε ευρωπαϊκή κλίμακα, βάσει των οποίων θα είναι δυνατή η στάθμιση του αντίκτυπου του τομέα αυτού στην κατά τόπους οικονομία και στη δημιουργία και διατήρηση της απασχόλησης·

35. Εκτιμά ότι ο ορισμός «Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς», όπως προτάθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης⁽²⁷⁾, θα μπορούσε να βοηθήσει ώστε η γνώση της πολιτιστικής κληρονομιάς να αγγίξει ένα ευρύτερο κοινό.

36. αναγνωρίζει τη σημασία του Βραβείου Πολιτιστικής Κληρονομιάς/Βραβείου Europa Nostra της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που θεσπίστηκε με στόχο την αναγνώριση ενός έργου αριστείας για την προστασία της κληρονομιάς και τη διάδοση τεχνικών επιτευγμάτων υψηλού επιπέδου, το οποίο εμπνέει τους ενεργούς πολίτες, την κοινωνία πολιτών, τους ΟΤΑ, τα ιδιωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις σε δράσεις για την αναβίωση ιστορικών μνημείων και τόπων, ενώ αντίστοιχους στόχους έχει και το νέο πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη», με ιδιαίτερη έμφαση στις διεθνικές δραστηριότητες στον τομέα του πολιτισμού και της δημιουργίας⁽²⁸⁾.

37. πιστεύει ότι πρέπει να ενισχυθεί η επιβολή κυρώσεων σε περιπτώσεις βανδαλισμού μνημείων, του περιβάλλοντος και των καλλιτεχνικών στοιχείων του καθώς και των αρχαιολογικών χώρων.

38. τάσσεται υπέρ της άποψης ότι οι έρευνες στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς συμβάλλουν στη διαφύλαξη, την ανάπτυξη και την προώθηση της πολιτιστικής κληρονομιάς. Το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (ΠΠ7), οι πρωτοβουλίες κοινού προγραμματισμού και το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» μπορούν να εξασφαλίσουν τον δυναμισμό και τη μακροπρόθεσμη διαφύλαξη της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, χάρη στην προώθηση δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών και απειλών. Χαιρετίζει το πρόγραμμα και πλαίσιο δράσης για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς, που πρόκειται να εγκαινιαστεί προσεχώς, και ζητά επ' αυτού να θεσπιστεί μηχανισμός συνεργασίας σε σύμπραξη με τους ΟΤΑ·

39. τονίζει ότι αποτελεί αναγκαιότητα η πρόσβαση όλων στα πολιτιστικά αγαθά και υπηρεσίες, με μείωση της ανισότητας ευκαιριών μεταξύ πλουσίων και φτωχών, κατοίκων της πόλης και της υπαίθρου, νέων και γέρον, καθώς και ατόμων με αναπηρία. Τα μέτρα για τον περιορισμό των ανισοτήτων μπορούν να αποφέρουν καρπούς μόνον εάν εφαρμόζονται με τη συνδρομή και τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων και με διεύρυνση των δυνατοτήτων πρόσβασης στις δεξιότητες. Η ισότητα ευκαιριών αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση της πολιτιστικής δημοκρατίας·

40. θεωρεί σημαντικό να γνωρίσει η νέα γενιά την ίδια της την υλική και άυλη πολιτιστική κληρονομιά, να συνειδητοποιήσει τη σημασία της διαφύλαξής της και να συμμετάσχει στην προώθηση των πολιτιστικών αγαθών (για παράδειγμα, μέσω των ημερών ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς). Είναι της άποψης ότι, χάρη στις γνώσεις αυτές, θα μπορέσουν να δημιουργηθούν συμπράξεις για τη βιώσιμη αξιοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και την υπεύθυνη χρήση του περιβάλλοντος. Συνιστά, στα πλαίσια των ημερών ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, το περιεχόμενο της θεματικής εβδομάδας να προσδιορίζεται κατά τρόπο που να συγκροτεί ένα δίκτυο που θα συνδέει τις πολιτιστικές δραστηριότητες των τοπικών αρχών·

⁽²⁴⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽²⁵⁾ CdR 191/2011 fin.

⁽²⁶⁾ CdR 2077/2012 fin.

⁽²⁷⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τη συμμετοχική διακυβέρνηση της πολιτιστικής κληρονομιάς (2014/C 463/01) <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:C:2014:463:TOC>

⁽²⁸⁾ CdR 401/2011 fin.

41. πιστεύει ότι η ειδηλοτική δραστηριότητα είναι μια πρόσφορη μορφή συμμετοχής του τοπικού πληθυσμού και ανάπτυξης δημοσίων σχέσεων, διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην απόκτηση γνώσεων και την αφύπνιση του ενδιαφέροντος για τον πολιτισμό, ενώ συντελεί στην πρόληψη της περιθωριοποίησης ευάλωτων κοινωνικών ομάδων·

Συνεργασία και συμμετοχική προσέγγιση

42. για να ενισχυθεί η μακροβιότητα, η ανάπτυξη και η προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς, η ΕτΠ θεωρεί σημαντικό να διαφυλάσσονται και να αξιοποιούνται κατά τρόπο βιώσιμο οι γηγενείς αξίες της και να επιτευχθεί η συνεργασία και ανάπτυξη των ΟΤΑ και των θεσμών με αρμοδιότητες επί της εκπαίδευσης, του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς, κατά προτίμηση με συστηματοποιημένο τρόπο, πράγμα που ενδέχεται να αποδειχθεί χρήσιμο για την παροχή κατανοητών πληροφοριών στο κοινό. Η συνεργασία είναι συνώνυμο της οικοδόμησης εμπιστοσύνης, της ανάπτυξης επαφών μεταξύ των λαών και της εξεύρεσης κοινών λύσεων για τις κοινές προκλήσεις·

43. υπογραμμίζει τον σημαντικό ρόλο των διασυνοριακών αδελφοποιήσεων πόλεων για την αμοιβαία διαδραστική γνωριμία με βάση την εμπειρία, την τοπική και περιφερειακή πολιτιστική κληρονομιά και την ποικιλομορφία της, χάρη στην ενεργό συμμετοχή των πολιτών. Τονίζει, επί του προκειμένου, την προστιθέμενη αξία που προσφέρει σε επίπεδο ΕΕ το πρόγραμμα «Ευρώπη για τους πολίτες», για την ανάπτυξη προγραμμάτων αδελφοποιήσεων και δικτύων πόλεων· χάρη στα έργα μνήμης ευρωπαϊκής εμβέλειας, ενισχύει το πνεύμα ανεκτικότητας και την καλύτερη κατανόηση της ιστορίας και της ποικιλομορφίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημιουργεί έναν σύνδεσμο μεταξύ της Ευρώπης και των πολιτών. Η ΕτΠ χαιρετίζει επίσης τη συνέχιση του προγράμματος αυτού στο νέο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ ⁽²⁹⁾·

44. συνιστά να ανταμείβονται οι βέλτιστες πρακτικές σε θέματα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, που προκύπτουν από συμπράξεις και συνεργασίες μεταξύ ΟΤΑ, πράγμα που θα βοηθήσει επίσης στην ενίσχυση της ταυτότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

45. θεωρεί σημαντικό, σε επίπεδο πόλεων και αγροτικών κοινοτήτων, να χαραχθούν και να ενεργοποιηθούν θεματικές συνεργασίες στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς και να ενθαρρυνθεί η ενεργός συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων φορέων στη λήψη αποφάσεων, ώστε να προωθηθεί μια αποτελεσματική συμμετοχική διακυβέρνηση. Τονίζει την αξία και τη σημασία της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης ⁽³⁰⁾, η οποία διευκολύνει, μεταξύ άλλων, τη διάδοση των βέλτιστων πρακτικών σε θέματα πολιτικής υπέρ της πολιτιστικής κληρονομιάς, την ανάπτυξη της συμμετοχικής δημοκρατίας, την αμοιβαία μάθηση, την ανάπτυξη νέων μορφών σύμπραξης και διαλόγου, ενώ ενισχύει την αποτελεσματικότητα και τη συνέπεια των πολιτικών στους διάφορους τομείς που σχετίζονται με την πολιτιστική κληρονομιά·

46. η αναβάθμιση της σημασίας του πολιτισμού και της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι μακρόπνοη διαδικασία και αφορά το σύνολο των φορέων της κοινωνίας. Η ΕτΠ είναι της άποψης ότι, για να επιτευχθεί μια τέτοια αλλαγή νοοτροπίας, πρέπει να αυξηθεί ακόμη περισσότερο το μερίδιο του πληθυσμού που αισθάνεται ότι το ζήτημα τον αφορά, κι αυτό μπορεί να γίνει, μεταξύ άλλων, εάν περιοριστούν οι κοινωνικές ανισότητες, αναπτυχθούν οι τοπικές κοινότητες, ενισχυθούν οι δυνατότητες συμμετοχής στην κοινωνία, δημιουργηθεί ένα άνοιγμα προς τους νεωτερισμούς και αναπτυχθούν οι αναγκαίες δεξιότητες ώστε να μπορούν όλοι να συλλάβουν, να κατανοήσουν και να εκτιμήσουν τις ικανότητες καινοτομίας και τις πολιτιστικές αξίες· εκτιμά ότι αποτελεί κοινή ευθύνη η μέριμνα, με τη συμμετοχή όλων των παραγόντων, για την απόκτηση ανταγωνιστικών γνώσεων και παιδείας, ως αναγκαίων στοιχείων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων με τις οποίες καλείται να αναμετρηθεί η ΕΕ. Σε αυτό το πλαίσιο, η ΕτΠ χαιρετίζει και υποστηρίζει το σημείο 28 των συμπερασμάτων του Συμβουλίου υπουργών πολιτισμού της 25ης Νοεμβρίου 2014, σύμφωνα με το οποίο εξετάζεται το ενδεχόμενο καθιέρωσης ενός Ευρωπαϊκού Έτους αφιερωμένου στην πολιτιστική κληρονομιά. Αυτό θα μπορούσε να προάγει την πραγμάτωση των κοινών στόχων εντός ενός πανευρωπαϊκού πλαισίου·

47. τονίζει τον σημαντικό ρόλο που μπορεί να διαδραματίσει ο πολιτισμός στις εξωτερικές υποθέσεις, για την υπέρβαση των διαφορών και την αναγνώριση των κοινών αξιών που μοιράζονται οι λαοί. Ζητά, επομένως, να προβληθούν περισσότερο οι πολιτιστικές σχέσεις υψηλού επιπέδου και σημειώνει, επ' αυτού, τις πρόσφατες προσπάθειες συμπερίληψης της «πολιτιστικής διπλωματίας» στις εξωτερικές σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως μέσω της προπαρασκευαστικής ενέργειας «Ο πολιτισμός στις εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ»·

48. τονίζει ότι απαιτείται, επίσης, ενίσχυση της συνεργασίας κατά την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών και αντικειμένων. Καλεί, λοιπόν, τα κράτη μέλη να κυρώσουν τη Σύμβαση της UNESCO του 1970 και τη Σύμβαση του UNIDROIT του 1995 και να εξασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή τους, μέσω της κατάλληλης προσαρμογής του εθνικού τους δικαίου και της ενίσχυσης της αστυνόμευσης και των τελωνειακών ελέγχων στα σύνορα της ΕΕ.

Βρυξέλλες, 16 Απριλίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽²⁹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 390/2014 του Συμβουλίου, της 14ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση του προγράμματος «Ευρώπη για τους πολίτες» για την περίοδο 2014-2020.

⁽³⁰⁾ Χάρτης για την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση στην Ευρώπη.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Η βελτίωση της εφαρμογής της εδαφικής ατζέντας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020»

(2015/C 195/05)

Εισηγητής: ο κ. Marek Woźniak (PL/EPP), περιφερειάρχης Βιελκοπόλσκα

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. τονίζει ότι η εδαφική ατζέντα (ΕΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης παρέσχε εξ αρχής το πολιτικό πλαίσιο δράσης για την υποστήριξη της πολυκεντρικής εδαφικής ανάπτυξης της ΕΕ. Η αρμοδιότητα για την ανάληψη πολιτικής δράσης εναπόκειται κατά κύριο λόγο στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τα κράτη μέλη, καθώς και στα θεσμικά όργανα της ΕΕ·
2. υπενθυμίζει ότι στόχος της ΕΑ είναι η παροχή στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών για την εδαφική ανάπτυξη, η προώθηση της ενσωμάτωσης της εδαφικής διάστασης στους διάφορους τομείς πολιτικής σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης και η διασφάλιση της εφαρμογής της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» σύμφωνα με τις αρχές της εδαφικής συνοχής ⁽¹⁾·
3. εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι η εδαφική ατζέντα εξέλειπε από το πολιτικό προσκήνιο για πολλά χρόνια. Χαιρετίζει, ωστόσο, το ενδιαφέρον που επιδεικνύεται για το ζήτημα αυτό από την τρέχουσα τριαδική προεδρία του Συμβουλίου της ΕΕ (αποτελούμενης από την Ιταλία, τη Λετονία και το Λουξεμβούργο)·
4. τονίζει ότι η τοποκεντρική προσέγγιση είναι το μοναδικό ενδεδειγμένο μοντέλο πολιτικής που επιτρέπει στην Ευρωπαϊκή Ένωση να εκπληρώσει τις προσδοκίες των Ευρωπαίων πολιτών ⁽²⁾. Ως εκ τούτου, η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να διαδραματίσει μεγαλύτερο ρόλο, με την ενεργό συμμετοχή της Επιτροπής των Περιφερειών, καθώς και των τοπικών και περιφερειακών αρχών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων στην ανάπτυξη μιας τοποκεντρικής προσέγγισης που διευκολύνει την εφαρμογή της εδαφικής ατζέντας της ΕΕ·
5. επισημαίνει την ανάγκη κοινού στρατηγικού χωροταξικού σχεδιασμού στην Ευρώπη, με βάση ένα γενικό όραμα για τη μελλοντική ανάπτυξη που να δίνει έμφαση στη βελτίωση του συντονισμού των πολιτικών της ΕΕ, στη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των τομέων και στην ανάγκη επακριβούς καθορισμού των αρμόδιων οργάνων για την εφαρμογή της ΕΑ σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο·
6. στο πλαίσιο αυτό, πέραν των μηχανισμών σχεδιασμού και συντονισμού, είναι απαραίτητη η ευαισθητοποίηση, η ενημέρωση για τα εδαφικά ζητήματα και η μεθοδική στήριξη των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, ώστε να επιτευχθεί βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς. Ως προς τούτο, μένουν ακόμη πολλά να γίνουν για τη συγκέντρωση συγκρίσιμων στοιχείων σε τοπικό και υπο-τοπικό επίπεδο ανά την ΕΕ·
7. ως εκ τούτου, ζητεί να αναπτυχθεί μια ολοκληρωμένη χωροταξική αναπτυξιακή στρατηγική σε ευρωπαϊκό επίπεδο, με τον δέοντα σεβασμό προς τις υπάρχουσες τοπικές και περιφερειακές αρχές χωροταξίας ⁽³⁾·
8. συνιστά να ενισχυθεί η εδαφική διάσταση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και των μετέπειτα δράσεων, ενόψει της αποτελεσματικής υλοποίησης αυτών, με ιδιαίτερη έμφαση στον εδαφικό αντικτύπο της πολιτικής της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, συνιστά την επανεξέταση του εδαφικού αντικτύπου των μεμονωμένων τομεακών πολιτικών, καθώς και τη διαρκή ενσωμάτωση της αξιολόγησης του εδαφικού αντικτύπου ως μέρους της γενικής αξιολόγησης του αντικτύπου στη νομοθετική διαδικασία για τη θέσπιση των πολιτικών της ΕΕ σε ορισμένους τομείς, και δη ως προς την πολιτική συνοχής μετά το 2020·

⁽¹⁾ Εδαφική ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020. Προς μια Ευρώπη έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς, με ποικίλες περιφέρειες.

⁽²⁾ Έκθεση Barca, σελ. 108.

⁽³⁾ Έγγραφο με τίτλο «Making Europe Open and Polycentric» στο πλαίσιο του προγράμματος «Σενάρια και όραμα για την ευρωπαϊκή επικράτεια 2050», ESPON.

9. επισημαίνει ότι πρέπει να παρακολουθούνται οι απαραίτητες ενέργειες που πραγματοποιούνται σε επίπεδο ΕΕ για τη μείωση των εντεινόμενων περιφερειακών ανισοτήτων στο εσωτερικό της ΕΕ που δοκιμάστηκε πρόσφατα από την κρίση, καθώς οι διαφορές αυτές συνιστούν σοβαρή απειλή κατά της εδαφικής συνοχής·

Γενικές παρατηρήσεις

10. αναφέρει ότι η ΕΕ έχει ανάγκη από μια τοποκεντρική αναπτυξιακή στρατηγική. Είναι απαραίτητο να αυξηθούν οι προσπάθειες που αναλαμβάνονται προς αυτήν την κατεύθυνση στο πλαίσιο της νέας νομοθεσίας για την πολιτική συνοχής. Με άλλα λόγια, η πολιτική συνοχής πρέπει να συμβιβάσει τις αρχές της αιρεσιμότητας και της επικουρικότητας, δίνοντας ωστόσο μεγαλύτερη έμφαση στην τελευταία·

11. υπενθυμίζει ότι η εδαφική πολιτική της ΕΕ πρέπει να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο που έχουν στις περιφέρειες, τις πόλεις και τις αστικές περιοχές οι διάφορες πολιτικές στρατηγικές της ΕΕ, επιτρέποντάς τις περιφέρειες να αντιμετωπίσουν τις υφιστάμενες προκλήσεις με ευρύτερα μέσα και όχι μόνο με διαρθρωτικούς και επενδυτικούς πόρους –ενδεικτικά αναφέρονται οι τομείς του περιβάλλοντος, των μεταφορών και της εσωτερικής αγοράς και του ψηφιακού θεματολογίου, στους οποίους οι πολιτικές της ΕΕ έχουν σαφή εδαφική επίδραση. Η χωρική διάσταση πρέπει να λαμβάνεται υπόψη κατά τη χάραξη της πολιτικής, ώστε να μεγιστοποιούνται οι συνέργειες, να αξιοποιούνται οι αναπτυξιακές ευκαιρίες και να αποτρέπονται οι αντίξοες πολιτικές επιπτώσεις·

12. επαναλαμβάνει τη σύστασή της για τη συγκρότηση Συμβουλίου Πολιτικής Συνοχής, το οποίο θα απαρτίζεται από τους αρμόδιους για την περιφερειακή ανάπτυξη υπουργούς από την κατάλληλη βαθμίδα διακυβέρνησης κάθε κράτους μέλους, καθώς και από ένα μέλος της Επιτροπής των Περιφερειών που θα δρα ως συντονιστής της συνεργασίας για την ενίσχυση του συστήματος των ελέγχων και την εξασφάλιση ισορροπίας. Δηλώνει πρόθυμη να συμμετάσχει ενεργά στην πολιτική συζήτηση για την ανάπτυξη της συγκεκριμένης δομής, προκειμένου να ληφθεί μέριμνα ώστε οι απόψεις των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να λαμβάνονται πλήρως υπόψη·

13. τονίζει ότι η εταιρική σχέση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να αποκτήσει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα η πολιτική συνοχής και επισημαίνει ότι μόνο ένα σύστημα πολυεπίπεδης διακυβέρνησης μπορεί να εξασφαλίσει την εποικοδομητική διασύνδεση των στρατηγικών κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ με τις περιφερειακές και τις τοπικές προκλήσεις ⁽⁴⁾·

14. επαναλαμβάνει την υποστήριξή της προς τους νέους μηχανισμούς ή μέσα ενίσχυσης της εδαφικής προσέγγισης όπως η «τοπική ανάπτυξη με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων» (ΤΑΠΤΚ) και οι «ολοκληρωμένες εδαφικές επενδύσεις» (ΟΕΕ). Οι μηχανισμοί αυτοί παρέχουν στις τοπικές αρχές, στις πόλεις και στις περιφέρειες πολλές δυνατότητες να χρησιμοποιήσουν κονδύλια της ΕΕ, να πετύχουν ανάπτυξη και ευημερία και να επανέλθουν στην οδό της σύγκλισης. Επομένως, η ΕτΠ διαπιστώνει ότι, δυστυχώς, ενώ πολλά κράτη μέλη έχουν εξετάσει το ενδεχόμενο εφαρμογής τους, στην πράξη η υλοποίησή τους προσκρούει είτε σε ρυθμιστικούς φραγμούς που εξακολουθούν να προβλέπονται στις διατάξεις των Κανονισμών της ΕΕ, είτε στην απροθυμία των διαχειριστικών αρχών να επιτρέψουν την εφαρμογή των πολιτικών της ΕΕ σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο·

15. επειδή ο βαθμός εφαρμογής των ανωτέρω μέσων εμφανίζει μεγάλες διαφορές στα επιμέρους κράτη μέλη, το σύστημα διαχείρισης, εφαρμογής, παρακολούθησης και ελέγχου των εν λόγω μέσων στήριξης της εδαφικής ανάπτυξης πρέπει να απλουστευθεί και να εναρμονιστεί όσο το δυνατόν περισσότερο·

16. επισημαίνει, ωστόσο, ότι η εδαφική προσέγγιση της ανάπτυξης υπερβαίνει κατά πολύ τα συγκεκριμένα μέσα και ότι θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις πτυχές της πολιτικής για τη συνοχή·

17. ζητά να τηρούνται με μεγαλύτερη συνέπεια οι διατάξεις του άρθρου 174 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) ως προς την εδαφική συνοχή. Το άρθρο αυτό ορίζει ότι η Ένωση αποσκοπεί στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών, με ιδιαίτερη προσοχή στις αγροτικές περιοχές, στις περιοχές όπου συντελείται βιομηχανική μετάβαση και στις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι υπερβόρειες περιοχές που είναι ιδιαίτερα αραιοκατοικημένες και οι νησιωτικές, διασυνωριακές και ορεινές περιοχές. Πράγματι, ένας από τους παράγοντες επιτυχίας της εδαφικής ατζέντας θα ήταν να δοθεί η δυνατότητα σε αυτές τις γεωγραφικές περιοχές να ξεπεράσουν τα εγγενή τους αναπτυξιακά μειονεκτήματα·

⁽⁴⁾ CoR/2012/1683.

18. επισημαίνει, επίσης, την ειδική περίπτωση των εξόχως απόκεντρων περιφερειών (ΕΑΠ), οι ιδιαιτερότητες και οι περιορισμοί των οποίων, που αναγνωρίζονται στο άρθρο 349 της ΣΛΕΕ, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη ώστε να μπορέσουν οι συγκεκριμένες περιοχές να ξεπεράσουν τα εγγενή τους αναπτυξιακά μειονεκτήματα, πράγμα που θα μπορούσε να αποτελέσει άλλον έναν παράγοντα επιτυχίας της εδαφικής ατζέντας 2020·

19. κρίνεται επίσης σκόπιμη η συνεκτίμηση και άλλων δημογραφικών προκλήσεων που έχουν σημαντικό αντίκτυπο στις περιφέρειες, όπως η συρρίκνωση, η γήρανση και η μεγάλη διασπορά του πληθυσμού. Καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει, κατά την εφαρμογή της πολιτικής για τη συνοχή, ιδιαίτερη προσοχή στις πλέον μειονεκτούσες περιοχές από γεωγραφική και δημογραφική άποψη ⁽⁵⁾·

20. ζητεί την επανεκκίνηση της συζήτησης για τη μέτρηση της ποιότητας ζωής με τη χρήση και άλλων δεικτών πέραν του ΑΕγχΠ, επισημαίνοντας ότι η εδαφική συνοχή συμπληρώνει την οικονομική και την κοινωνική συνοχή· ως εκ τούτου, η ποιότητα ζωής δεν μπορεί να μετράται μόνο με τη χρήση οικονομικών δεικτών. «Η έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη στην ΕΕ δεν περιορίζεται μόνο στην ανάπτυξη του ΑΕγχΠ. Καλύπτει επίσης εδαφικές, κοινωνικές και πολιτιστικές πτυχές, όλως ιδιαίτερος δε περιβαλλοντικές πτυχές, οι οποίες είναι σημαντικότερες για τις αγροτικές και τις αραιοκατοικημένες περιοχές»· Υπό αυτό το πρίσμα, ο σχεδιασμός οικολογικών αστικών και αγροτικών υποδομών αναβαθμίζει την ποιότητα και περιορίζει την ευπάθεια του κάθε τόπου. Κατά τη διαδικασία επιλογής των δεικτών πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η διαθεσιμότητα των στατιστικών δεδομένων σε περιφερειακό επίπεδο είναι περιορισμένη·

21. ζητεί την ανάπτυξη συγκρίσιμων και αξιόπιστων δεικτών, που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη μέτρηση, τη στήριξη και την παρακολούθηση της εδαφικής συνοχής, της ολοκληρωμένης εδαφικής ανάπτυξης, διαρθρωτικών ζητημάτων, τοπικών προκλήσεων και ευκαιριών και εδαφικών επιπτώσεων σε διάφορα γεωγραφικά επίπεδα και είδη περιφερειών ⁽⁶⁾. Με τον τρόπο αυτό, οι φορείς λήψης αποφάσεων θα έχουν τη δυνατότητα να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σε σχέση με τον χωροταξικό σχεδιασμό σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αναλογικότητας·

22. εκτιμά ότι έχει καίρια σημασία να λαμβάνονται υπόψη οι κλιματικοί και περιβαλλοντικοί κίνδυνοι και οι κατά τόπους επιπτώσεις τους·

23. επισημαίνει επίσης την ανάγκη διεξαγωγής συζήτησης σχετικά με το μέλλον της πολιτικής για τη συνοχή μετά το 2020. Στη συζήτηση αυτή θα πρέπει κυρίως να εξεταστεί εάν έχουν επιτευχθεί οι πρωταρχικοί στόχοι της εν λόγω πολιτικής, όπως μεταξύ άλλων η στήριξη της τοποκεντρικής προσέγγισης, καθώς επίσης να εξεταστεί εάν η τρέχουσα μεθοδολογία κατανομής πόρων για τα ΕΔΕΤ συνάδει πλήρως με τους στόχους της συγκεκριμένης πολιτικής και λαμβάνει επαρκώς υπόψη την εδαφική ποικιλομορφία·

Πολυκεντρική εδαφική ανάπτυξη

24. επισημαίνει ότι η πολυκεντρική ανάπτυξη της ΕΕ έχει καθοριστική σημασία για την επίτευξη της εδαφικής συνοχής, καθότι συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός πιο ολοκληρωμένου δικτύου πόλεων και στην καλύτερη προσφορά αγαθών και υπηρεσιών κοινωνικής συνοχής σε όλη την επικράτεια·

25. υπενθυμίζει ότι η αποτελεσματικότητα και η ποιότητα της Ευρώπης εξαρτώνται από την ανάπτυξη δικτύου επαφών μεταξύ πόλεων κάθε μεγέθους, από το τοπικό επίπεδο έως το παγκόσμιο, καθώς και από την ενίσχυση του ρόλου των πολιτών και την ανάπτυξη τοπικών δραστηριοτήτων που προωθούν τα τοπικά συγκριτικά πλεονεκτήματα στο ευρωπαϊκό και παγκόσμιο περιβάλλον·

26. επισημαίνει ότι όλες οι ευρωπαϊκές πόλεις και περιφέρειες που επιθυμούν να αξιοποιήσουν τις αναπτυξιακές ευκαιρίες που προσφέρει η παγκόσμια ανάπτυξη και η τεχνολογική πρόοδος πρέπει να είναι ανοιχτές στις γειτονικές χώρες και στον υπόλοιπο κόσμο. Η υποστήριξη της διεθνούς συνεργασίας στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ έχει αποδειχθεί εν προκειμένω αποτελεσματικό εργαλείο. Η μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της Ευρώπης εξαρτάται από την παγκόσμια αναγνώριση και αξιοποίηση των πιο ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων κάθε πόλης και περιφέρειας στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς και της χάραξης αποτελεσματικών στρατηγικών κοινής ανάπτυξης, ιδίως στο πλαίσιο της Ευρωμεσογειακής Εταιρικής Σχέσης και της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, καθώς επίσης και μέσω της Διατλαντικής Εταιρικής Σχέσης Συναλλαγών και Επενδύσεων ⁽⁷⁾·

⁽⁵⁾ CoR/2014/4896.

⁽⁶⁾ Έγγραφο με τίτλο «Making Europe Open and Polycentric» στο πλαίσιο του προγράμματος «Σενάρια και όραμα για την ευρωπαϊκή επικράτεια 2050», ESPON.

⁽⁷⁾ Έγγραφο με τίτλο «Making Europe Open and Polycentric» στο πλαίσιο του προγράμματος «Σενάρια και όραμα για την ευρωπαϊκή επικράτεια 2050», ESPON.

27. επισημαίνει ότι η συνεργασία μεταξύ των πλέον ανεπτυγμένων πόλεων και περιφερειών παρέχει προστιθέμενη αξία και συμβάλλει στην ανάπτυξη του ευρύτερου περιβάλλοντός τους. Ως εκ τούτου, τονίζει ότι ο ρόλος των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, όπως επίσης οι απόψεις και οι προτάσεις τους, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, καθώς οι αρχές αυτές επηρεάζονται άμεσα από τις ευρωπαϊκές πολιτικές·

Ο ρόλος των πόλεων ήσσονος σημασίας καθώς και των μικρομεσαίων αστικών και αγροτικών περιοχών

28. τονίζει τα πλεονεκτήματα του πολυκεντρικού προτύπου περιφερειακής ανάπτυξης και επισημαίνει τη σημασία της σύνδεσης μεταξύ των αγροτικών και των αστικών περιοχών·

29. ζητεί να υιοθετηθεί ευνοϊκή πολιτική προσέγγιση για τη δημιουργία λειτουργικών περιφερειών τόσο στο εσωτερικό των χωρών όσο και σε διακρατικό επίπεδο, καθώς οι λειτουργικές περιοχές περιλαμβάνουν τόσο αστικές όσο και αγροτικές περιοχές και αναδεικνύουν τον ρόλο που διαδραματίζουν αυτές οι περιφέρειες στη διατήρηση της κρίσιμης μάζας για την επίτευξη ανάπτυξης και τη μείωση της ευπάθειας στους εξωτερικούς κραδασμούς, όπως έχει επισημανθεί πολλές φορές στην οικονομικές και χωρικές αναλύσεις·

30. σημειώνει ότι η χωρική συγκέντρωση του κοινωνικού αποκλεισμού είναι ορατή σε αστικές, ημιαστικές και αγροτικές περιοχές, οι οποίες τις περισσότερες φορές βρίσκονται κοντά σε περιοχές που παρέχουν αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Κατά τη βελτίωση της εφαρμογής της εδαφικής ατζέντας είναι απαραίτητο να ληφθούν υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υποπεριφέρειας·

31. θεωρεί ότι οι πολιτικές και οι πόροι της ΕΕ πρέπει να επικεντρωθούν περισσότερο στην αποτελεσματική και αποδοτική διασύνδεση των αστικών περιοχών (με δεδομένα το φαινόμενο της επέκτασης των πόλεων και τις νέες μορφές χωροταξίας), στην πρόσβαση στη γνώση και την εκπαίδευση και στη δημιουργία αποτελεσματικών δικτύων πόλεων και λειτουργικών περιοχών⁽⁸⁾, προκειμένου να ανταλλάσσονται βέλτιστες πρακτικές και αποτελεσματικές πολιτικές λύσεις και σχέδια·

32. επικροτεί το γεγονός ότι στην εδαφική ατζέντα του 2020, οι χώρες, οι περιφέρειες και οι πόλεις (συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων πόλεων) καλούνται να συμβάλλουν στις κοινές ευρωπαϊκές εδαφικές προτεραιότητες, αλλά παράλληλα εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές δεν αντιμετωπίζονται ακόμα ισότιμα με άλλους φορείς στη διαδικασία λήψης αποφάσεων για αυτά τα ζητήματα. Πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για να αποκτήσουν τη δυνατότητα οι εν λόγω αρχές να αντιδρούν πιο αποτελεσματικά στις σημαντικότερες εδαφικές προκλήσεις της Ευρώπης·

33. θεωρεί ότι η εύρυθμη λειτουργία των μικρομεσαίων πόλεων και η διαφοροποίηση των αγροτικών οικονομιών αποτελούν βασικά στοιχεία της πλήρους εφαρμογής της εδαφικής ατζέντας. Στο πλαίσιο αυτό, οι στρατηγικές πρέπει να επικεντρωθούν στην ισότιμη πρόσβαση στις υπηρεσίες γενικού κοινωνικού και οικονομικού ενδιαφέροντος, στη διεύρυνση των λειτουργικών περιοχών (με βάση τις πρωτοβουλίες που έχουν ήδη αναληφθεί με σκοπό την αστική και την αγροτική ανάπτυξη) και στη βελτίωση της προσβασιμότητας και της διασύνδεσης των μικρού και μεσαίου μεγέθους πόλεων⁽⁹⁾·

34. υπενθυμίζει τον ρόλο των μικρομεσαίων αστικών περιοχών ως ενός εκ των στοιχείων της πολυκεντρικής εδαφικής ανάπτυξης. Υπό αυτήν την έννοια, χαιρέτιζει το γεγονός ότι η τριμελής προεδρία έχει αναλάβει την εξέταση ενός κοινού θέματος από τον τομέα των μικρομεσαίων αστικών περιοχών. Πρόκειται για την ανάλυση διασυνδέσεων των αστικών και αγροτικών περιοχών καθώς και την παρουσίαση μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων περιοχών και την επίτευξη πιο ισόρροπης εδαφικής ανάπτυξης. Πρέπει δε να ενισχυθούν οι χαρακτηριστικές αξίες των περιοχών (τοπίο, πολιτισμική και περιβαλλοντική κληρονομιά) ως συγκριτικά πλεονεκτήματα ανταγωνιστικότητας και διαφοροποίησης στην παγκόσμια αγορά·

35. οι μικρού και μεσαίου μεγέθους αστικές περιοχές διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη διασφάλιση της ευεξίας και της ευημερίας και των κατοίκων αγροτικών περιοχών που τις περιβάλλουν· αποτελούν κέντρα για την απασχόληση και την παροχή υπηρεσιών, τοπικούς κόμβους μεταφορών και επεξεργάζονται ολοένα και περισσότερα αιτήματα κινητικότητας. Επομένως, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην αναχαιτίση της μείωσης του πληθυσμού των αστικών και των αγροτικών περιοχών. Ωστόσο, μπορούν επίσης να συμβάλουν στην ανάπτυξη των μητροπολιτικών περιοχών μέσω της συμμετοχής σε ένα κοινό πολυκεντρικό δίκτυο. Συμβάλλουν δε στην αντιμετώπιση προβλημάτων που σχετίζονται με το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής, που προκύπτουν από την υπερβολική συγκέντρωση του πληθυσμού στις μεγαλουπόλεις·

⁽⁸⁾ «How to strengthen the territorial dimension of Europe 2020 and the EU Cohesion Policy».

⁽⁹⁾ «How to strengthen the territorial dimension of Europe 2020 and the EU Cohesion Policy».

36. με βάση τα ανωτέρω, ζητεί να αναπτυχθεί περαιτέρω και να συντονιστεί καλύτερα η αστική διάσταση της πολιτικής για τη συνοχή με άλλες πολιτικές συναφείς με τις αστικές περιοχές, εντός ενός ολοκληρωμένου αστικού θεματολογίου, και να ενισχυθεί η επίσημη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών αστικών περιοχών και των αγροτικών τους εγκαταστάσεων⁽¹⁰⁾. Επίσης, επαναλαμβάνει το αίτημα για την εκπόνηση μιας λευκής βίβλου με θέμα το εν λόγω ολοκληρωμένο αστικό θεματολόγιο.

Η σύνδεση των περιφερειών της Ευρώπης από μια εδαφική οπτική γωνία

37. θεωρεί ότι η ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία που αναπτύσσεται με τη χρήση πρωτοβουλιών διασυνοριακής, διαπεριφερειακής και διεθνικής συνεργασίας (όπως π.χ. ο ΕΟΕΣ), καθώς και η ανάπτυξη μακροπεριφερειακών στρατηγικών, αποτελούν καίρια μέσα που θα επιτρέψουν τη βελτίωση της εφαρμογής της εδαφικής ατζέντας. Ως εκ τούτου, επικροτεί το σχέδιο της τριμερούς προεδρίας να αναλύσει τις ανάγκες θέσπισης νομικών διατάξεων για τη δημιουργία ολοκληρωμένων διασυνοριακών περιοχών, καθώς και της συγκρότησης ομάδας εργασίας στο Συμβούλιο με αποστολή την καταγραφή της συντελούμενης προόδου στις μακροπεριφερειακές στρατηγικές. Επισημαίνει ότι η συμμετοχή των υποεθνικών αρχών και της εν λόγω ομάδας εργασίας κατά την ανάπτυξη και διαχείριση των μέσων αυτών εξακολουθεί να αποτελεί στοιχείο καθοριστικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων τους.

38. θεωρεί απαραίτητο να δοθεί ώθηση σε μια πολυκεντρική ανάπτυξη που θα είναι γεωγραφικά ισορροπημένη μεταξύ των διαφόρων περιοχών χάρη σε αποφασιστική δράση για τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος, τη συνεργασία στους τομείς της ενέργειας, του κλίματος και του περιβάλλοντος, της έρευνας και της καινοτομίας, της ευκολίας πρόσβασης και της ελκυστικότητας των περιοχών, καθώς και χάρη σε μια βιώσιμη πολιτική μεταφορών, βασισμένη σε μια στρατηγική που λαμβάνει υπόψη τις εδαφικές ιδιαιτερότητες.

39. υπογραμμίζει τον ρόλο των υποδομών μεταφορών ως μέσου της εδαφικής συνοχής. Ιδιαίτερης προσοχής χρήζουν οι περιφέρειες που αντιμετωπίζουν γεωγραφικές και δημογραφικές προκλήσεις⁽¹¹⁾. Στο πλαίσιο αυτό, επισημαίνει τη δυνατότητα αξιοποίησης των ευρωπαϊκών ομίλων εδαφικής συνεργασίας (ΕΟΕΣ) ως μέσου στήριξης των διασυνοριακών συνδέσεων, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων με τρίτες χώρες, καθώς επίσης και διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων όπως ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη».

40. ζητεί από την Επιτροπή να συνεχίσει και να εντείνει τις προσπάθειές της για την ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ, με έμφαση στην εξάλειψη των σημείων κυκλοφοριακής συμφόρησης, τη διευκόλυνση της διακρατικής σύνδεσης και την ενίσχυση της συμμετοχής των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη δημιουργία διαύλων για τους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου.

41. τονίζει, όπως επισημαίνεται στην έκτη έκθεση, ότι στις κατευθυντήριες γραμμές για την ανάπτυξη του ΔΕΔ-Μ τίθεται ως στόχος η εξασφάλιση ενός πραγματικά πολυτροπικού δικτύου σε επίπεδο ΕΕ –το οποίο θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τους σιδηροδρόμους– τόσο με τη δημιουργία νέων υποδομών όσο και με τη βελτίωση των ήδη υφιστάμενων. Επ' αυτού, η ΕτΠ θεωρεί απαραίτητο να υπάρχουν βιώσιμα, ανταγωνιστικά, ενεργειακά αποδοτικά και πιο φιλικά προς το περιβάλλον μέσα μεταφοράς, να ενθαρρυνθεί η διατροφικότητα, η συμπληρωματική χρήση των διαφόρων τρόπων μεταφοράς, και να υλοποιηθούν έργα υποδομής στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, στις διασυνοριακές περιοχές, στις περιοχές με φυσικά μειονεκτήματα που παρακωλύουν την πρόσβασή τους στην εσωτερική αγορά και σε όσες αντιμετωπίζουν προβλήματα τοπικής συνοχής.

Η εδαφική ατζέντα και η στρατηγική «Ευρώπη 2020»

42. επισημαίνει ότι στην εδαφική ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020 επιβεβαιώνεται η σημασία της εδαφικής προσέγγισης για την εφαρμογή της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Πρέπει δε να αξιοποιηθεί η ευκαιρία αναθεώρησης της στρατηγικής, προκειμένου να συμπεριληφθεί σε αυτήν μια ευρύτερη εδαφική διάσταση. Ως εκ τούτου, οι στόχοι της ΕΕ που καθορίζονται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» μπορούν να επιτευχθούν μόνο εάν ληφθεί υπόψη η εδαφική διάσταση της στρατηγικής, καθότι οι αναπτυξιακές δυνατότητες κάθε περιφέρειας είναι διαφορετικές⁽¹²⁾.

⁽¹⁰⁾ «Πολυκεντρική εδαφική ανάπτυξη σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο», συζήτηση στρογγυλής τραπέζης της επιτροπής COTER στην πόλη Φαμπριάνο της Ιταλίας, 10 Ιουλίου 2014.

⁽¹¹⁾ Για συγκεκριμένες συστάσεις, βλέπε τη γνωμοδότηση της ΕτΠ με θέμα «Κινητικότητα σε περιφέρειες με γεωγραφικές και δημογραφικές προκλήσεις» (CdR 1691/2014).

⁽¹²⁾ Εδαφική ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020. «Προς μια Ευρώπη έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς, με ποικίλες περιφέρειες».

43. Για άλλη μία φορά ζητεί να υποβληθεί λευκή βίβλος για την εδαφική συνοχή με βάση την ανάλυση της αλληλεξάρτησης μεταξύ της εδαφικής ατζέντας της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2020 και της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» έτσι ώστε να προληφθεί η αύξηση των κατά τόπους αποκλίσεων στην ΕΕ⁽¹³⁾.

44. υποστηρίζει ότι η πολιτική συνοχής της ΕΕ σε συνδυασμό με τον στόχο της για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή πρέπει να συμβάλει αναμφίβολα στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και στο μέλλον. Μέσω της ισχυρότερης σύνδεσης των στόχων της ανάπτυξης και της σύγκλισης, η πολιτική συνοχής θα συντελέσει στον περιορισμό των ανισοτήτων που παρατηρούνται στην ΕΕ, με μέλημα την επίτευξη των βασικών στόχων της στρατηγικής, και άρα στη μακροπρόθεσμη βελτίωση της ευημερίας σε ολόκληρη την Ευρώπη. Έχει εξαιρετική σημασία να αξιοποιηθεί στο έπακρο και με συνέπεια αυτή η δυνατότητα μέσω της ανάπτυξης ειδικών δράσεων με βάση την πρακτική των συμπράξεων της πολιτικής για τη συνοχή και στο πλαίσιο των στρατηγικών που βασίζονται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιφερειών, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές συνθήκες και ευκαιρίες.

45. υποστηρίζει, επομένως, την ιδέα της πρότασης ενός κώδικα δεοντολογίας σχετικά με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020»⁽¹⁴⁾, βασισμένο στον Ευρωπαϊκό κώδικα δεοντολογίας για την εταιρική σχέση, έτσι ώστε τόσο οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές όσο και άλλα μέρη να συμμετάσχουν στον σχεδιασμό και την εφαρμογή μακροπρόθεσμων στρατηγικών εγγράφων που επηρεάζουν την εδαφική ανάπτυξη.

Το όραμα για την Ευρώπη

46. υπογραμμίζει τις πρωτοβουλίες που ανέλαβε η ESPON για την ανάπτυξη ενός συνόλου δεικτών σε σχέση με την ευρωπαϊκή εδαφική ανάπτυξη οι οποίοι μπορούν να βοηθούν τους φορείς λήψης αποφάσεων κατά τη μέτρηση και την παρακολούθηση της εδαφικής συνοχής. Αιτείται δε ρητά την καθιέρωση δεικτών που να αντικατοπτρίζουν τον αντίκτυπο των εδαφικών και πληθυσμιακών μειονεκτημάτων (π.χ. διασπορά, μικρή πληθυσμιακή πυκνότητα, πληθυσμιακές εκροές ή γήρανση του πληθυσμού) στη βιώσιμη, έξυπνη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

47. κρίνει ότι επείγει αφ' ενός μεν να καταρτιστούν συγκρίσιμα στατιστικά δεδομένα για τις τοπικές και υποτοπικές περιοχές, αφ' ετέρου δε να μεταφερθεί η υπάρχουσα αστική-αγροτική κατηγοριοποίηση του ΟΟΣΑ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε κατηγορίες της Eurostat, οι οποίες, με βάση αξιόπιστες επιτόπιες πληροφορίες, θα συμβάλλουν στη χάραξη και στην αξιολόγηση της πολιτικής της ΕΕ.

48. επισημαίνει ότι η δημιουργία μιας ανοικτής και πολυκεντρικής Ευρώπης είναι η πιο συνεκτική εδαφική στρατηγική που υποστηρίζει την οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα, την κοινωνική συνοχή και στόχους που συνδέονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία προωθείται από τη στρατηγική «Ευρώπη 2020» και την εδαφική ατζέντα Ευρωπαϊκή Ένωση 2020 για τις επόμενες δεκαετίες⁽¹⁵⁾. Εκφράζει τη στήριξή της στη στρατηγική που συνδυάζει ανάπτυξη και συνοχή δημιουργώντας βιώσιμες τοποθεσίες.

49. αναγνωρίζει, τέλος, ότι πρέπει να υπάρξει κοινός στρατηγικός χωροταξικός σχεδιασμός στην Ευρώπη με βάση ένα συνολικό όραμα για τη μελλοντική ανάπτυξη, έτσι ώστε να υποστηριχθεί η βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των ευρωπαϊκών πολιτικών στην περιφερειακή ανάπτυξη⁽¹⁶⁾.

Βρυξέλλες, 17 Απριλίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽¹³⁾ CoR 2014/2333.

⁽¹⁴⁾ Σχέδιο αναθεώρησης της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

⁽¹⁵⁾ Έγγραφο με τίτλο «Making Europe Open and Polycentric» στο πλαίσιο του προγράμματος «Σενάρια και όραμα για την ευρωπαϊκή επικράτεια 2050», ESPON.

⁽¹⁶⁾ Έγγραφο με τίτλο «Making Europe Open and Polycentric» στο πλαίσιο του προγράμματος «Σενάρια και όραμα για την ευρωπαϊκή επικράτεια 2050», ESPON.

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ευκαιρίες αποδοτικής χρήσης των πόρων στον οικοδομικό τομέα»

(2015/C 195/06)

Εισηγητής:	ο κ. Csaba Borboly (RO/PPE), Πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου της Harghita
Έγγραφο αναφοράς:	Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών — Ευκαιρίες αποδοτικής χρήσης των πόρων στον οικοδομικό τομέα COM(2014) 445 final

I. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. υποστηρίζει πλήρως τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάπτυξη κοινών στόχων και δεικτών που θα αποτελέσουν τη βάση κοινών ευρωπαϊκών προτύπων για την αποδοτική χρήση των πόρων στον κλάδο των οικοδομών, προκειμένου να ενισχυθούν ο συντονισμός και η συνοχή της πολιτικής στον χώρο αυτό. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές συμμετέχουν καθοριστικά στην προώθηση της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων, αναγνωρίζοντας τη συμβολή της στη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω του θετικού της αντίκτυπου στο περιβάλλον, το κλίμα, την οικονομία και την κοινωνία. Επίσης, οι αρχές αυτές μπορούν να χρησιμοποιήσουν μέσα όπως οι «πράσινες» δημόσιες συμβάσεις και να ενισχύσουν έτσι την αγορά επεξεργασμένων προϊόντων από απόβλητα δόμησης και κατεδάφισης (ΑΔοΚ).

2. εκφράζει, συνεπώς, ανησυχία για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν αναφέρει πουθενά στην ανακοίνωσή της τον ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών, παρόλο που της έχει επιστήσει την προσοχή στην πτυχή αυτή σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις της για συναφή θέματα. Υπογραμμίζει τον κεντρικό ρόλο των τοπικών και των περιφερειακών αρχών ως επενδυτών, όχι μόνο στον κλάδο των οικοδομών αυτόν καθ'αυτόν, αλλά και σε θέματα δημόσιων συμβάσεων, εφαρμογής της ενωσιακής και της εθνικής νομοθεσίας για τα κτίρια, υποστήριξης των τοπικών επιχειρήσεων και της καινοτομίας, καθώς και ενημέρωσης των επενδυτών και του ευρύτερου κοινού. Για τον λόγο αυτό, ζητεί από την Επιτροπή να αναλύσει πώς θα μπορούσαν η Επιτροπή των Περιφερειών και οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές να συμμετάσχουν στις διαβουλεύσεις που θα ακολουθήσουν την παρούσα ανακοίνωση.

3. υπογραμμίζει ότι, δεδομένου του εύρους και της πολυπλοκότητας της πολιτικής για τις βιώσιμες δομικές κατασκευές, οι πρωτοβουλίες πρέπει να βασίζονται σε μίαν ολιστική προσέγγιση, στην οποία να λαμβάνονται υπόψη όλες οι πτυχές που σχετίζονται με τις ανάγκες και τις ανησυχίες των ατόμων, των κοινοτήτων και των οργανισμών που θα τις χρησιμοποιήσουν. Οι τοπικές συνθήκες και τα οφέλη για την τοπική οικονομία πρέπει να θεωρούνται σημαντικές πτυχές της βιωσιμότητας, π.χ. μέσω της προώθησης της χρήσης τοπικών οικοδομικών υλικών (με σεβασμό της βασικής αρχής της ελεύθερης κυκλοφορίας), τα οποία συχνά θεωρούνται τα πλέον αποδοτικά και μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία.

A. Βασικά προβλήματα

4. θεωρεί απαραίτητο το γεγονός ότι ανακυκλώσιμα απόβλητα δόμησης και κατεδάφισης (ΑΔοΚ) κτιρίων του τριτογενούς τομέα μεταφέρονται συχνά σε χώρους υγειονομικής ταφής χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση της οικονομικής βιωσιμότητας της συλλογής και ανακύκλωσής τους. Η ΕτΠ θεωρεί ότι πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην ολοκλήρωση του κύκλου της ανακύκλωσης, π.χ. με τον καθορισμό χωριστών στόχων για συγκεκριμένους τύπους αποβλήτων, τη θέσπιση υποχρεωτικών διατάξεων για τον έλεγχο, την αποξήλωση και τη διαλογή των ΑΔοΚ πριν από την κατεδάφιση ή την ανακαίνιση κτιρίων του τριτογενούς τομέα, όπως ήδη προβλέπεται στη νομοθεσία ορισμένων τοπικών ή περιφερειακών αρχών.

5. πιστεύει ότι το «πρασίνισμα» (η φιλικότερη προς το περιβάλλον λειτουργία) του οικοδομικού τομέα απαιτεί από τις δημόσιες αρχές να παρέχουν στους πελάτες, στους εργολάβους και στις κατασκευαστικές επιχειρήσεις του οικοδομικού τομέα ένα πλαίσιο για τη μετάβαση σε φιλικότερες προς το περιβάλλον πρακτικές, διότι το στάδιο της κατασκευής είναι ζωτικής σημασίας για τις περιβαλλοντικές επιδόσεις κάθε κτιρίου σε όλο τον κύκλο ζωής του. Η μετάβαση αυτή δεν θα συμβεί τόσο γρήγορα όσο θα ανέμενε κανείς, λόγω απουσίας κοινών δεικτών και προτύπων της ΕΕ, αλλά και επειδή δεν υπάρχουν οικονομικά βιώσιμα επιχειρηματικά μοντέλα για την επιλογή πιο οικολογικών και πιο αποδοτικών ως προς τη χρήση πόρων οικοδομικών τεχνικών και υλικών σε σύγκριση με την τρέχουσα κατάσταση.

6. θεωρεί απαραίτητο να διασαφηνιστεί ότι τα υλικά που προέρχονται από κατεδαφίσεις ενδέχεται να προέρχονται τόσο από την πλήρη κατεδάφιση ενός κτιρίου όσο και από την ανακαίνισή του· γι' αυτό, είναι αναγκαίο να διευκρινιστεί πως η έννοια της κατεδάφισης περιλαμβάνει και τη μερική κατεδάφιση των κτιρίων για λόγους ανακαίνισης. Στην πλειονότητα των περιφερειών, το σύνολο των αποβλήτων που παράγονται κατά την ανακαίνιση είναι μεγαλύτερο από το σύνολο των αποβλήτων που παράγονται κατά την πλήρη κατεδάφιση των κτιρίων·

7. συγχαίρει την Επιτροπή για την πρόθεσή της να ενθαρρύνει την αγορά των ανακυκλωμένων αποβλήτων δόμησης και κατεδάφισης, παρέχοντας μεγαλύτερη υποστήριξη σε έργα έρευνας και επίδειξης. Αυτά τα έργα, στο πλαίσιο του προγράμματος Horizon 2020 και σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα πρέπει να έχουν μέλημα την ανάπτυξη λύσεων που θα καταστήσουν οικονομικά ελκυστικότερη την ανακύκλωση. Επίσης, η ΕτΠ τάσσεται υπέρ της καθιέρωσης μέσων για την ενίσχυση των αγορών δευτερογενών προϊόντων ΑΔΟΚ·

B. Οι αυτοδιοικητικές αρχές και η υποστήριξη της πολιτικής για την αποδοτική χρήση των πόρων

8. θεωρεί ότι, για τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές σε όλη την Ένωση, ο πρώτιστος στόχος είναι η προώθηση των προσπάθειών για την ανάπτυξη κοινών δεικτών, οι οποίοι συνιστούν απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη κοινών στόχων και προτύπων για το πρασίνισμα του οικοδομικού τομέα. Είναι προς το συμφέρον των τοπικών και των περιφερειακών αρχών να τονίσουν τη σπουδαιότητα των οικολογικών και των οικονομικών προκλήσεων που αντιμετωπίζονται κατά τη διαδικασία βελτίωσης της αποδοτικής χρήσης των πόρων στον οικοδομικό τομέα·

9. υπογραμμίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι αυτοδιοικητικές αρχές διαδραματίζουν ήδη σημαντικό ρόλο στην προώθηση των βιώσιμων οικοδομών με χαμηλό ή μηδενικό κόστος μέσω των τοπικών ή περιφερειακών οικοδομικών κανονισμών. Οι βέλτιστες πρακτικές που προκύπτουν σε εφαρμογή αυτών των κανονισμών, όπως οι ελάχιστες απαιτήσεις για τα επίπεδα φυσικού φωτισμού, την ενεργειακή απόδοση ή τα δομικά υλικά, θα μπορούσαν να συμβάλουν σημαντικά στην προώθηση πραγματικά βιώσιμων δομικών κατασκευών στην Ευρώπη και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να προωθηθούν·

10. υπενθυμίζει ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου των κτιρίων, καθώς στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους αναπτύσσουν κατάλληλα μέτρα και υλοποιούν στρατηγικές για την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων, αναλύοντας προσεκτικά τις τοπικές ιδιαιτερότητες και πτυχές·

11. καλεί τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να κάνουν χρήση μέσω και πρακτικών χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού κατά τη διαμόρφωση πολιτικών για τη βιωσιμότητα των κτιρίων. Θα πρέπει επίσης να συνεκτιμώνται οι πτυχές που αφορούν τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, την ενεργειακή απόδοση, τη διαχείριση των αποβλήτων και τη λειτουργία και συντήρηση·

12. καλεί, σε αυτό το πλαίσιο, τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να υιοθετήσουν ολιστική προσέγγιση καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του κτιρίου, συμπεριλαμβανομένων των οικοδομικών υλικών, του σχεδιασμού και της κατασκευής ενός κτιρίου, της συντήρησής και της ανακαίνισής του για την προώθηση αποδοτικότερης χρήσης των υλικών, της κατανάλωσης ενέργειας και νερού και της καλύτερης διαχείρισης των αποβλήτων·

13. θεωρεί εξαιρετικά σημαντικές τις προσπάθειες που έχουν καταβάλει μέχρι σήμερα οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές της Ευρώπης, με εξέχοντα παραδείγματα τη στρατηγική για την ενεργειακή απόδοση της περιφέρειας Emilia Romagna και το σχέδιο για το κλίμα «Ενέργεια — Alto Adige 2050» της αυτόνομης επαρχίας του Bolzano, τα προγράμματα εντοπισμού νέων τεχνολογιών και προσεγγίσεων με βάση την τοπική παραδοσιακή αρχιτεκτονική της επαρχίας Harghita στη Ρουμανία ή τις καινοτομικές δραστηριότητες της πόλης Rakvere στην Εσθονία και της τοπικής κοινότητας Ανάβρας του Δήμου Αλμυρού Μαγνησίας στην Ελλάδα. Αυτές και άλλες παρόμοιες πρωτοβουλίες αποτελούν πρωτοπόρα παραδείγματα στον τομέα της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της βιώσιμης δόμησης·

14. παρατηρεί ότι οι βιομηχανικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τα δομικά υλικά του τομέα της πράσινης δόμησης και κατεδάφισης αναμένεται να δημιουργήσουν πολυάριθμες θέσεις εργασίας. Η κατάρτιση τοπικών και περιφερειακών σχεδίων δράσης για αυτές τις δραστηριότητες, σε συνδυασμό με την κατάλληλη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, θα συμβάλει σημαντικά στην επίτευξη των στόχων της αποδοτικής χρήσης των πόρων·

15. πιστεύει ότι μια πρωτοβουλία όπως το Σύμφωνο των Δημάρχων θα μπορούσε να φανεί χρήσιμη και για την αντιμετώπιση της πρόκλησης της αποδοτικής χρήσης των πόρων, πιστεύει δε ακράδαντα ότι θα πρέπει να διερευνηθούν κατάλληλοι τρόποι για να γίνει αυτό, μόλις εγκριθούν συγκεκριμένοι στόχοι της ΕΕ για την αποδοτική χρήση των πόρων·

16. επισημαίνει επίσης πως η χρήση των πόρων καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τις αποφάσεις που αφορούν τον σχεδιασμό και από την επιλογή των δομικών υλικών. Γι' αυτό, όπως αναφέρει και η Επιτροπή, για να συμβάλουν στην επίτευξη προόδου όσον αφορά την αποδοτική χρήση των πόρων, οι μηχανικοί, οι σχεδιαστές, οι κατασκευαστές, οι εργολάβοι, οι αρχές και οι τελικοί χρήστες χρειάζονται αξιόπιστες και εύχρηστες πληροφορίες για να αποφασίζουν με γνώμονα τον βιώσιμο σχεδιασμό. Επομένως, και δεδομένου ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές αποτελούν τους φορείς έγκρισης που βρίσκονται εγγύτερα σε όλους τους ενδιαφερομένους, σε αυτές επαφίεται να αναπτύξουν ειδικές ενημερωτικές συνεδρίες για την ευαισθητοποίηση, καθώς και πολιτικές ενημέρωσης και μηχανισμούς στήριξης και ενθάρρυνσης της χρήσης αυτών των πόρων με χρηματοδότηση μέσω των ειδικών προς τούτο κονδυλίων των ευρωπαϊκών ταμείων. Αυτές οι πολιτικές θα πρέπει να εντάσσονται σε μια κοινή ευρωπαϊκή προσέγγιση όσον αφορά την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων, η οποία θα πρέπει να περιλαμβάνει όλους τους βασικούς δείκτες που θα έχουν καθοριστεί·

17. καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει για την ενεργή συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη διαμόρφωση πλαισίου βασικών δεικτών για την αξιολόγηση των περιβαλλοντικών επιδόσεων των κτιρίων καθ' όλη τη διάρκεια ζωής τους. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές πρέπει να συμμετάσχουν στις διαβουλεύσεις και σε όλη τη διαδικασία κατάρτισης αυτών των δεικτών·

18. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο, όχι μόνο ως το πολιτικό επίπεδο που πραγματοποιεί επενδύσεις, αλλά και ως ιδιοκτήτες δημόσιων κτιρίων, εργατικών κατοικιών και δικτύων υποδομών κοινής ωφελείας·

19. επαναλαμβάνει την αντίθεσή της στο σύστημα μακροοικονομικής αιρεσιμότητας που επιτρέπει την τιμωρία ενός κράτους μέλος που δεν πληροί τις νομικές υποχρεώσεις του δυνάμει του δικαίου της ΕΕ (για παράδειγμα σχετικά με τους στόχους για τα απόβλητα ή την ενεργειακή απόδοση) παρακρατώντας εν μέρει ή πλήρως τη χρηματοδότηση από τα ευρωπαϊκά διαρθρωτικά και επενδυτικά ταμεία. Το σύστημα αυτό ενέχει τον κίνδυνο να πλήξει τις αυτοδιοικητικές αρχές, ανεξαρτήτως της έκτασης της συμβολής τους στους πολιτικούς στόχους·

20. καλεί τις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές να ενισχύσουν τη συνεργασία τους στο πεδίο των πράσινων δημόσιων συμβάσεων, ώστε να συμβάλουν στη βελτίωση της ικανότητας του τοπικού και του περιφερειακού επιπέδου να εκπληρώσει τους φιλόδοξους στόχους της ΕΕ όσον αφορά τα βιώσιμα κτίρια·

Γ. Ορισμοί, δείκτες, Έρευνα και Ανάπτυξη

21. υπενθυμίζει πως η οικοδομική βιομηχανία είναι απλώς ένα μέσο και ότι τα κτίρια μπορεί να έχουν τόσο θετικό όσο και αρνητικό αντίκτυπο σε συγκεκριμένο πολεοδομικό, αρχιτεκτονικό, κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό πλαίσιο. Γι' αυτό, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δίδεται στο πρόβλημα της βιωσιμότητας στο πλαίσιο των πολύπλοκων αυτών διασυνδέσεων·

22. υπενθυμίζει ότι τα τεχνικά χαρακτηριστικά και οι επιδόσεις ορισμένων δομικών υλικών μεταβάλλονται γρήγορα μετά την κατασκευή τους και ότι αυτή η διεργασία συνεχίζεται ενίοτε ακόμα και μετά τη χρήση τους στις οικοδομές. Είναι, συνεπώς, ιδιαίτερα σημαντικό να αναλυθεί κατά πόσο και υπό ποιες συνθήκες αυτά τα υλικά μετά την κατεδάφιση είναι κατάλληλα για επαναχρησιμοποίηση και να εξεταστεί μήπως είναι απαραίτητη η δημιουργία χωριστών συστημάτων πιστοποίησης για αυτά τα υλικά·

23. παρόλα αυτά, εφιστά την προσοχή στην ανάγκη να συνεχιστούν οι έρευνες στο πεδίο της συντήρησης και της φροντίδας των κτιρίων και των συναφών εγκαταστάσεων, ως δυνατότητας παράτασης του κύκλου ζωής τους. Πιο συγκεκριμένα, πρέπει να ενθαρρυνθεί η σύναψη συμβάσεων ενεργειακού εφοδιασμού, βελτίωσης και συντήρησης ενεργειακών εγκαταστάσεων με επιχειρήσεις ενεργειακών υπηρεσιών·

24. υπογραμμίζει ότι η χρήση σε μεγάλη κλίμακα, π.χ. στην οδοποιία, δομικών υλικών που προέρχονται από κατεδαφίσεις πρέπει να αντιμετωπιστεί ως ερευνητικό πεδίο πρωτεύουσας σημασίας, διότι πολλά δομικά υλικά περιέχουν πλείστα βλαβερά, επικίνδυνα και μολυσματικά συστατικά και ούτε η εκτίμηση του αντίκτυπου τους ούτε η μείωση των ενδεχόμενων εγγενών τους κινδύνων για το περιβάλλον και την υγεία των ανθρώπων είναι σήμερα θέματα που έχουν επιλυθεί·

25. φρονεί ότι η επανακατάλυση παραδοσιακών τεχνικών και υλικών δόμησης μπορεί να προσφέρει μεγάλες δυνατότητες στον ευρωπαϊκό οικοδομικό τομέα: πρόκειται για στοιχεία που συχνά υποδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι τοπικοί πόροι για αποτελεσματικές και προσαρμοσμένες στις τοπικές συνθήκες λύσεις χωρίς να συνεπάγονται, λαμβανομένης υπόψη της χρήσης της γης, το άνοιγμα νέων λατομείων όταν αυτά δεν εντάσσονται σε ένα ομοιογενές πλαίσιο·

26. υπενθυμίζει ότι θα πρέπει να αναλυθεί αν η αποκατάσταση υφιστάμενων κτιρίων αποτελεί κατάλληλη λύση σε κάθε περίπτωση: τα κτίρια που υπάρχουν σε πολλές περιφέρειες της Ευρώπης, ιδίως δε τα εμπορικά, οι κατοικίες και τα δημόσια, δεν μπορούν να ανακαινιστούν έτσι ώστε να παρέχουν επαρκές επίπεδο άνεσης, παρά μόνο με σημαντικές επενδύσεις. Οι καταστάσεις αυτές εφιστούν την προσοχή στο γεγονός ότι, παρόλο που, από την άποψη της αποδοτικής χρήσης των πόρων σε κάθε κτίριο, η αποκατάσταση υφιστάμενων κτιρίων αποτελεί πάντοτε καλύτερη λύση από την κατεδάφισή τους ή την οικοδόμηση νέων, μερικές φορές η αισθητική, αρχιτεκτονική και κοινωνική αξία ενός νέου κτιρίου είναι πολύ πιο σημαντική, ιδίως από τη σκοπιά του χρήστη. Πρέπει, επομένως, εκτός από τις αμιγώς τεχνικές πτυχές, να λαμβάνονται υπόψη και τα αρχιτεκτονικά, κοινωνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά μελήματα, καθώς και η οπτική του χρήστη, προκειμένου να κριθεί αν η αποκατάσταση υφιστάμενων κτιρίων αποτελεί ενδεδειγμένη λύση·

27. επίσης, υπενθυμίζει τις τεράστιες δυνατότητες του τομέα των βιώσιμων οικοδομών να δημιουργεί νέες θέσεις εργασίας, ιδίως εάν ληφθεί υπόψη ότι είναι μέρος ενός οικονομικού κλάδου, του κατασκευαστικού, που τόσο πολύ έχει πληγεί από την κρίση. Με την υποστήριξη και την κατάλληλη εκπαίδευση στις νέες βιώσιμες και οικολογικές κατασκευαστικές μεθόδους, πολλοί άνεργοι προερχόμενοι από τον εν λόγω κλάδο θα μπορούσαν να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας·

28. συνιστά, κατά την ανάπτυξη των ενιαίων κριτηρίων αξιολόγησης της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας των κτιρίων, να συνεκτιμηθούν ρητώς (ως βασικοί δείκτες) οι ανανεώσιμες πρώτες ύλες, οι οποίες κατά προτίμηση θα είναι γηγενείς ή τοπικής προέλευσης και θα υπόκεινται σε μηχανισμούς ιχνηλασιμότητας. Επαναλαμβάνει ότι η χρήση ανανεώσιμων πρώτων υλών μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην προστασία των πόρων κατά την οικοδόμηση κτιρίων, καθώς η χρήση τους σε αυτόν τον τομέα δεν περιορίζεται στη δόμηση (π.χ. ξυλοκατασκευές) και τη μόνωση, αλλά επεκτείνεται και στους εσωτερικούς χώρους (δάπεδα, τοιχοποιίες, σχεδιασμός της επιφάνειας) κλπ. Αυτό ισχύει ιδιαίτερος στην περίπτωση της «αλυσιδωτής χρήσης» των ανανεώσιμων πρώτων υλών, δηλαδή της πολλαπλής χρήσης τους σε διάφορα στάδια. Επίσης, οι ανανεώσιμες πρώτες ύλες μπορεί να αντικαταστήσουν τη χρήση ορυκτών καυσίμων για τη θέρμανση των κτιρίων και, κατ' αυτόν τον τρόπο, να συμβάλουν στον περιορισμό των περιβαλλοντικών επιπτώσεων·

29. εφιστά την προσοχή στο γεγονός ότι το έγγραφο της Επιτροπής δεν περιέχει αναφορά στη χρήση των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας στα κτίρια, παρά την προφανή συμβολή τους στη βιωσιμότητα των κτιρίων. Η ενσωμάτωση ηλιοθερμικών, φωτοβολταϊκών και αιολικών συστημάτων παραγωγής ενέργειας στα κτίρια, καθώς και η χρήση βιομάζας για τη θέρμανση χώρων ή νερού, μπορεί να συμβάλει σημαντικά στη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου των κτιρίων καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής τους, ιδίως όσον αφορά τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Επίσης, αξίζει να αναφερθούν και άλλες τεχνολογίες όπως η γεωθερμία, οι δυνατότητες κεντρικής παραγωγής, η ενεργοποίηση αποτελεσματικών αστικών υποδομών θέρμανσης και ψύξης, η χρήση ΑΠΕ και απορριπτόμενης θερμότητας ή η συμπαραγωγή ενέργειας υψηλής απόδοσης. Για να είναι σωστή η ανάλυση, πρέπει να ληφθούν επίσης υπόψη τα υλικά και η ενέργεια που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή των ηλεκτροπαραγωγών συστημάτων και της ενέργειας·

30. θεωρεί ότι πρέπει να αποσαφηνιστούν και να συμφωνηθούν το συντομότερο δυνατό σε επίπεδο ΕΕ κοινοί ορισμοί για τους όρους που χρησιμοποιούνται συχνά χωρίς διάκριση, όπως: «παθητικό κτίριο», «πράσινο κτίριο», «βιώσιμο κτίριο», «κτίριο χαμηλής κατανάλωσης ενέργειας» ή «κτίριο μηδενικών ανθρακούχων εκπομπών». Χρειάζεται επειγόντως να επιτευχθεί πρόοδος μέσω κατάλληλων πρωτοβουλιών Έρευνας και Ανάπτυξης και διαβουλεύσεων, καθώς οι ορισμοί αυτοί θα αποτελέσουν τη βάση για τη θέσπιση κοινών προτύπων και μέτρων πολιτικής σε αυτόν τον τομέα στο μέλλον·

31. υπογραμμίζει ότι, εκτός από την επαναχρησιμοποίηση των μετάλλων και του γυαλιού, που εξετάζεται εκτενώς στην ανακοίνωση, οι έρευνες αποκαλύπτουν ενδιαφέροντα δεδομένα όσον αφορά το σκυρόδεμα και το ξύλο. Ως δομικά υλικά, το σκυρόδεμα και το ξύλο έχουν ιδιότητες που τα καθιστούν πρόσφορα για επαναχρησιμοποίηση, με εύκολη διαλογή και απλή ανακύκλωση και/ή χρήση. Θα πρέπει, συνεπώς, να δοθεί προτεραιότητα στις αναλύσεις που διενεργούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο όσον αφορά την επαναχρησιμοποίηση αυτών των υλικών·

32. όσον αφορά τη χρήση του ξύλου και άλλων φυσικών δομικών υλικών, φρονεί ότι δεν πρέπει να παραβλεφθεί το γεγονός ότι οι αυξανόμενες ανάγκες της οικοδομικής βιομηχανίας θα επιφέρουν άμεσες ή έμμεσες αλλαγές στη χρήση της γης και στα οικοσυστήματα. Είναι σημαντικό να μην επαναληφθούν σε αυτόν τον τομέα τα λάθη που διαπράχθηκαν στο παρελθόν κατά την παραγωγή βιομάζας για ενέργεια, αλλά να εξεταστούν λεπτομερώς οι αλλαγές στη χρήση της γης και στα οικοσυστήματα και να ληφθούν υπόψη κατά τον καθορισμό κοινών στόχων και δεικτών για την αποδοτική χρήση των πόρων στον οικοδομικό τομέα·

33. προτείνει να συμπεριληφθούν στα πανεπιστημιακά προγράμματα σπουδών των μηχανικών, των αρχιτεκτόνων και των οικονομολόγων, παράλληλα με τις διαδικασίες αποδοτικής χρήσης των πόρων, πρακτικές για τη μείωση της πρόσθετης χρήσης υλικών και της παραγωγής αποβλήτων ως αποτέλεσμα αλλαγών στον σχεδιασμό·

34. φρονεί ότι, για την αξιολόγηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων, ιδίως στην περίπτωση της ανακύκλωσης των αποβλήτων δόμησης και κατεδάφισης, θα πρέπει να λαμβάνονται επίσης υπόψη το κόστος και ο αντίκτυπος της διαλογής και της μεταφοράς. Προς τούτο, θα πρέπει να καθιερωθούν πλήρως τυποποιημένες διαδικασίες αναλύσεων και να συμπεριληφθεί στις πολιτικές διαδικασίες και στην Έρευνα και Ανάπτυξη η σύγκριση των επιλογών που προϋποθέτουν μεταφορά με τις δυνατότητες ανακύκλωσης επιτόπου ή σε τοπικό επίπεδο·

Δ. Διακυβέρνηση, εταιρική σχέση, μεταβίβαση γνώσεων

35. χαίρεται για το γεγονός ότι στην ανακοίνωση της Επιτροπής υπογραμμίζεται σαφώς, μεταξύ των προβλεπόμενων μέτρων, ο σημαντικός ρόλος της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών. Στο πλαίσιο αυτό, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στα σχέδια συνεργασίας μεταξύ ομάδων περιφερειών με παρόμοια χαρακτηριστικά. Στο πεδίο αυτό, δεν είναι δυνατό να επιλεγεί μία και η αυτή βέλτιστη πρακτική ή μια καθολικώς εφαρμοστέα προσέγγιση: οι τοπικοί και οι περιφερειακοί φορείς πρέπει να μάθουν ο ένας από τον άλλο ποιες είναι οι καταλληλότερες λύσεις, η δε συγκέντρωση τοπικών γνώσεων από διάφορες περιφέρειες μπορεί να παράσχει μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία·

36. υπογραμμίζει ότι πολλές αυτοδιοικητικές αρχές έχουν επισημάνει ότι τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν τα όργανα που έχουν συσταθεί βάσει των κανονισμών για την ενεργειακή απόδοση καθαρά τυπικά, σαν μηχανισμό ξένο προς το πνεύμα σχεδιασμού της περιφέρειας ή της χώρας τους. Επ' αυτού, η ΕτΠ συνιστά να εκπονηθεί ενδιάμεση έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας για την ενεργειακή απόδοση, χωρίς να δημιουργούνται νέες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων για τις αυτοδιοικητικές αρχές, αλλά με ενθάρρυνση της συμμετοχής αυτών σε εθελοντική βάση στην κατάρτιση της έκθεσης·

37. υπενθυμίζει ότι πολλές περιφέρειες δεν διαθέτουν ούτε επαρκείς γνώσεις ούτε τις κατάλληλες δεξιότητες, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει, ιδίως στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες, σε επιδείνωση της τεχνολογικής υστέρησης σε σχέση με τις πιο προηγμένες. Για να λυθεί αυτό το πρόβλημα, οι περιφέρειες αυτές θα πρέπει να υποστηριχθούν και με μηχανισμούς συνεργασίας, επικεντρωμένους ιδιαίτερα στις δυσκολίες μεταβίβασης των γνώσεων. Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα βελτιστοποίησης της μεταβίβασης γνώσεων σχετικά με τον σχεδιασμό και τα δομικά υλικά προς τις περιφέρειες με ανεπαρκείς δεξιότητες·

Ε. Μηχανισμός αντιστάθμισης

38. φρονεί ότι οι πολιτικοί ιδύνοντες θα πρέπει να έχουν επίγνωση του γεγονότος ότι για οποιαδήποτε αλλαγή του οικοδομικού τομέα απαιτείται πολιτική βούληση και ισχυρή ηγεσία από τα υψηλότερα επίπεδα της τοπικής και της περιφερειακής διοίκησης, τα οποία δεν μπορούν να αγνοούν τα προβλήματα των τοπικών και περιφερειακών επιχειρησιακών προϋπολογισμών, που είναι πάντα περιορισμένοι και παρέχουν ελάχιστα περιθώρια για επενδύσεις στη βελτίωση των κτιρίων, παρά την υψηλή απόδοση και την ταχεία απόσβεση αυτών των επενδύσεων·

39. τονίζει, πέραν των περιβαλλοντικών, τα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη των βιώσιμων κτιρίων σε σύγκριση με το κόστος κατασκευής και συντήρησης και υπογραμμίζει ότι, με βάση τα δεδομένα από την ανάλυση της αγοράς στην οποία αναφέρεται η Επιτροπή, το κόστος των επενδύσεων σε «πράσινες» οικοδομές υπερβαίνει κατά μικρό μόνο ποσοστό το κόστος της παραδοσιακής δόμησης·

40. θεωρεί σημαντικό να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα συγκεκριμένα προβλήματα που υπάρχουν στις αγροτικές περιοχές και στις μικρές και μεσαίου μεγέθους πόλεις. Θα πρέπει να αναγνωριστούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους στους ορισμούς των προτύπων, των στόχων και των άλλων μέτρων εφαρμογής, ώστε να μην πληγούν δυσανάλογα και να μπορούν να αποζημιωθούν σε περίπτωση που αυτό είναι αναγκαίο. Συνεπώς, η ερευνητική προτεραιότητα «Εξυπνες πόλεις» στο πρόγραμμα Horizon 2020 θα πρέπει να ονομαστεί «Εξυπνες πόλεις και περιφέρειες» και να συμπληρωθεί με μία νέα προτεραιότητα με τίτλο «Εξυπνες αγροτικές περιφέρειες και πόλεις».

Βρυξέλλες, 17 Απριλίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

111Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ, 16—17 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2015

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Επενδυτικό σχέδιο και Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων»

(2015/C 195/07)

Γενικός εισηγητής:	ο κ. Claude Gewerc (FR/PSE), Πρόεδρος του περιφερειακού συμβουλίου της Πικαρδίας
Έγγραφα αναφοράς:	«Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων — Επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη» (COM(2014) 903 final) Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων και την τροποποίηση των κανονισμών ΕΕ/1291/2013 και ΕΕ/1316/2013 — (COM(2015) 10 final)

I. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΕΣ ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ

Τροπολογία 1

Αιτιολογική σκέψη 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(1) Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση οδήγησε σε μείωση του επιπέδου των επενδύσεων στην Ένωση. Οι επενδύσεις υποχώρησαν περίπου κατά 15 % σε σχέση με την κορύφωση που εμφάνισαν το 2007. Η έλλειψη επενδύσεων στην Ένωση οφείλεται ειδικότερα στην αβεβαιότητα που επικρατεί στην αγορά αναφορικά με τη μελλοντική πορεία της οικονομίας και τους δημοσιονομικούς περιορισμούς που βαρύνουν τα κράτη μέλη. Η εν λόγω έλλειψη επενδύσεων επιβραδύνει την οικονομική ανάκαμψη και επηρεάζει αρνητικά τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τις μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές και την ανταγωνιστικότητα.	(1) Η οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση οδήγησε σε μείωση του επιπέδου των επενδύσεων στην Ένωση. Οι επενδύσεις υποχώρησαν περίπου κατά 15 % σε σχέση με την κορύφωση που εμφάνισαν το 2007, πλήττοντας με τον τρόπο αυτό όλες τις ευρωπαϊκές περιφέρειες . Η έλλειψη επενδύσεων στην Ένωση οφείλεται ειδικότερα στην αβεβαιότητα που επικρατεί στην αγορά αναφορικά με τη μελλοντική πορεία της οικονομίας και τους δημοσιονομικούς περιορισμούς που βαρύνουν τα κράτη μέλη. Η εν λόγω έλλειψη επενδύσεων επιβραδύνει την οικονομική ανάκαμψη και επηρεάζει αρνητικά τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τις μακροπρόθεσμες αναπτυξιακές προοπτικές και την ανταγωνιστικότητα. Ως εκ τούτου, εμποδίζει την υλοποίηση των στόχων της στρατηγικής «ΕΕ 2020» για την έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Τροπολογία 2

Αιτιολογική σκέψη 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(2) Απαιτείται μια σφαιρική αντιμετώπιση για την αναστροφή του φαύλου κύκλου που προκάλεσε η έλλειψη επενδύσεων. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και η δημοσιονομική ευθύνη αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την τόνωση των επενδύσεων. Σε συνδυασμό με μια νέα ώθηση στη χρηματοδότηση επενδύσεων, αυτές οι προϋποθέσεις μπορούν να συμβάλλουν στην καθιέρωση ενός ενάρετου κύκλου όπου τα επενδυτικά έργα συμβάλλουν στη στήριξη της απασχόλησης και της ζήτησης και οδηγούν σε διατηρήσιμη αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού.	(2) Απαιτείται μια σφαιρική αντιμετώπιση για την αναστροφή του φαύλου κύκλου που προκάλεσε η έλλειψη επενδύσεων. Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που στοχεύουν στη σύνδεση της βιώσιμης ανάπτυξης με τη δημοσιονομική ευθύνη και τη βελτίωση της αποδοτικότητας της δημόσιας δράσης αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για την μακροπρόθεσμη τόνωση των επενδύσεων. Σε συνδυασμό με μια νέα ώθηση στη χρηματοδότηση επενδύσεων, αυτές οι προϋποθέσεις μπορούν να συμβάλλουν στην καθιέρωση ενός ενάρετου κύκλου όπου τα επενδυτικά έργα στηρίζουν την απασχόληση και τη ζήτηση και οδηγούν σε διατηρήσιμη αύξηση του αναπτυξιακού δυναμικού.

Τροπολογία 3

Αιτιολογική σκέψη 8

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(8) Το ΕΤΣΕ αποτελεί τμήμα μιας συνολικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που επικρατεί όσον αφορά τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Η στρατηγική στηρίζεται σε τρεις άξονες: κινητοποίηση της χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση επενδύσεων, διοχέτευση των επενδύσεων στην πραγματική οικονομία και βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην Ένωση.	(8) Το ΕΤΣΕ αποτελεί τμήμα μιας συνολικής προσέγγισης για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που επικρατεί όσον αφορά τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Η στρατηγική στηρίζεται σε τρεις άξονες: κινητοποίηση της χρηματοδότησης για την πραγματοποίηση επενδύσεων, διοχέτευση των επενδύσεων στην πραγματική οικονομία, βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος στην Ένωση. Η στρατηγική πρέπει να είναι συμπληρωματική προς τον στόχο της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής σε ολόκληρη την Ένωση.

Τροπολογία 4

Αιτιολογική σκέψη 10

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(10) Σκοπός του ΕΤΣΕ θα πρέπει να είναι να συμβάλει στην επίλυση των δυσχερειών στη χρηματοδότηση και υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων στην Ένωση και να διασφαλίσει μεγαλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Στόχος είναι η μεγαλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση να είναι ιδιαίτερα επωφελής για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Είναι επίσης σκόπιμο να επεκταθεί το ευεργέτημα της αυξημένης πρόσβασης σε χρηματοδότηση σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, ήτοι επιχειρήσεις που απασχολούν έως 3 000 εργαζόμενους. Η υπέρβαση των υφιστάμενων επενδυτικών δυσχερειών της Ευρώπης θα πρέπει να συμβάλει στην ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης.	(10) Σκοπός του ΕΤΣΕ θα πρέπει να είναι να συμβάλει στην επίλυση των δυσχερειών στη χρηματοδότηση και υλοποίηση παραγωγικών επενδύσεων οικονομικής και κοινωνικής σημασίας στην Ένωση και να διασφαλίσει μεγαλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Στόχος είναι η μεγαλύτερη πρόσβαση σε χρηματοδότηση να είναι ιδιαίτερα επωφελής για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Είναι επίσης σκόπιμο να επεκταθεί το ευεργέτημα της αυξημένης πρόσβασης σε χρηματοδότηση σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, ήτοι επιχειρήσεις που απασχολούν έως 3 000 εργαζόμενους. Για να μεγιστοποιηθεί η πρόσβαση των ΜΜΕ και των επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης στις προτεινόμενες επενδύσεις, πρέπει να αποφευχθούν οι σύνθετες διαδικασίες και να παραμείνουν απλές.

Τροπολογία 5

Αιτιολογική σκέψη 11

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>(11) Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στηρίζει στρατηγικές επενδύσεις υψηλής οικονομικής προστιθέμενης αξίας που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης.</p>	<p>(11) Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στηρίζει στρατηγικές επενδύσεις μεγάλης αλλά και μικρότερης κλίμακας που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή που εντάσσονται στο πλαίσιο της στρατηγικής «ΕΕ 2020» για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Το ΕΤΣΕ πρέπει να συμπληρώνει τα υφιστάμενα προγράμματα της ΕΕ, ιδίως τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία και να ενθαρρύνει ή να επιταχύνει τα έργα υψηλότερου κινδύνου που επιτρέπουν την ενίσχυση της συνολικής απόδοσης της οικονομίας της Ένωσης και ενδέχεται να δημιουργήσουν δυναμική δημιουργίας προστιθέμενης αξίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Μέσω του ΕΤΣΕ πρέπει να δίνεται έμφαση στις περισσότερο απομονωμένες και λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες, έτσι ώστε να μην αυξηθεί περαιτέρω το επενδυτικό χάσμα, καθώς και για να ενθαρρυνθούν οι διεθνικές διασυνοριακές επενδύσεις. Επίσης, πρέπει οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να έχουν πιο ενεργό ρόλο και να δοθεί βαρύτητα στην αύξηση της ικανότητάς τους για καινοτομία.</p>

Τροπολογία 6

Αιτιολογική σκέψη 14

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>(14) Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στοχεύει σε έργα υψηλής κοινωνικοοικονομικής αξίας. Ειδικότερα, το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στοχεύει σε έργα που προωθούν τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα. Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στηρίζει ευρύ φάσμα χρηματοπιστωτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των μετοχικών τίτλων, των χρεωστικών τίτλων ή των εγγυήσεων, ώστε να προσφέρει την καλύτερη δυνατή κάλυψη των αναγκών εκάστου έργου. Το ευρύ αυτό φάσμα προϊόντων θα πρέπει να επιτρέπει την προσαρμογή του ΕΤΣΕ στις ανάγκες της αγοράς με παράλληλη ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων στα έργα. Το ΕΤΣΕ δεν θα πρέπει να υποκαταστήσει την ιδιωτική χρηματοδότηση από την αγορά, αλλά αντιθέτως θα πρέπει να δράσει ως καταλύτης για την ιδιωτική χρηματοδότηση με την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς, ώστε να εξασφαλιστεί η πλέον αποτελεσματική και στρατηγική χρήση των δημόσιων κονδυλίων. Η απαίτηση για εναρμόνιση με τις αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να συμβάλει σε αυτή την αποτελεσματική και στρατηγική χρήση.</p>	<p>(14) Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στοχεύει σε έργα υψηλής κοινωνικοοικονομικής προστιθέμενης αξίας. Ειδικότερα, το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στοχεύει σε έργα που προωθούν τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα. Πρέπει δε να θεσπιστεί ένα σύνολο σαφών κριτηρίων επιλογής των έργων καθώς και διαδικασιών για τη φάση της παρακολούθησης. Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στηρίζει ευρύ φάσμα χρηματοπιστωτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των δανείων, των μετοχικών τίτλων, των χρεωστικών τίτλων ή των εγγυήσεων, ώστε να προσφέρει την καλύτερη δυνατή κάλυψη των αναγκών εκάστου έργου. Το ευρύ αυτό φάσμα προϊόντων θα πρέπει να επιτρέπει την προσαρμογή του ΕΤΣΕ στις ανάγκες της αγοράς με παράλληλη ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων στα έργα. Το ΕΤΣΕ δεν θα πρέπει να υποκαταστήσει την ιδιωτική χρηματοδότηση από την αγορά, αλλά αντιθέτως θα πρέπει να δράσει ως καταλύτης για την ιδιωτική χρηματοδότηση με την αντιμετώπιση των αδυναμιών της αγοράς, ώστε να εξασφαλιστεί η πλέον αποτελεσματική και στρατηγική χρήση των δημόσιων κονδυλίων και ως μέσο για την περαιτέρω ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής στην Ένωση. Η απαίτηση για εναρμόνιση με τις αρχές για τις κρατικές ενισχύσεις θα πρέπει να συμβάλει σε αυτή την αποτελεσματική και στρατηγική χρήση.</p>

Τροπολογία 7

Αιτιολογική σκέψη 15

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(15) Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να αφορά έργα με υψηλότερο προφίλ κινδύνου/απόδοσης σε σχέση με τα υφιστάμενα μέσα της ΕΤΕπ και της Ένωσης ώστε να εξασφαλιστεί η προσθετικότητα επί των υφιστάμενων δραστηριοτήτων. Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να χρηματοδοτήσει έργα σε ολόκληρη την Ένωση, μεταξύ άλλων και στις χώρες που έχουν πληγεί περισσότερο από την χρηματοπιστωτική κρίση. Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη χρηματοδότηση από άλλες πηγές με λογικούς όρους.	(15) Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να αφορά έργα με υψηλότερο προφίλ κινδύνου/απόδοσης σε σχέση με τα υφιστάμενα μέσα της ΕΤΕπ και της Ένωσης ώστε να εξασφαλιστεί η προσθετικότητα επί των υφιστάμενων δραστηριοτήτων. Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να χρηματοδοτήσει έργα σε ολόκληρη την Ένωση, μεταξύ άλλων και στις χώρες που έχουν πληγεί περισσότερο από την χρηματοπιστωτική κρίση. Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνον όταν δεν υπάρχει διαθέσιμη χρηματοδότηση από άλλες πηγές. Ο υψηλότερος κίνδυνος θα πρέπει να δικαιολογείται από τον αντίκτυπο της επένδυσης σε επίπεδο απασχόλησης και τοπικής οικονομίας, ιδίως όσον αφορά περιοχές που επλήγησαν από τις οικονομικές μεταβολές, και από τις συνέπειες στη συνολική δυναμική της επένδυσης, στην καινοτομία και στο περιβάλλον. Αυτά τα κριτήρια πρέπει να προσαρμόζονται κατά τη δημιουργία των φακέλων προκειμένου να ευνοούν την ισορροπημένη κατανομή μεταξύ τομέων και γεωγραφικών ζωνών.

Τροπολογία 8

Αιτιολογική σκέψη 16

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(16) Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στοχεύει σε επενδύσεις που αναμένεται να είναι οικονομικά και τεχνικά βιώσιμες. Οι επενδύσεις αυτές πρέπει να παρουσιάζουν ενδεδειγμένα επίπεδα κινδύνου αλλά θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες απαιτήσεις χρηματοδότησης από το ΕΤΣΕ.	(16) Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να στοχεύει σε επενδύσεις που αναμένεται να είναι οικονομικά και τεχνικά βιώσιμες. Οι επενδύσεις αυτές πρέπει να παρουσιάζουν ενδεδειγμένα επίπεδα κινδύνου, τα οποία θα ήταν υπερβολικά υψηλά για τους ιδιώτες επενδυτές χωρίς τη στήριξη του ΕΤΣΕ, αλλά θα πρέπει επίσης να ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες απαιτήσεις χρηματοδότησης από το ΕΤΣΕ.

Αιτιολογία

Προϋπόθεση για την προσθετικότητα των επενδύσεων του Επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη.

Τροπολογία 9

Αιτιολογική σκέψη 20 (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(20a) Τα κράτη μέλη μπορούν, εφόσον ισχύουν οι κατάλληλες κάθε φορά προϋποθέσεις, να χρησιμοποιούνται λοιπά χρηματοδοτικά μέσα και τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) ως συμπλήρωμα για τη χρηματοδότηση επιλέξιμων έργων που υποστηρίζονται από την εγγύηση της ΕΕ, σύμφωνα με τους κανόνες, τις εγγυήσεις και τους στόχους του νομικού πλαισίου για τα Ταμεία αυτά. Η ευελιξία της προσέγγισης αυτής θα επιτρέψει τη μεγιστοποίηση, αφενός, των συνεργιών μεταξύ μέσων της ΕΕ και, αφετέρου, τη δυνατότητα προσέλευσης επενδυτών στους επενδυτικούς τομείς που στοχεύει το ΕΤΣΕ. Τα ΕΔΕΤ και το ΕΤΣΕ πρέπει να αλληλοσυμπληρώνονται, και να αποφεύγεται, στο μέτρο του δυνατού, η πρακτική του αμοιβαίου αποκλεισμού.

Αιτιολογία

Πρόκειται για τρόπο ενίσχυσης της συνοχής μεταξύ ΕΤΣΕ και ΕΔΕΤ και αποφυγής του κινδύνου αμοιβαίου αποκλεισμού.

Τροπολογία 10

Αιτιολογική σκέψη 20 β (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(20β) Ειδικότερα, το ΕΤΣΕ θα μπορούσε να στηρίξει τις πλατφόρμες επενδύσεων σε εδαφικό επίπεδο, οι οποίες θα εγγυώνται ορθολογικές και άρτιες αναπτυξιακές στρατηγικές σε περιφερειακό επίπεδο λειτουργώντας ως περιφερειακοί κόμβοι, ικανοί για την κινητοποίηση όλων των διαθέσιμων πόρων.

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 11

Αιτιολογική σκέψη 21

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(21) Υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλα τα σχετικά κριτήρια επιλεξιμότητας, τα κράτη μέλη μπορούν να κάνουν χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων ώστε να συμμετάσχουν στη χρηματοδότηση επιλέξιμων έργων για τα οποία υπάρχει εγγύηση της ΕΕ. Η ευελιξία της προσέγγισης αυτής θα πρέπει να μεγιστοποιήσει τη δυνατότητα προσέλκυσης επενδυτών στους επενδυτικούς τομείς που στοχεύει το ΕΤΣΕ.	

Αιτιολογία

Καθίσταται περιττή λόγω της νομοθετικής τροπολογίας 9.

Τροπολογία 12

Αιτιολογική σκέψη 22

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(22) Σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι υποδομές και οι επενδύσεις σε έργα που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ θα πρέπει να συνάδουν με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Προς τούτο, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα διατυπώσει ένα σύνολο θεμελιωδών αρχών, για τους σκοπούς της αξιολόγησης κρατικών ενισχύσεων, τις οποίες θα πρέπει να πληροί ένα έργο ώστε να είναι επιλέξιμο για στήριξη στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ. Εάν ένα έργο πληροί τα κριτήρια αυτά και λαμβάνει ενίσχυση από το ΕΤΣΕ, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι τυχόν εθνική συμπληρωματική στήριξη θα αξιολογείται βάσει απλουστευμένης και ταχύτερης αξιολόγησης των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με την οποία το μόνο πρόσθετο θέμα που θα επαληθεύεται από την Επιτροπή θα είναι η αναλογικότητα της δημόσιας στήριξης (απουσία υπεραντιστάθμισης). Η Επιτροπή ανακοίνωσε επίσης ότι θα παράσχει περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τη δέσμη βασικών αρχών με σκοπό να διασφαλιστεί η αποδοτική χρήση των δημοσίων πόρων.	(22) Σύμφωνα με τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι υποδομές και οι επενδύσεις σε έργα που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ θα πρέπει να συνάδουν με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Προς τούτο, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι θα διατυπώσει ένα σύνολο θεμελιωδών αρχών, για τους σκοπούς της αξιολόγησης κρατικών ενισχύσεων, τις οποίες θα πρέπει να πληροί ένα έργο ώστε να είναι επιλέξιμο για στήριξη στο πλαίσιο του ΕΤΣΕ. Εάν ένα έργο πληροί τα κριτήρια αυτά και λαμβάνει ενίσχυση από το ΕΤΣΕ, η Επιτροπή ανακοίνωσε ότι τυχόν εθνική συμπληρωματική στήριξη θα αξιολογείται βάσει απλουστευμένης και ταχύτερης αξιολόγησης των κρατικών ενισχύσεων, σύμφωνα με την οποία το μόνο πρόσθετο θέμα που θα επαληθεύεται από την Επιτροπή θα είναι η αναλογικότητα της δημόσιας στήριξης (απουσία υπεραντιστάθμισης). Η Επιτροπή ανακοίνωσε επίσης ότι θα παράσχει περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με τη δέσμη βασικών αρχών με σκοπό να διασφαλιστεί η αποδοτική χρήση των δημοσίων πόρων. Σε αυτή τη βάση, η

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Επιτροπή αναλαμβάνει την υποχρέωση να εφαρμόζει απλουστευμένη διαδικασία με ομοίμορφο τρόπο όταν η νομοθεσία των κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζεται στη χρηματοδότηση των υποδομών.

Αιτιολογία

Θα πρέπει να αποφεύγεται η άνιση μεταχείριση μεταξύ των επενδυτικών σχεδίων που υποστηρίζονται από το ΕΤΣΕ και των έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα κράτη μέλη/περιφέρειες σε υποδομές προκειμένου να εξασφαλίζονται ίδιοι χρόνοι και όροι έγκρισης, διότι η νομοθεσία των κρατικών ενισχύσεων δεν μπορεί να εφαρμόζεται χωρίς περιορισμούς.

Τροπολογία 13

Αιτιολογική σκέψη 25

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(25) Η ΕΤΕπ θα πρέπει να αξιολογεί τακτικά τις δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το ΕΤΣΕ με σκοπό την εκτίμηση της συνάφειας, των αποτελεσμάτων τους και των επιπτώσεών τους, καθώς και για τον εντοπισμό πτυχών που θα μπορούσαν να συμβάλουν στη βελτίωση μελλοντικών δραστηριοτήτων. Οι αξιολογήσεις αυτές θα πρέπει να συμβάλλουν στη λογοδοσία και στην ανάλυση της βιωσιμότητας.	(25) Η ΕΤΕπ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογούν τακτικά τις δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το ΕΤΣΕ με σκοπό την εκτίμηση της συνάφειας, των αποτελεσμάτων τους, των επιπτώσεών τους καθώς και τον συντονισμό και τη συνάφειά τους με άλλες πολιτικές και μέσα της Ένωσης, και ειδικότερα με την στήριξη των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων , και τον εντοπισμό πτυχών που θα μπορούσαν να συμβάλλουν στη βελτίωση μελλοντικών δραστηριοτήτων. Οι αξιολογήσεις αυτές θα πρέπει να συμβάλλουν στη λογοδοσία και την ανάλυση της βιωσιμότητας.

Τροπολογία 14

Αιτιολογική σκέψη 25α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(25α) Η ΕΠ παρακολουθεί την πολιτική χρηματοδότησης του ΕΤΣΕ, το οποίο της υποβάλλει εξαμηνιαία επισκόπηση των παρεμβάσεών του. Η ΕΠ γνωμοδοτεί και εκδίδει συστάσεις σχετικά με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τη θεματική και γεωγραφική κατανομή των επενδύσεων και την προσθετικότητα τους καθώς και τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο. Αποτελείται από εκπροσώπους της ΕτΠ και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (ΕΟΚΕ).

Αιτιολογία

Οι οικονομικές και κοινωνικές δυνάμεις και οι εδαφικές αρχές είναι οι πλέον κατάλληλες για να κρίνουν τον πραγματικό αντίκτυπο των χρηματοδοτούμενων επενδύσεων.

Τροπολογία 15

Αιτιολογική σκέψη 26

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(26) Παράλληλα με τις χρηματοδοτικές πράξεις της που θα διενεργούνται μέσω του ΕΤΣΕ, θα πρέπει να δημιουργηθεί ευρωπαϊκός κόμβος επενδυτικών συμβουλών (ΕΚΕΣ). Ο ΕΚΕΣ θα πρέπει να παρέχει μεγαλύτερη στήριξη για την ανάπτυξη και προετοιμασία σχεδίων σε ολόκληρη την Ένωση, με βάση την εμπειρογνομωσύνη της Επιτροπής, της ΕΤΕπ και των εθνικών	(26) Παράλληλα με τις χρηματοδοτικές πράξεις της που θα διενεργούνται μέσω του ΕΤΣΕ, θα πρέπει να δημιουργηθεί ευρωπαϊκός κόμβος επενδυτικών συμβουλών (ΕΚΕΣ). Ο ΕΚΕΣ θα πρέπει να παρέχει μεγαλύτερη στήριξη για την ανάπτυξη και προετοιμασία σχεδίων σε ολόκληρη την Ένωση, με βάση την εμπειρογνομωσύνη της Επιτροπής, της ΕΤΕπ και των εθνικών

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>αναπτυξιακών τραπεζών και των αρχών διαχείρισης των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων. Θα πρέπει να θεσπιστεί ένα ενιαίο σημείο εισόδου για τις ερωτήσεις σχετικά με την τεχνική βοήθεια για επενδύσεις εντός της Ένωσης.</p>	<p>αναπτυξιακών τραπεζών και των αρχών διαχείρισης των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων. Θα πρέπει να θεσπιστεί ένα ενιαίο σημείο εισόδου για τις ερωτήσεις σχετικά με την τεχνική βοήθεια για επενδύσεις εντός της Ένωσης. Ο ΕΚΕΣ πρέπει να παρέχει στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες σε ολόκληρη την Ένωση τη δυνατότητα να επωφελούνται από δωρεάν εμπειρογνωμοσύνη, για τη διασφάλιση ίσων όρων πρόσβασης τους σε χρηματοδότηση από το ΕΤΣΕ. Οι Περιφέρειες θα μπορούσαν να προτείνουν στον ΕΚΕΣ πρωτοβουλίες με στόχο τον συντονισμό σε περιφερειακό ή υπερπεριφερειακό επίπεδο της τεχνικής βοήθειας έτσι ώστε να επιτυγχάνεται βέλτιστη χρήση των οικονομικών πόρων που έχουν ενεργοποιηθεί.</p>

Τροπολογία 16

Αιτιολογική σκέψη 29

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>(29) Για τη μερική χρηματοδότηση της συνεισφοράς από τον προϋπολογισμό της Ένωσης, θα πρέπει να μειωθούν τα διαθέσιμα κονδύλια του προγράμματος «Ορίζων 2020» — το πρόγραμμα πλαίσιο για την έρευνα και την καινοτομία 2014-2020, που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, και της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», που προβλέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾. Τα προγράμματα αυτά εξυπηρετούν σκοπούς που δεν αναπαράγονται από το ΕΤΣΕ. Ωστόσο, η μείωση των κονδυλίων αμφοτέρων των προγραμμάτων για τη χρηματοδότηση του ταμείου εγγυήσεων αναμένεται να εξασφαλίσει περισσότερες επενδύσεις σε ορισμένους τομείς των αντίστοιχων εντολών τους από ό, τι είναι δυνατό μέσω των υφιστάμενων προγραμμάτων. Το ΕΤΣΕ θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιοποιήσει την εγγύηση της ΕΕ για να πολλαπλασιάσει το χρηματοδοτικό αποτέλεσμα στους συγκεκριμένους τομείς έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας, και υποδομών μεταφορών, τηλεπικοινωνιών και ενέργειας σε σύγκριση με το αν οι πόροι είχαν δαπανηθεί μέσω επιδοτήσεων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη». Είναι, ως εκ τούτου, σκόπιμο να ανακατευθυνθεί μέρος της χρηματοδότησης, που προβλέπεται σήμερα για τα εν λόγω προγράμματα, προς όφελος του ΕΤΣΕ.</p> <p>⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος -πλασίου «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020) και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1982/2006/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 104).</p> <p>⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 680/2007 και (ΕΚ) αριθ. 67/2010 (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 129).</p>	<p>(29) Η συνεισφορά από τον προϋπολογισμό της Ένωσης θα εγκρίνεται σταδιακά από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο στο πλαίσιο των ετήσιων διαδικασιών του προϋπολογισμού έως το 2020. Ειδικότερα, όσες πιστώσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ δεν έχουν διατεθεί στο τέλος του δημοσιονομικού έτους πρέπει να μεταφέρονται συστηματικά στο ταμείο εγγυήσεων. Για τον σκοπό αυτό, η αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή πρέπει να κάνει χρήση, όπου αυτό είναι σκόπιμο, όλων των διαθέσιμων μηχανισμών ευελιξίας και άλλων σχετικών διατάξεων που περιλαμβάνονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου.</p>

Τροπολογία 17

Αιτιολογική σκέψη 29α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<p>(29α) <i>Η μείωση των κονδυλίων που διατίθενται για το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) θα πρέπει να ισχύσει μόνον εφόσον εξαντληθούν όλες οι δυνατότητες ευελιξίας του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού.</i></p> <p><i>Εάν οι μειώσεις των κονδυλίων του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» είναι αναπόφευκτες, θα πρέπει να διαμορφωθούν κατά τρόπο ώστε να μην διακυβευθεί η πλήρης εφαρμογή του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» και να μην αμφισβητηθεί η ιδιαίτερη σημασία της βασικής έρευνας. Ο τομέας του προγράμματος με τίτλο «Πρόσβαση σε κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου» θα μπορούσε, στην προκειμένη περίπτωση, να συμβάλει σημαντικά στη χρηματοδότηση του ΕΤΣΕ. Τα κονδύλια του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» θα πρέπει, εφόσον είναι αναπόφευκτη η αξιοποίησή τους στο πλαίσιο του Ταμείου, να χρησιμοποιηθούν για τον αρχικό σκοπό τους και, ταυτόχρονα, να εξασφαλιστούν δυνατότητες συμμετοχής σε πανεπιστήμια και σε ερευνητικά ιδρύματα.</i></p> <p><i>Η μείωση του κονδυλίου που διατίθεται για τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) δεν επηρεάζει σε καμία περίπτωση το ποσό που μεταφέρεται από το Ταμείο Συνοχής για έργα μεταφορών στα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα από το Ταμείο αυτό.</i></p>

Αιτιολογία

Τα έργα έρευνας και καινοτομίας που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» συμβάλλουν ήδη σήμερα άμεσα και σε σημαντικό βαθμό στην ευρωπαϊκή ικανότητα καινοτομίας και στην ανταγωνιστικότητα. Επομένως, αυτό το καλά δραιομένο πρόγραμμα δεν θα πρέπει να αποδυναμωθεί. Εάν δεν αποτραπεί η παρέμβαση του ΕΤΣΕ στο πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», τα κριτήρια πρέπει να διασφαλίζουν ότι μέσω του ΕΤΣΕ θα ενισχυθεί το δυναμικό καινοτομίας της Ευρώπης.

Τροπολογία 18

Αιτιολογική σκέψη 31

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>(31) Εντός της Ένωσης, υπάρχει μεγάλος αριθμός δυνητικά βιώσιμων έργων που δεν χρηματοδοτούνται λόγω έλλειψης βεβαιότητας και διαφάνειας όσον αφορά τα εν λόγω έργα. Συχνά, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι ιδιώτες επενδυτές δεν γνωρίζουν τα έργα ή δεν διαθέτουν επαρκείς πληροφορίες για την εκτίμηση των επενδυτικών κινδύνων. Η Επιτροπή και η ΕΤΕπ, με τη στήριξη των κρατών μελών, θα πρέπει να προωθήσουν τη δημιουργία ενός διαφανούς διαύλου τρεχόντων και μελλοντικών επενδυτικών έργων στην Ένωση, που ενδείκνυνται για την πραγματοποίηση επενδύσεων. Ο εν λόγω «διάυλος έργων», θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο κοινό σχετικά με επενδυτικά σχέδια έργων σε τακτική και δομημένη βάση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επενδυτές έχουν αξιόπιστες πληροφορίες επί των οποίων θα βασίζονται τις επενδυτικές τους αποφάσεις.</p>	<p>(31) Εντός της Ένωσης, υπάρχει μεγάλος αριθμός δυνητικά βιώσιμων έργων που δεν χρηματοδοτούνται λόγω έλλειψης βεβαιότητας και διαφάνειας όσον αφορά τα εν λόγω έργα. Συχνά, αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι ιδιώτες επενδυτές δεν γνωρίζουν τα έργα ή δεν διαθέτουν επαρκείς πληροφορίες για την εκτίμηση των επενδυτικών κινδύνων. Η Επιτροπή και η ΕΤΕπ, με τη στήριξη των κρατών μελών και των τοπικών και περιφερειακών αρχών, προάγουν τη δημιουργία ενός διαφανούς διαύλου τρεχόντων και μελλοντικών επενδυτικών έργων στην Ένωση. Ο εν λόγω «διάυλος έργων», θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες στο κοινό σχετικά με επενδυτικά σχέδια έργων σε τακτική και δομημένη βάση, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι επενδυτές έχουν αξιόπιστες πληροφορίες επί των οποίων θα βασίζονται τις επενδυτικές τους αποφάσεις.</p>

Τροπολογία 19

Αιτιολογική σκέψη 31α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(31α) <i>Όταν κάποια έργα εντάσσονται, για λόγους προβολής, στον δίαυλο έργων, πέραν των πληροφοριών σχετικά με την οικονομική βιωσιμότητα των έργων, θα πρέπει να παρέχονται πληροφορίες σχετικά με την τήρηση των κοινωνικών και περιβαλλοντικών απαιτήσεων και την ευθυγράμμισή τους με τους στόχους των στρατηγικών περιφερειακής ανάπτυξης. Εξαμηνιαία σύνοψη τους αποστέλλεται στην επιτροπή προσανατολισμού.</i>

Τροπολογία 20

Αιτιολογική σκέψη 32

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(32) Τα κράτη μέλη έχουν επίσης αρχίσει εργασίες σε εθνικό επίπεδο για τη δημιουργία και προώθηση δεξαμενών έργων για έργα εθνικής σημασίας. Οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από την Επιτροπή και την ΕΤΕπ πρέπει να παρέχουν συνδέσμους προς τις συνοδευτικές εθνικές δεξαμενές έργων.	(32) Τα κράτη μέλη έχουν επίσης αρχίσει εργασίες σε εθνικό επίπεδο για τη δημιουργία και προώθηση δεξαμενών έργων για έργα εθνικής, περιφερειακής και τοπικής σημασίας. Οι εργασίες αυτές έχουν γίνει και για την υλοποίηση διακρατικών έργων μέσω της συνεργασίας διαφόρων κρατών μελών. Τα τελευταία συνεργάζονται εξάλλου με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. Οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από την Επιτροπή και την ΕΤΕπ πρέπει να παρέχουν συνδέσμους προς τους συνοδευτικούς εθνικούς και διακρατικούς διαύλους έργων. Οι περιφερειακές και τοπικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών πλατφορμών καινοτομίας, των περιφερειακών υπηρεσιών ανάπτυξης και των διαχειριστικών αρχών των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων αποτελούν πολύτιμη πηγή πληροφόρησης σχετικά με τις υφιστάμενες και τις μελλοντικές επενδυτικές δυνατότητες.

Αιτιολογία

Έχει κείρια σημασία να μετέχει τόσο το περιφερειακό όσο και το τοπικό επίπεδο στη θέσπιση των διαύλων έργων.

Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι τα κράτη μέλη έχουν ξεκινήσει να συντονίζουν τη δράση τους για την υποβολή διακρατικών έργων μεγάλης κλίμακας υπό το ΕΤΣΕ.

Τροπολογία 21

Αιτιολογική σκέψη 34

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
(34) Για τη διασφάλιση της λογοδοσίας προς τους ευρωπαίους πολίτες, η ΕΤΕπ θα πρέπει να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο και τον αντίκτυπο του ΕΤΣΕ.	(34) Για τη διασφάλιση της λογοδοσίας προς τους Ευρωπαίους πολίτες, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΕΤΕπ θα πρέπει να υποβάλλουν τακτικά εκθέσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών , στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την πρόοδο και τον αντίκτυπο του ΕΤΣΕ και τη συμπληρωματικότητά του με άλλες πολιτικές και μέσα της ΕΕ.

Αιτιολογία

Οι περιφερειακές και τοπικές αρχές βρίσκονται κοντά στους Ευρωπαίους πολίτες, γεγονός που βελτιώνει τη λογοδοσία.

Τροπολογία 22

Άρθρο 1 — παράγραφος 1α (νέα)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	1α. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) διασφαλίζουν ότι η στήριξη που χορηγεί το ΕΤΣΕ είναι συνεκτική και συμπληρωματική με άλλες πολιτικές και μέσα της Ένωσης.

Τροπολογία 23

Άρθρο 1 — παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Η συμφωνία ΕΤΣΕ είναι ανοικτή στην προσχώρηση κρατών μελών. Με την επιφύλαξη της συγκατάθεσης των υφιστάμενων συνεισφερόντων, η συμφωνία ΕΤΣΕ είναι επίσης ανοικτή στην προσχώρηση τρίτων μερών, περιλαμβανομένων των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών ή δημοσίων φορέων που ανήκουν ή ελέγχονται από κράτη μέλη, και οντοτήτων του ιδιωτικού τομέα.	Η συμφωνία ΕΤΣΕ είναι ανοικτή στην προσχώρηση κρατών μελών. Με την επιφύλαξη της συγκατάθεσης των υφιστάμενων συνεισφερόντων, η συμφωνία ΕΤΣΕ είναι επίσης ανοικτή στην προσχώρηση τρίτων μερών, περιλαμβανομένων των εθνικών ή περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών ή δημοσίων φορέων που ανήκουν ή ελέγχονται από κράτη μέλη ή περιφερειακές και τοπικές αρχές, αναπτυξιακών φορέων εξαρτώμενων από τις περιφέρειες καθώς και οντοτήτων του ιδιωτικού τομέα.

Αιτιολογία

Στη νομοθετική πρόταση πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα για πρόσβαση και των τοπικών και περιφερειακών φορέων στη συμφωνία ΕΤΣΕ.

Αναφορά στη συμμετοχή των περιφερειών στη διαχείριση των νέων μέσων.

Τροπολογία 24

Άρθρο 1α (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύει ο ακόλουθος ορισμός: (1) Ως «εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες ή οργανισμοί» νοούνται νομικά πρόσωπα που ασκούν επαγγελματικά χρηματοπιστωτική δραστηριότητα, στα οποία έχει ανατεθεί δημόσια εντολή από κράτος μέλος, σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, για την εκτέλεση δραστηριοτήτων στον τομέα των δημοσίων έργων ή αναπτυξιακών έργων μη εμπορικού χαρακτήρα, με σκοπό τη διόρθωση αστοχιών της αγοράς.

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	(2) <i>Ως «επενδυτική πλατφόρμα» ορίζεται ένας μηχανισμός συγχρηματοδότησης, καταμερισμού των κινδύνων ή άλλο σύστημα χρηματοδοτικής συνδρομής που θεσπίζεται για τη χρηματοδότηση ενός έργου ή μίας ομάδας έργων. Μια επενδυτική πλατφόρμα μπορεί να είναι περιφερειακή, εθνική, διασυνοριακή ή τομεακή και αποσκοπεί στην εξασφάλιση της συνοχής ανάμεσα στις τοπικές και περιφερειακές επενδυτικές στρατηγικές και τα τυχόν επιχειρησιακά προγράμματα των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.</i>

Αιτιολογία

Για να διαμορφωθεί μια πραγματική χρηματοδοτική προσθετικότητα, χρειάζεται να αναζητηθεί στήριξη σε δίκτυα τοπικών ή επαγγελματικών φορέων για τη διαμόρφωση, στήριξη και συγχρηματοδότηση έργων μέσω της καλύτερης γνώσης των ευκαιριών και, συνεπώς, καλύτερης αξιολόγησης του κινδύνου. Πρέπει επίσης να ληφθούν υπόψη τα μικρότερα έργα σε κάθε σχέδιο, εφόσον εντάσσονται σε μια επενδυτική πολιτική που επικυρώνεται από το Ταμείο.

Τροπολογία 25

Άρθρο 2 — παράγραφος 2 — σημείο 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, ο ΕΚΕΣ αξιοποιεί την εμπειρογνωμοσύνη της ΕΤΕπ, της Επιτροπής, των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών και των αρχών διαχείρισης των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων.	Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, ο ΕΚΕΣ αξιοποιεί την εμπειρογνωμοσύνη: <ul style="list-style-type: none"> — της ΕΤΕπ, — της Επιτροπής, — των εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών, — των περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών ή/και οργανισμών, — των αρχών διαχείρισης των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων. <p><i>Ειδικότερα, οι περιφέρειες μπορούν να ζητήσουν παρεμβάσεις τεχνικής βοήθειας του ΕΚΕΣ για την ολοκλήρωση έργων σε περιφερειακό και υπερπεριφερειακό επίπεδο.</i></p>

Αιτιολογία

Πρέπει να διασφαλιστεί στον ΕΚΕΣ η εμπειρογνωμοσύνη σε περιφερειακό επίπεδο.

Επειδή οι περιφέρειες έχουν ολιστική άποψη της ανάγκης των επενδύσεων στο έδαφός τους ή σε συνεργασία με άλλες περιοχές, θα έπρεπε να έχουν τη δυνατότητα να ενεργοποιήσουν άμεσα την τεχνική βοήθεια για την βελτιστοποίηση των πρωτοβουλιών και των σχετικών πόρων.

Τροπολογία 26

Άρθρο 3 — παράγραφος 5 — εδάφιο 1α (νέο)

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
	<i>Η επιτροπή επενδύσεων πρέπει να λαμβάνει υπόψη το στόχο της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της Ένωσης.</i>

Τροπολογία 27

Άρθρο 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Άρθρο 4</p> <p>Εγγύηση της ΕΕ</p> <p>Η Ένωση παρέχει εγγύηση στην ΕΤΕπ για χρηματοδοτικές ή επενδυτικές πράξεις που διενεργούνται εντός της Ένωσης και καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό («εγγύηση της ΕΕ»). Η εγγύηση της ΕΕ χορηγείται ως εγγύηση κατόπιν αιτήσεως στο πλαίσιο των μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 6.</p>	<p>Άρθρο 4</p> <p>Εγγύηση της ΕΕ</p> <p>Η Ένωση παρέχει ανέκκλητα και άνευ όρων εγγύηση στην ΕΤΕπ για χρηματοδοτικές ή επενδυτικές πράξεις που διενεργούνται εντός της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και μιας τρίτης χώρας και καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό («εγγύηση της ΕΕ»). Η εγγύηση της ΕΕ χορηγείται ως εγγύηση κατόπιν αιτήσεως στο πλαίσιο των μέσων που αναφέρονται στο άρθρο 6.</p>

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 28

Άρθρο 5 — παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>2. Η εγγύηση της ΕΕ χορηγείται για χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις της ΕΤΕπ που εγκρίνονται από την επιτροπή επενδύσεων που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 ή για τη χρηματοδότηση του ΕΤΕ με σκοπό τη διενέργεια χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων της ΕΤΕπ σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2. Οι σχετικές πράξεις είναι συνεπείς με τις πολιτικές της Ένωσης και στηρίζουν οιονδήποτε από τους παρακάτω γενικούς στόχους:</p> <p>α) ανάπτυξη υποδομών, μεταξύ άλλων στους τομείς των μεταφορών, ιδιαίτερα σε βιομηχανικά κέντρα· ενέργεια, ιδίως ενεργειακές διασυνδέσεις και ψηφιακές υποδομές·</p> <p>β) επενδύσεις στην εκπαίδευση και κατάρτιση, την υγεία, την έρευνα και ανάπτυξη, την τεχνολογία της πληροφορίας και των επικοινωνιών και την καινοτομία·</p> <p>γ) επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης και αποδοτικότητας των πόρων·</p> <p>δ) έργα υποδομών στους τομείς του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και της αστικής ανάπτυξης, καθώς και στον κοινωνικό τομέα·</p>	<p>2. Η εγγύηση της ΕΕ χορηγείται για χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις της ΕΤΕπ που εγκρίνονται από την επιτροπή επενδύσεων που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 ή για τη χρηματοδότηση του ΕΤΕ με σκοπό τη διενέργεια χρηματοδοτικών και επενδυτικών πράξεων της ΕΤΕπ σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2. Το ΕΤΣΕ επικεντρώνεται σε έργα που εξασφαλίζουν προσθετικότητα επί των υφιστάμενων δραστηριοτήτων. Η Επιτροπή, η ΕΤΕπ και τα κράτη μέλη μεριμνούν έτσι ώστε, σε όλες τις επενδύσεις με τη στήριξη του ΕΤΣΕ, να λαμβάνεται υπόψη η επίδρασή τους ανά τομέα, σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, στην οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή. Οι σχετικές πράξεις είναι συνεπείς με τις πολιτικές της Ένωσης και στηρίζουν οιονδήποτε από τους παρακάτω γενικούς στόχους:</p> <p>α) ανάπτυξη ανθεκτικών σε καταστροφές υποδομών στους τομείς των μεταφορών· ενέργεια, ιδίως ενεργειακές διασυνδέσεις· και ψηφιακές υποδομές·</p> <p>β) επενδύσεις στην εκπαίδευση και κατάρτιση, την υγεία, την έρευνα και ανάπτυξη, την ψηφιοποίηση των δημοσίων υπηρεσιών, τις ψηφιακές εφαρμογές και την καινοτομία·</p> <p>γ) επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ενεργειακής απόδοσης και αποδοτικότητας των πόρων·</p> <p>δ) έργα υποδομών στους τομείς του περιβάλλοντος, των φυσικών πόρων και της αστικής ανάπτυξης, καθώς και στον κοινωνικό τομέα·</p>

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>ε) χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης για τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου για κεφάλαια κίνησης.</p> <p>Επιπλέον, η εγγύηση της ΕΕ χορηγείται για τη στήριξη ειδικών επενδυτικών πλατφορμών και εθνικών αναπτυξιακών τραπεζών, μέσω της ΕΤΕπ, για επενδυτικές πράξεις που πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή, το διοικητικό συμβούλιο καθορίζει πολιτικές όσον αφορά τις επιλέξιμες επενδυτικές πλατφόρμες.</p>	<p>ε) χορήγηση χρηματοδοτικής στήριξης για τις επιχειρήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, συμπεριλαμβανομένου του κινδύνου για κεφάλαια κίνησης.</p> <p>Επιπλέον, η εγγύηση της ΕΕ χορηγείται για τη στήριξη ειδικών επενδυτικών πλατφορμών και εθνικών και/ή περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών, μέσω της ΕΤΕπ, για επενδυτικές πράξεις που πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού. Στην περίπτωση αυτή, το διοικητικό συμβούλιο καθορίζει πολιτικές όσον αφορά τις επιλέξιμες επενδυτικές πλατφόρμες.</p>

Τροπολογία 29

Άρθρο 9 — παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Η Επιτροπή και η ΕΤΕπ, με τη στήριξη των κρατών μελών, προάγουν τη δημιουργία ενός διαφανούς διαύλου τρεχόντων και μελλοντικών επενδυτικών έργων στην Ένωση. Ο διάυλος έργων δεν θίγει τα τελικά έργα που επιλέγονται για στήριξη σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 5.</p>	<p>Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η ΕΤΕπ προωθούν, με την στήριξη των κρατών μελών και σε στενή συνεργασία και σύμπραξη με τις περιφερειακές και τοπικές και περιφερειακές αρχές, τη σύσταση ενός διαφανούς διαύλου επενδυτικών έργων, τόσο παρόντων όσο και μελλοντικών στην ΕΕ, η οποία παρέχει δεδομένα σχετικά με την οικονομική βιωσιμότητα και τον αντίκτυπο των έργων στη βιώσιμη ανάπτυξη και την ευθυγράμμισή τους με τους στόχους των περιφερειακών αναπτυξιακών στρατηγικών. Ο διάυλος έργων δεν θίγει τα τελικά έργα που επιλέγονται για στήριξη σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 5.</p>

Τροπολογία 30

Άρθρο 9 — παράγραφος 2

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Η Επιτροπή και η ΕΤΕπ συλλέγουν, επικαιροποιούν και κυκλοφορούν, σε τακτική και δομημένη βάση, πληροφορίες σχετικά με τρέχουσες και μελλοντικές επενδύσεις που συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της ΕΕ.</p>	<p>Η Επιτροπή και η ΕΤΕπ συλλέγουν, επικαιροποιούν και κυκλοφορούν, σε τακτική και δομημένη βάση, πληροφορίες σχετικά με τρέχουσες και μελλοντικές επενδύσεις που συμβάλλουν σημαντικά στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της ΕΕ που αφορούν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή.</p>

Τροπολογία 31

Άρθρο 9 — παράγραφος 3

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Τα κράτη μέλη συλλέγουν, επικαιροποιούν και κυκλοφορούν, σε τακτική και δομημένη βάση, πληροφορίες σχετικά με τρέχοντα και μελλοντικά επενδυτικά σχέδια στην επικράτειά τους.</p>	<p>Τα κράτη μέλη, σε στενή συνεργασία με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές, συλλέγουν, επικαιροποιούν και κυκλοφορούν, σε τακτική και δομημένη βάση, πληροφορίες σχετικά με τρέχοντα και μελλοντικά επενδυτικά σχέδια στην επικράτειά τους.</p>

Τροπολογία 32

Άρθρο 10 — παράγραφος 1

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Η ΕΤΕπ, σε συνεργασία με το ΕΤΕ, κατά περίπτωση, υποβάλλει έκθεση ανά εξάμηνο στην Επιτροπή για τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις της ΕΤΕπ βάσει του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση περιλαμβάνει αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις για τη χρήση της εγγύησης της ΕΕ και τους βασικούς δείκτες επιδόσεων που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ζ). Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης στατιστικά, χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα για κάθε χρηματοδοτική και επενδυτική πράξη της ΕΤΕπ, σε συγκεντρωτική βάση.</p>	<p>Η ΕΤΕπ, σε συνεργασία με το ΕΤΕ, κατά περίπτωση, υποβάλλει έκθεση ανά εξάμηνο στην Επιτροπή για τις χρηματοδοτικές και επενδυτικές πράξεις της ΕΤΕπ βάσει του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση περιλαμβάνει αξιολόγηση της συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις για τη χρήση της εγγύησης της ΕΕ και τους βασικούς δείκτες επιδόσεων που έχουν καθορισθεί σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ζ). Η έκθεση περιλαμβάνει επίσης στατιστικά, χρηματοοικονομικά και λογιστικά δεδομένα για κάθε χρηματοδοτική και επενδυτική πράξη της ΕΤΕπ, καθώς και τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό τους αντίκτυπο. Επίσης, εκθέτει λεπτομερώς τα σχέδια για τα οποία η στήριξη των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών και επενδυτικών ταμείων συνδυάζεται με τη στήριξη του ΕΤΣΕ και το συνολικό ποσό των συνεισφορών από κάθε πηγή. Σύνοψη της έκθεσης αυτής διαβιβάζεται για γνωμοδότηση στην ΕΠ (βλ. τροπολογία 14).</p>

Τροπολογία 33

Άρθρο 10 — παράγραφος 6

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το αργότερο στις 30 Ιουνίου εκάστου έτους, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στο Ελεγκτικό Συνέδριο ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση του ταμείου εγγυήσεων και τη διαχείρισή του κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους.</p>	<p>Το αργότερο στις 30 Ιουνίου εκάστου έτους, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών και στο Ελεγκτικό Συνέδριο ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση του ταμείου εγγυήσεων και τη διαχείρισή του κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Οι εκθέσεις δημοσιοποιούνται.</p>

Αιτιολογία

Με την παρούσα τροπολογία διασφαλίζεται η βελτίωση της λογοδοσίας προς τους Ευρωπαίους πολίτες μέσω της συμμετοχής των περιφερειακών και τοπικών αρχών.

Τροπολογία 34

Άρθρο 12, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το αργότερο [προσθήκη ημερομηνίας από την Υπηρεσία Εκδόσεων: 18 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού] η ΕΤΕπ αξιολογεί τη λειτουργία του ΕΤΣΕ. Η ΕΤΕπ υποβάλλει την αξιολόγησή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή.</p>	<p>Το αργότερο [προσθήκη ημερομηνίας από την Υπηρεσία Εκδόσεων: 18 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού] η ΕΤΕπ αξιολογεί τη λειτουργία του ΕΤΣΕ. Η ΕΤΕπ υποβάλλει την αξιολόγησή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών.</p>

Αιτιολογία

Πρέπει οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να έχουν πρόσβαση στην αξιολόγηση του ΕΤΣΕ από την ΕΤΕπ.

Τροπολογία 35

Άρθρο 12, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το αργότερο [προσθήκη ημερομηνίας από την Υπηρεσία Εκδόσεων: 18 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού] η Επιτροπή αξιολογεί τη χρήση της εγγύησης της ΕΕ και τη λειτουργία του ταμείου εγγυήσεων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των χορηγήσεων σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 9. Η Επιτροπή υποβάλλει την αξιολόγησή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.</p>	<p>Το αργότερο [προσθήκη ημερομηνίας από την Υπηρεσία Εκδόσεων: 18 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού] η Επιτροπή αξιολογεί τη χρήση της εγγύησης της ΕΕ και τη λειτουργία του ταμείου εγγυήσεων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης των χορηγήσεων σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 9. Η Επιτροπή υποβάλλει την αξιολόγησή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησης του ΠΔΠ πρέπει να κατατεθούν κατάλληλες προτάσεις με σκοπό τη διαχείτευση προς την εγγύηση κάθε διαθέσιμης χρηματοδότησης από προγράμματα πέραν όσων καλύπτονται από τις ατιολογικές σκέψεις 18 και 19 του παρόντος κανονισμού.</p>

Αιτιολογία

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διερευνήσει διάφορες επιλογές χρηματοδότησης πέραν της ΔΣΕ και του προγράμματος «Ορίζοντας 2020».

Τροπολογία 36

Άρθρο 12 — παράγραφος 4

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Η ΕΤΕπ και το ΕΤΕ υποβάλλουν τακτικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή όλες τις ανεξάρτητες εκθέσεις αξιολόγησης που διαθέτουν, στις οποίες αποτιμώνται τα πρακτικά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες της ΕΤΕπ και του ΕΤΕ δυνάμει του παρόντος κανονισμού.</p>	<p>Η ΕΤΕπ και το ΕΤΕ υποβάλλουν τακτικά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών όλες τις ανεξάρτητες εκθέσεις αξιολόγησης που διαθέτουν, στις οποίες αποτιμώνται τα πρακτικά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί από τις συγκεκριμένες δραστηριότητες της ΕΤΕπ και του ΕΤΕ δυνάμει του παρόντος κανονισμού.</p>

Αιτιολογία

Οι περιφερειακές και τοπικές αρχές πρέπει να είναι σε θέση να έχουν πρόσβαση στις ανεξάρτητες εκθέσεις αξιολόγησης σχετικά με τα ΕΔΕΤ.

Τροπολογία 37

Άρθρο 12 — παράγραφος 5

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Το αργότερο [προσθήκη ημερομηνίας από την Υπηρεσία Εκδόσεων: τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού], η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, συνοδευόμενη από τυχόν σχετικές προτάσεις.</p>	<p>Το αργότερο [προσθήκη ημερομηνίας από την Υπηρεσία Εκδόσεων: τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού], η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού —συμπεριλαμβανομένης αξιολόγησης της προσιθόμενης αξίας του ΕΤΣΕ και της προσθετικότητάς του στα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ— συνοδευόμενη από τυχόν σχετικές προτάσεις.</p>

Αιτιολογία

Αυτονόητη.

Τροπολογία 38

Άρθρο 18

Κείμενο που προτείνει η Επιτροπή	Τροπολογία της ΕτΠ
<p>Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 τροποποιείται ως εξής:</p> <p>1) Στο άρθρο 6 οι παράγραφοι 1, 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:</p> <p>«1. Το χρηματοδοτικό κονδύλι για την υλοποίηση του προγράμματος “Ορίζων 2020” ορίζεται σε 74 328,3 εκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές, εκ των οποίων 71 966,9 εκατομμύρια ευρώ κατ’ ανώτατο όριο διατίθενται σε δραστηριότητες στο πλαίσιο του τίτλου XIX ΣΛΕΕ.</p> <p>Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.</p> <p>2. Το ποσό για τις δραστηριότητες στο πλαίσιο του τίτλου XIX της ΣΛΕΕ κατανέμεται μεταξύ των προτεραιοτήτων που καθορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο του παρόντος κανονισμού ως εξής:</p> <p>α) Επιστήμη αριστείας, 23 897,0 εκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές·</p> <p>β) Βιομηχανική υπεροχή, 16 430,5 εκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές·</p> <p>γ) Κοινωνικές προκλήσεις, 28 560,7 εκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές.</p> <p>Το μέγιστο συνολικό ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς της Ένωσης από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» υπέρ των ειδικών στόχων του άρθρου 5 παράγραφος 3 και υπέρ των μη πυρηνικών άμεσων δράσεων του Κοινού Κέντρου Ερευνών έχει ως εξής:</p> <p>i) Εξάπλωση της αριστείας και διεύρυνση της συμμετοχής, 782,3 εκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές·</p> <p>ii) Επιστήμη με την κοινωνία και για την κοινωνία, 443,8 εκατομμύρια ευρώ σε τρέχουσες τιμές·</p> <p>iii) μη πυρηνικές άμεσες δράσεις του Κοινού Κέντρου Ερευνών, 1 852,6 εκατομμύρια EUR σε τρέχουσες τιμές.</p> <p>Η ενδεικτική κατανομή προτεραιοτήτων και των ειδικών στόχων του άρθρου 5 παράγραφοι 2 και 3 παρατίθενται στο Παράρτημα II.</p> <p>3. Το ΕΙΚΤ χρηματοδοτείται μέσω μέγιστης συνεισφοράς από το πρόγραμμα «Ορίζων 2020» ύψους 2 361,4 εκατομμυρίων ευρώ σε τρέχουσες τιμές, όπως παρατίθεται στο Παράρτημα II.</p> <p>2) Το παράρτημα II αντικαθίσταται από το κείμενο του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού.</p>	

Αιτιολογία

Η τροπολογία συνάδει με το σημείο 4 των πολιτικών συστάσεων του παρόντος σχεδίου γνωμοδότησης και με την τροπολογία 75 του σχεδίου έκθεσης Bullmann/Fernandes του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

II. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

1. χαιρετίζει το επενδυτικό σχέδιο για την Ευρώπη και τον κανονισμό για το ΕΤΣΕ, όπως προτάθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προώθηση των επενδύσεων στην Ένωση·
2. επισημαίνει ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων δεν αποτελεί παρά ένα μόνο στοιχείο του επενδυτικού σχεδίου· ο διάυλος έργων, ο κόμβος επενδύσεων και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις με θετικό κοινωνικοοικονομικό αντίκτυπο που συμβάλλουν στη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας είναι επίσης αναγκαία για την επιτυχία του σχεδίου. Ως εκ τούτου, καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνέχεια της Ανακοίνωσής της της 13ης Ιανουαρίου 2015 με θέμα «Βέλτιστη αξιοποίηση της ευελιξίας στο πλαίσιο των υφιστάμενων κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (COM(2015)0012)» να διευκρινίσει το εύρος των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που επιθυμεί να προωθήσει σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σεβόμενη την αρχή της επικουρικότητας·
3. διαπιστώνει, επίσης, ότι ο ίδιος ο μηχανισμός του επενδυτικού σχεδίου επικεντρώνεται στη χρηματοδότηση ενός ταμείου εγγυήσεων για την κάλυψη των πλέον επισφαλών χρηματοδοτήσεων·
4. εκφράζει την ανησυχία του, διότι η εγγύηση ύψους 16 δισ. ευρώ ανλήθηκε από ανακατανεμημένες πιστώσεις που προορίζονταν αρχικά για τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» και το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020», με την ΕΤΠ να εφιστά την προσοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις καταστροφικές επιπτώσεις για τα εν εξελίξει έργα που είναι ουσιαστικά σύμφωνα με τις προτεραιότητες της ΕΕ· επισημαίνει δε ότι τα δάνεια ή οι εγγυήσεις δεν συνιστούν επαρκή στήριξη για πολλά βασικά ερευνητικά έργα και ερευνητικά ιδρύματα διεθνούς φήμης·
5. ζητεί, συνεπώς, να χρηματοδοτηθεί το επενδυτικό σχέδιο πρωτίστως από τα αδιάθετα κονδύλια του προϋπολογισμού της ΕΕ, τα οποία, ειδάλλως, θα έπρεπε να επιστραφούν στα κράτη μέλη. Η μείωση των διαθέσιμων κονδυλίων για το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) θα πρέπει να ισχύσει μόνον αφού έχουν εξαντληθεί όλες οι δυνατότητες ευελιξίας του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού·
6. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να διερευνήσει, μέσω της ενδιάμεσης επανεξέτασης του ΠΔΠ, τις δυνατότητες, βάσει του προϋπολογισμού της ΕΕ, για ανακατεύθυνση της διαθέσιμης χρηματοδότησης στην εγγύηση της ΕΕ από προγράμματα εκτός του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» και του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη»·
7. θεωρεί σημαντικό να διασφαλιστεί η υψηλή ποιότητα των έργων καθώς και ότι και τοπικά έργα μικρής κλίμακας μπορούν επίσης να υπαχθούν στο ΕΤΣΕ. Εν προκειμένω, η παροχή τεχνικής βοήθειας και συμβουλών προς τις τοπικές αρχές έχει καιρία σημασία·
8. επιθυμεί να συμμετέχει πλήρως στην παρακολούθηση και την εφαρμογή του Επενδυτικού σχεδίου για την Ευρώπη. Οι τοπικές και περιφερειακές αρχές (ΤΠΑ) είναι σημαντικοί παράγοντες για τον προσδιορισμό, τον προγραμματισμό και τη στήριξη πρόσθετων επενδύσεων στην επικράτειά τους. Η σύγκλιση των τοπικών και περιφερειακών επενδυτικών στρατηγικών και των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων με το ΕΤΣΕ είναι σημαντική από την άποψη αυτή. Το πρωταρχικό μέσο για τη σύνδεση στην πράξη των ΟΤΑ (όπως και των κρατών μελών (και των εθνικών και/ή περιφερειακών αναπτυξιακών τραπεζών και ιδρυμάτων) στην επιτυχία του ΕΤΣΕ είναι η γεωγραφική ή η θεματική πλατφόρμα χρηματοδότησης της οποίας πρέπει να καθοριστούν το επίπεδο εξουσιοδότησης και οι κανόνες χρηματοδότησης·
9. διαπιστώνει ότι θα χρειαστεί σημαντική προσπάθεια για να αντιμετωπιστούν αρκετά ζητήματα σχετικά με το επενδυτικό σχέδιο, δηλαδή να ληφθεί μέριμνα έτσι ώστε: ο σχεδιασμός του ταμείου να είναι φιλικός προς τις επιχειρήσεις για να προσελκύνονται ιδιωτικά κεφάλαια· όσο αναπτύσσεται ο διάυλος έργων, το ΕΤΣΕ του επενδυτικού σχεδίου να μην θεωρείται ενωσιακή επιδότηση για μη βιώσιμα εθνικά έργα· να υπάρχει συντονισμός μεταξύ των υφιστάμενων ταμείων, όπως το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» και το ΕΤΣΕ, που στοχεύουν αμφότερα στην έρευνα και την καινοτομία·
10. διαπιστώνει ότι προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτές οι προκλήσεις, η τρέχουσα περίοδος προγραμματισμού (2014-2017) πρέπει να είναι περισσότερο επικεντρωμένη στην επίτευξη αποτελεσμάτων. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της συνεργασίας με τις τοπικές και περιφερειακές αρχές. Προκειμένου δε τα έργα που επιλέγονται για το ΕΤΣΕ να αποφέρουν τα προβλεπόμενα αποτελέσματα σε τοπικό επίπεδο, η επιτροπή επενδύσεων του, η οποία θα επιφορτιστεί με την επιλογή των έργων, πρέπει να είναι επίσης ανοιχτή σε διαβουλεύσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Μια προσέγγιση βασισμένη στην επίτευξη αποτελεσμάτων θα απαιτήσει επίσης την αύξηση της χρήσης των ταμείων της ΕΕ μέσω της αύξησης των συνεργιών μεταξύ τους και καθιστώντας τα περισσότερο φιλικά στον χρήστη·

11. θεωρεί ότι μια άλλη προϋπόθεση για την επιτυχία του Επενδυτικού Σχεδίου είναι να μην παρεμποδίζονται οι συγχρηματοδοτήσεις από το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ). Για τον λόγο αυτό, η ΕπΙ ζητεί οι να μην συνυπολογίζονται οι εθνικές συγχρηματοδοτήσεις στους υπολογισμούς του ΣΣΑ, ανεξάρτητα από την κατάσταση των κρατών μελών βάσει του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Το αίτημα αυτό εντάσσεται σε ευρύτερο αίτημα της ΕπΙ να εξαιρούνται από τους κανόνες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης οι εθνικές συγχρηματοδοτήσεις των ευρωπαϊκών διαρθρωτικών ταμείων·
12. Υπογραμμίζει ότι επενδύσεις σε υποδομές που πραγματοποιούνται από το ΕΤΣΕ πρέπει να είναι ανθεκτικές στις καταστροφές. Η ανάληψη δράσης τώρα είναι πολύ πιο αποδοτική από άποψη κόστους από τον επανεξοπλισμό των μη ασφαλών κτιρίων ⁽¹⁾.
13. επίσης, προκειμένου να διασφαλιστεί η κατάλληλη παρακολούθηση του Επενδυτικού Σχεδίου, προτείνει τη σύσταση επιτροπής προσανατολισμού απαρτιζόμενη από μέλη της ΕΟΚΕ και της ΕπΙ, η οποία θα διατυπώσει συστάσεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με την επενδυτική πολιτική του Ταμείου·
14. καλεί τα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για την ενεργό συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών στη θέσπιση και την προώθηση των διαύλων έργων με σκοπό να βελτιωθεί η καλή διαχείριση του ΕΤΣΕ·
15. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕΤΕπ να αναπτύξουν, σε συνεργασία με την Επιτροπή των Περιφερειών, σειρά ειδικών κριτηρίων όσον αφορά την επιλογή των έργων και τις διαδικασίες παρακολούθησης, επισημαίνοντας ότι η ταχύτητα δεν πρέπει να αντικαταστήσει την ποιότητα των έργων·
16. καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την ΕΤΕπ να μεριμνήσουν για τη συμμετοχή της Επιτροπής των Περιφερειών ως παρατηρητή στο διοικητικό συμβούλιο και στην επιτροπή επενδύσεων·
17. διαπιστώνει ότι η πρόταση κανονισμού αφορά είτε τομείς συναρμοδιότητας της ΕΕ και των κρατών μελών είτε τομείς στους οποίους η ΕΕ διαθέτει αρμοδιότητα παροχής στήριξης, συντονισμού ή συμπλήρωσης των δράσεων των κρατών μελών ⁽²⁾. Καθότι βασικός της στόχος είναι η συμβολή στην τόνωση των επενδύσεων σε επίπεδο ΕΕ με σαφείς διεθνικές πτυχές, η Επιτροπή των Περιφερειών θεωρεί ότι η πρόταση κανονισμού είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας. Όσον αφορά δε την αρχή της αναλογικότητας, η θεωρεί ότι η πρόταση κανονισμού αποτελεί την κατάλληλη νομική πράξη, διότι οι δημοσιονομικές διατάξεις της πρέπει να είναι άμεσα εφαρμόσιμες σε όλα τα κράτη μέλη·
18. Πρέπει οι τοπικές και περιφερειακές αρχές να λαμβάνουν την έκθεση με θέμα την αξιολόγηση και τη λειτουργία του ΕΤΣΕ και να συμβάλλουν στη βελτίωση του σχεδίου, καθότι βρίσκονται στην πλέον ενδεδειγμένη θέση για τον εντοπισμό των προβλημάτων και την υποβολή προτάσεων για λύσεις δεδομένων των διαφόρων καταστάσεων που επικρατούν κατά τόπους·
19. τονίζει τη σημασία της ένταξης των τομέων του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων στους όρους χρήσης της εγγύησης της ΕΕ. Το πεδίο εφαρμογής που περιλαμβάνεται στην πρόταση κανονισμού και οι αναφερόμενοι γενικοί στόχοι θα πρέπει να διευρυνθούν ώστε να καλύπτουν τους τομείς της προστασίας του κλίματος και της βιωσιμότητας.
20. υπογραμμίζει ότι έχει καίρια σημασία να διασφαλιστεί στις κατευθυντήριες γραμμές για τις επενδύσεις μέσω του ΕΤΣΕ ότι αυτό είναι προσεγγιστικό σε έργα μικρότερης κλίμακας, ιδίως σε όσα συμβάλλουν στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στην οικονομική ανάπτυξη και αντιμετωπίζουν τις περιφερειακές ανισότητες. Έχει επίσης καθοριστική σημασία να διασφαλιστεί ότι οι δομές διαχείρισης του Ταμείου αναγνωρίζουν ότι σε ορισμένες περιφέρειες, τα έργα μικρότερης κλίμακας μπορεί να εξισώνονται με στρατηγικές επενδύσεις, καθότι ενδέχεται να έχουν σημαντικά αποτελέσματα μόχλευσης.

Βρυξέλλες, 16 Απριλίου 2015

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών

Markku MARKKULA

⁽¹⁾ Βλέπε γνωμοδότηση COR-2014-02646 της Επιτροπής των Περιφερειών.

⁽²⁾ Άρθρα 172 (διευρωπαϊκά δίκτυα), 173 (βιομηχανία), 175 παράγραφος 3 (οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή) και 182 παράγραφος 1 (έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη, και τομέας του διαστήματος)

ISSN 1977-0901 (ηλεκτρονική έκδοση)
ISSN 1725-2415 (έντυπη έκδοση)

Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
2985 Λουξεμβούργο
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

EL